

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Bc. Marcela Onderková

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Marcela Onderková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Šumperk

Název práce

Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Název anglicky

Financial analysis of selected contributory organization

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit hospodaření vybrané příspěvkové organizace za sledované období a navrhnout opatření a doporučení k zefektivnění fungování této organizace.

Metodika

Teoretická část bude zpracována pomocí nastudované odborné literatury a právních předpisů vztahujících se k dané problematice (neziskový sektor, příspěvková organizace atd.).

V praktické části bude charakterizována konkrétní organizace, včetně jejího vzniku, historického vývoje, personálního zabezpečení, zdrojů financování a bude vymezena hlavní i vedlejší činnost. Dále bude proveden rozbor hospodaření za sledované období s přihlédnutím k mimořádným ekonomickým situacím, které ve sledovaném období nastaly. Rozbor bude proveden na základě primárních dat organizace. Pomocí základních účetních dokumentů bude porovnán vývoj příspěvků, dotací, příjmů, výdajů, nákladů, výnosů a výsledků hospodaření. Finanční situace organizace bude také zhodnocena prostřednictvím metod finanční analýzy.

Harmonogram:

Literární rešerše – 1.část: 1/2020 – 3/2020

Detailní metodika práce dokončení druhé části literární rešerše: 4/2020 – 5/2020

Vlastní práce – analytická část: 6/2020 – 9/2020

Vlastní práce – syntéza poznatků, návrhy a doporučení: 10/2020 – 11/2020

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení: 12/2020

Doporučený rozsah práce

50 – 80 stran

Klíčová slova

Financování, hospodaření, neziskový sektor, příspěvková organizace, rozpočet.

Doporučené zdroje informací

FRIČ, Pavol a kol. Strategie rozvoje neziskového sektoru. Fórum dárců, 2000.

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKER, Karel. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2017. ISBN 978-80-271-0563-2

KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H.BECK, 2002. ISBN 80-7179-778-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace : vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-825-3.

REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudružnosti, příspěvkové organizace 2017/2018*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-090-4.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Steininger, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 30. 10. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13.3.2021 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří se podíleli svými znalostmi, zkušenostmi i odbornými poznatky na přípravě mé diplomové práce. Zvláště pak mému vedoucímu diplomové práce panu Michalovi Steiningerovi za to, že mi zpracování daného tématu umožnil, dále pak za odborné vedení, cenné a užitečné připomínky, za ochotu spolupracovat, čas, trpělivost a lidský přístup. Dále pak panu Ing. Viktorovi Janíčkoví, který mi poskytl důležité a potřebné informace potřebné k napsání této diplomové práce a umožnil nahlédnout do účetnictví vybrané příspěvkové organizace.

Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Abstrakt

Tato diplomová práce analyzuje hospodaření IV. Základní školy, Sluneční 38, Šumperk v letech 2015–2019. Cílem je zhodnotit hospodaření vybrané příspěvkové organizace a navrhnout opatření ke zvýšení efektivnosti jejího hospodaření. Teoretická část popisuje charakteristiku neziskových organizací, způsob jejich financování, majetek, peněžní fondy a teorii finanční analýzy. Praktická část charakterizuje příspěvkovou organizaci, její finanční zdroje a napojení na státní rozpočet. Dále se věnuje rozboru peněžních fondů, nákladů a výnosů a zhodnocení výsledku hospodaření. Je provedena horizontální a vertikální analýza a finanční analýza pomocí vybraných poměrových ukazatelů. Výsledky analýz jsou interpretovány a porovnávány v jednotlivých letech sledovaného období.

Hlavního cíle je dosaženo pomocí dílčích cílů. Sběrem potřebných dat z účetních výkazů organizace, jejich analýzou, interpretací a komparační metodou bylo zjištěno, že organizace je zcela závislá na příjmech ze státního rozpočtu a rozpočtu svého zřizovatele. Příjmy organizace měly vzrůstající tendenci. Nejvyšší byly v roce 2019 v celkové výši 38 122 388 Kč. Náklady s rostoucí tendencí byly nejvyšší v roce 2019 v celkové výši 38 065 011 Kč. Celkový výsledek hospodaření byl vždy kladný, pouze v roce 2017 došlo v hlavní činnosti ke ztrátě 140 315,14 Kč, která musela být vykryta celým svým ziskem v činnosti vedlejší. Tato činnost je pro organizaci velmi důležitá a prospěšná. Za nedostatky organizace je možné považovat příliš vysoké stavy peněžních prostředků na bankovním účtu, u kterých nedochází k potřebnému zhodnocování. Dalším podstatným nedostatkem je nevyužitá kapacita prostor školy, která by mohla být nabídnuta pro možnosti pronájmu, a vedla by ke zlepšení finanční situace školy. Celkově je možné hospodaření organizace zhodnotit tak, že je v dobré finanční situaci, své závazky zvládá hradit zodpovědně, bez problémů a rozvíjí se úměrně svým možnostem.

Klíčová slova: financování, hospodaření, neziskový sektor, příspěvková organizace, rozpočet.

Financial analysis of selected contributory organization

Abstract

This diploma thesis analyses the management of the primary school IV. ZŠ Šumperk, Sluneční 38 over the years 2015 – 2019. The aim of the diploma thesis is to evaluate the management of the selected contributory organization and to propose measures to increase the efficiency of its management. The theoretical part describes the characteristics of non-profit organizations, the method of their financing, assets, funds, and the theory of financial analysis. The practical part describes the contributory organization, its sources of finance, and its connection to the state budget. Furthermore, the practical part focuses on the analysis of the money funds, costs and revenues and the evaluation of the economic results of the selected primary school. Moreover, a horizontal and vertical analyses are performed, as well as a financial analysis using selected ratios. The results of the analyses are interpreted and compared in individual years of the observed period.

The main goal is achieved through partial goals. By collecting the necessary data from the organization's financial statements, the analysis, interpretation, and comparison it was found that the organization is completely dependent on the state budget and the budget of its founder. The organization's revenues had an increasing tendency. The highest revenues were observed in 2019 in the total amount of CZK 38,122,388. Costs with an increasing tendency were the highest in 2019 in the total amount of CZK 38,065,011. The overall economic result was always positive, only in 2017, there was a loss of CZK 140,315.14 in the main activity, which had to be covered by all its profit in the secondary activity. This activity is very important and beneficial for the organization. As the shortcomings of the organization too high stocks of funds in the bank account can be considered, for which there is no desired appreciation. Another significant shortcoming is the unused capacity of the school premises, which could be offered for rent, and would lead to the improvement in the school's financial situation. Overall, it is possible to evaluate the management of the organization so that it is in a good financial situation, manages to pay its obligations responsibly, without problems, and develops proportionally to its capabilities.

Key words: financing, management, non-profit sector, contributory organization, budget.

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl.....	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Neziskový sektor a neziskové organizace.....	15
3.1.1 Základní charakteristiky neziskových organizací.....	17
3.1.2 Řízení neziskových organizací	18
3.1.3 Finanční řízení neziskových organizací.....	19
3.2 Příspěvkové organizace.....	21
3.2.1 Charakteristika příspěvkových organizací.....	22
3.2.2 Právní úprava příspěvkových organizací.....	23
3.2.3 Účetnictví příspěvkových organizací.....	24
3.2.4 Hospodaření příspěvkových organizací.....	27
3.2.5 Hodnocení hospodaření příspěvkové organizace	29
3.2.6 Majetek a majetková práva příspěvkových organizací.....	31
3.2.7 Fondy	31
3.3 Teorie finanční analýzy.....	32
3.3.1 Základní charakteristika finanční analýzy	32
3.3.2 Základní metody finanční analýzy.....	34
3.3.3 Zhodnocení finanční analýzy.....	36
4 Analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace	37
4.1 Základní charakteristika vybrané příspěvkové organizace	37
4.1.1 Historie školy.....	38
4.1.2 Současnost a budoucí vývoj školy.....	38
4.1.3 Swot analýza	44
4.2 Rozbor hospodaření příspěvkové organizace v letech 2015-2019.....	45
4.2.1 Zdroje financování.....	46
4.2.2 Hospodaření s fondy	50
4.2.3 Analýza nákladů v letech 2015-2019.....	55
4.2.4 Analýza výnosů v letech 2015-2019.....	62
4.2.5 Analýza výsledků hospodaření ve sledovaném období	67
5 Finanční analýza vybrané organizace ve sledovaném období	70
5.1 Horizontální analýza	70
5.1.1 Horizontální analýza rozvahy	70

5.1.2	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	73
5.2	Vertikální analýza	76
5.2.1	Vertikální analýza rozvahy	76
5.2.2	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	79
5.3	Analýza pomocí vybraných poměrových ukazatelů	82
5.3.1	Ukazatele autarkie.....	82
5.3.2	Ukazatele financování (zadluženosti).....	84
5.3.3	Ukazatele rentability	85
5.3.4	Ukazatele likvidity	86
5.3.5	Ukazatele aktivity	89
6	Budoucí investice školy, návrhy a doporučení	91
7	Závěr	94
	Seznam použitých zdrojů	98
	Přílohy.....	100

Seznam obrázků

Obrázek 1 -	Provázanost účetních výkazů	34
Obrázek 2 -	Budova IV. Základní školy Šumperk, Sluneční 38.....	37

Seznam tabulek

Tabulka 1 -	Třídící znaky neziskových organizací	17
Tabulka 2 -	Schody k prosperující neziskové organizaci	19
Tabulka 3 -	Právní úprava příspěvkových organizací dle zřizovatele	23
Tabulka 4 -	Právní předpisy upravující účetnictví příspěvkových organizací.....	25
Tabulka 5 -	Rozpočet příspěvkové organizace	27
Tabulka 6 -	Počet žáků a tříd v letech 2015-2019	43
Tabulka 7 -	Swot analýza základní školy	45
Tabulka 8 -	Jednotlivé příjmy školy v letech 2015-2019	49
Tabulka 9 -	Stav financí v jednotlivých peněžních fondech v letech 2015-2019 v Kč	50
Tabulka 10 -	Vývoj FKSP v letech 2015-2019 v Kč.....	52
Tabulka 11 -	Vývoj Rezervního fondu v letech 2015-2019 v Kč.....	53
Tabulka 12 -	Vývoj Fondu investic v letech 2015-2019 v Kč.....	54
Tabulka 13 -	Vývoj Fondu odměn v letech 2015-2019 v Kč	54
Tabulka 14 -	Vývoj struktury nákladů z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč.....	55
Tabulka 15 -	Vývoj struktury nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč.....	60
Tabulka 16 -	Vývoj struktury výnosů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč.....	62
Tabulka 17 -	Vývoj struktury výnosů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč.....	64
Tabulka 18 -	Vývoj výsledku hospodaření v HČ v letech 2015-2019 v Kč.....	67
Tabulka 19 -	Vývoj výsledku hospodaření v DČ v letech 2015-2019 v Kč.....	68
Tabulka 20 -	Vývoj celkového výsledku hospodaření v letech 2015-2019 v Kč.....	69
Tabulka 21 -	Horizontální analýza aktiv v letech 2015-2019.....	71

Tabulka 22 - Horizontální analýza pasiv v letech 2015-2019	72
Tabulka 23 - Horizontální analýza nákladů v letech 2015-2019	73
Tabulka 24 - Horizontální analýza výnosů v letech 2015-2019	75
Tabulka 25 - Vertikální analýza aktiv v letech 2015-2019 v Kč a v %	77
Tabulka 26 - Vertikální analýza pasiv v letech 2015-2019 v Kč a v %	78
Tabulka 27 - Vertikální analýza nákladů v letech 2015-2019 v Kč a v %	80
Tabulka 28 - Vertikální analýza výnosů v letech 2015-2019 v Kč a v %	81
Tabulka 29 - Autarkie z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	82
Tabulka 30 - Ukazatel financování v letech 2015-2019 v Kč	84
Tabulka 31 - Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč	85
Tabulka 32 - Ukazatelé likvidity v období 2015-2019 v Kč	86
Tabulka 33 - Čistý pracovní kapitál v letech 2015-2019 v Kč	88
Tabulka 34 - Obrat kapitálu v hlavní a vedlejší činnosti v letech 2015-2019 v Kč	89

Seznam grafů

Graf 1 - Počet žáků v letech 2015-2019	43
Graf 2 - Vývoj příspěvku ze SR na přímé vzdělání v letech 2015-2019 v Kč	47
Graf 3 - Vývoj ročního příspěvku od zřizovatele v letech 2015-2019 v Kč	48
Graf 4 - Vývoj finanční situace peněžních fondů v letech 2015-2019 v Kč	51
Graf 5 - Čerpání FKSP v letech 2015-2019 v Kč	52
Graf 6 - Vývoj celkových nákladů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	57
Graf 7 - Vývoj vybraných nákladů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	58
Graf 8 - Průměrná struktura vybraných nákladů v HČ v % v letech 2015-2019	59
Graf 9 - Vývoj celkových nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč	60
Graf 10 - Vývoj vybraných nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč	61
Graf 11 - Vývoj celkových výnosů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	63
Graf 12 - Vývoj vybraných výnosů z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	63
Graf 13 - Vývoj celkových výnosů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč	65
Graf 14 - Vývoj jednotlivých výnosů z doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč	65
Graf 15 - Průměrná struktura vybraných výnosů v DČ v % v letech 2015-2019	66
Graf 16 - Vývoj celkového výsledku hospodaření v letech 2015-2019 v Kč	69
Graf 17 - Náklady a výnosy v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	83
Graf 18 - Vývoj ukazatele autarkie v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč	83
Graf 19 - Ukazatelé likvidity ve sledovaném období 2015-2019 v Kč	87
Graf 20 - Čistý pracovní kapitál v letech 2015-2019 v Kč	88
Graf 21 - Obrat kapitálu v hlavní a vedlejší činnosti v letech 2015-2019 v Kč	90

Seznam použitých zkratk

CPIV	Centrum podpory inkluzivního vzdělávání
ČR	Česká republika
DČ	Doplňková činnost
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HČ	Hlavní činnost
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
N	Náklady
NO	Nezisková organizace
OPKSŠ	Operační program konkurenceschopnosti škol
ROP	Regionální operační program
SR	Státní rozpočet
ŠVP	Školní vzdělávací program
V	Výnosy
VH	Výsledek hospodaření
VZZ	Výkaz zisku a ztráty
ZŠ	Základní škola

1 Úvod

Právě vzdělání, které je prioritou většiny zemí a hraje klíčovou roli, je jedním z nástrojů pro boj s chudobou moderního státu. Zároveň slouží jako zdroj lidského kapitálu, který má pozitivní společenské přínosy, a funguje jako investice do sebe samého. Je považováno za složku veřejné správy a je v neposlední řadě také veřejným zájmem. Ovlivňuje kulturní úroveň obyvatelstva, neboť vzdělání, jako největší bohatství jedince, by mělo být neustále doplňováno. Vysoce kvalifikovaní lidé jsou zárukou rozvoje (kulturního, hospodářského i sociálního) celé společnosti. Sám stát má velký zájem na tom, aby vzdělání jako přenos informací bylo kvalitně zajištěno. Zřizovatelem příspěvkové organizace, která je právnickou osobou, může být územně samosprávný celek nebo organizační složka státu. Pravidelné výdaje plynoucí na vzdělání jsou poskytovány z veřejných rozpočtů. Škola tak hospodaří se svěřenými prostředky hospodárně a účelně.

Diplomová práce se zabývá rozbořením hospodaření zvolené příspěvkové organizace. Byla vybrána IV. Základní škola v Šumperku, která je městského typu, a má svá specifika. Její součástí je také školní družina, školní klub a jídelna.

Jak je všeobecně známo, příspěvkové organizace nejsou zřizovány za primárním účelem dosahování a maximalizace zisku, ani za tvorbou hrubého domácího produktu, ale především pro kvalitní a dostupné poskytování služeb široké veřejnosti. Jsou tedy nedílnou součástí společnosti, působící nejen v oblasti kultury, zdravotnictví, sociální péče, vědy a výzkumu, ale také v oblasti školství a vzdělávání. Tyto organizace mají především určitou vizi a poslání, které jsou jejich naplněním i cíli. Proto jsou velmi závislé na státu a svých zřizovatelích, kteří je podporují, neboť tam, kde ziskový sektor selhává, tak velmi dobře fungují právě tyto typy organizací. Potřebné finanční prostředky získávají organizace prostřednictvím přerozdělovacích procesů, které jsou ve formě příspěvků, dotací, darů, fundraisingových aktivit nebo z vlastní vedlejší (doplňkové) činnosti. Je potřeba, aby tyto organizace věnovaly zvýšenou snahu a pozornost pro získávání dalších možností navýšení peněžních prostředků pro svoji činnost. Nejsou totiž schopny provozovat svoji činnost na principu samofinancování.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cílem diplomové práce je zhodnotit hospodaření vybrané příspěvkové organizace ve sledovaném období let 2015-2019. Na základě zjištěných skutečností je nutné provést celkové zhodnocení hospodaření a navrhnout možnosti na zlepšení, vhodná opatření a doporučení k zefektivnění fungování této organizace. Tento interval je vhodný k přehlednějšímu obrazu, snadnějšímu porovnání a možnosti sledovat vývoj hospodaření.

K dosažení hlavního cíle je třeba stanovení a naplnění cílů dílčích, kterými jsou vyhledání a nastudování odborné literatury, týkající se problematiky příspěvkové organizace. Dále představení vybrané organizace, zpracování a analyzování finančních výkazů (náklady, výnosy, horizontální a vertikální analýza), dále analýza hospodářského výsledku v hlavní i vedlejší činnosti a zvolení vybraných finančních poměrových ukazatelů a jejich výpočty.

2.2 Metodika

Postup zpracování diplomové práce vychází především ze stanoveného cíle, který je uveden výše. První část práce je zaměřena na teoretické informace, které byly nastudovány a získány z odborné literatury a platné legislativy. Ty jsou důležité ke správnému pochopení problematiky a podstaty fungování jak neziskového sektoru, tak příspěvkových organizací. Dále je zmíněn neziskový sektor, základní charakteristiky neziskových organizací, strategické a finanční řízení a zdroje příjmů. Podrobněji jsou popsány příspěvkové organizace, jejich právní úprava, rozpočet, účetnictví, hospodaření a jeho zhodnocení, majetek a fondy. Je nastíněna finanční analýza, její stručná charakteristika, postupy, základní metody a zhodnocení. Druhá a stěžejní část diplomové práce je zaměřena prakticky, nejdříve na představení vybrané organizace, jejího vzniku a historického vývoje, včetně personálního zabezpečení a zdrojů financování. Je vymezena činnost hlavní i vedlejší a proveden rozbor hospodaření s přihlédnutím k mimořádným ekonomickým situacím, které ve sledovaném období nastaly. Byl porovnán vývoj příspěvků, dotací, příjmů i výdajů. Následuje analýza nákladů, výnosů a výsledků hospodaření, zhodnocení hospodaření na základě získaných účetních výkazů a jejich

komparace v letech 2015-2019, kde jsou mimo jiné také aplikovány teoretické poznatky. Dále je provedena finanční analýza horizontální i vertikální spolu s vybranými poměrovými ukazateli, která zjišťuje v daném období finanční situaci ve vybrané organizaci. Práce je zakončena zhodnocením hospodaření za sledované období na základě dosažených výsledků a jsou navržena možná vhodná opatření, vedoucí ke zlepšení a k zefektivnění hospodaření a celkové finanční situace organizace.

Metody a postupy zpracování

V diplomové práci je využita metoda deskripce, týkající se popisu nepodnikatelského subjektu v neziskovém sektoru a příspěvkových organizací, která je doplněna metodou interpretace, zajišťující vysvětlení odborné literatury pro snazší pochopení problematiky daného sektoru národního hospodářství, s využitím metody rešerše. Další metodou je komparační metoda, která je potřebná především při zpracování analýzy nákladů a výnosů, kde jsou využity přehledně sestavené tabulky, vyplývající z důležitých účetních výkazů. Vše je doplněno finanční analýzou s využitím horizontální a vertikální analýzy. Uplatněny jsou některé vybrané poměrové ukazatele, vhodné pro zhodnocení hospodaření neziskových organizací. Jedná se především o ukazatele: autarkie, financování, rentability, likvidity a aktivity. Výsledné ukazatele jsou interpretovány a v jednotlivých letech sledovaného období porovnávány. Závěrečná doporučení jsou zpracována na základě syntézy, vycházející ze zjištěných poznatků celkového zhodnocení hospodaření organizace. K celistvému pohledu na hospodaření je však nutné všechny metody vidět ve vzájemné souvislosti, aby došlo k objektivnímu formulování celkového závěru. Vhodně jsou využity a interpretovány grafy na základě dat a výsledků, objasňující danou situaci, zachycující vývoj hospodaření. Právě celistvý pohled je důležitý pro zjištění (ne)postradatelnosti pravidelných příspěvků a dotací od státu a zřizovatele pro vybranou organizaci a řádný výkon její ekonomické činnosti.

3 Teoretická východiska

3.1 Neziskový sektor a neziskové organizace

Neziskový sektor, který je součástí národního hospodářství, dosáhl v průběhu svého vývoje vysoký stupeň komplexnosti a rozmanitosti. Často však narážel na nevyřešené problémy a různé bariéry. Díky vytvoření si vlastních zdrojů financování, různorodosti i dynamice si upevnil své místo ve společnosti a nabývá tak stále většího významu. Neziskový sektor je nejen značným producentem rozmanitých služeb, ale i zaměstnavatelem nemalého množství lidí. Bude-li pracovat sám na sobě a zdokonalovat se, bude i nadále schopen plnit své funkce (Frič, 2000).

Ve svém zájmu by měl neziskový sektor usilovat o dlouhodobý rozvoj a udržení si těchto vlastností a schopností (Frič, 2000):

- finanční a politická nezávislost,
- stabilita, která v sobě nese především vyváženost finančních zdrojů, kvalitu finančního řízení a vytváření rezerv,
- otevřenost veřejnosti, novým podnětům i specifickým klientům,
- transparentnost týkající se zveřejňování identifikačních údajů, výkonných a kontrolních orgánů nebo informací o přidělených veřejných prostředcích,
- důvěryhodnost, která v sobě zahrnuje fungující mechanismy kontroly a vyhodnocování, dodržování etických kodexů nebo respektování legislativy,
- profesionalita, především odbornost a zodpovědnost,
- finanční dostupnost služeb,
- citlivost vůči potřebám klientů,
- respekt.

V rámci národního hospodářství jsou neziskové organizace významným ekonomickým subjektem, vstupujícím na trh, kde plní své sociální a veřejně prospěšné role. Jako velmi důležití iniciátoři změn přispívají k blahobytu a zabývají se získáváním a přerozdělováním prostředků pro sociální účely, kulturu, vzdělávání, náboženství nebo jiné dobročinné účely (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

Neziskové organizace jsou mimo jiné důležitou a nedílnou součástí neziskového sektoru, který je možno definovat jako sektor mezi státem a trhem, přispívající k veřejnému blahu. Slouží ke správě věcí na těch místech, kde je obtížné soustředit se na zisk. Jeho prioritním cílem není tedy dosahování zisku, nýbrž užitku, který má podobu veřejné služby a veřejné prospěšnosti (Merlíčková, Růžičková, 2003).

Označení pojmu NEZISKOVÝ není až tak přesné, neboť organizace v tomto sektoru dosahovat zisku mohou, a to buď podnikatelskou, nebo hospodářskou činností. Dosažený zisk nemůže být však přerozdělován mezi své členy (zaměstnance, vlastníky, manažery), ale musí být v souladu s posláním i cíli vložen zpět do organizace k používání, a především k jejímu dalšímu potřebnému rozvoji. (Skovajsa a kol., 2010).

Stát má tu výhodu, že může neziskovým organizacím svěřit výkon určitých činností a naplňovat tím tak své poslání, které není sám schopen v dostatečné míře a efektivně realizovat. Důvodem je také to, že nedokáže na požadavky společnosti reagovat okamžitě, ale až se značným zpožděním. Neziskové organizace tak vyplňují vzniklé mezery, týkající se potřeb občanů, kdy se věnují nejrůznějším žádoucím činnostem, a jsou s veřejností a jejich požadavky aktuálně spojeni. Mohou tedy vnést do svých aktivit nové služby a přispívat tím k většímu rozvoji celé společnosti, přestože nejsou někdy za tyto podstatné činnosti dostatečně oceňovány. Neziskové organizace je možné označit spíše za spotřebitele, neboť poskytují své služby bezplatně, či za velmi nízké až symbolické ceny. Typickým znakem neziskových organizací je také samosprávnost v řízení organizace (Stejskal, 2010).

Je důležité zmínit, že každá nezisková organizace by měla mít svoji vizi, která bývá zpravidla prvním krokem k založení organizace, neboť udává především žádoucí a budoucí směr práce, který má hlubší smysl (Šedivý, Medlíková, 2009).

Neméně důležité je i poslání neziskové organizace. Aby byla organizace odlišena od ostatních, je důležité jej mít výstižné a dobře formulované. Musí vycházet z potřeb občanů, které tržní sektor nemůže nebo nedokáže zajistit. Vyjadřuje též důvod existence, proč organizace vznikla, za jakým účelem a čeho chce v budoucnosti dosáhnout.

Při strategickém i krizovém rozhodování je tedy velmi cenným vodítkem, kdy pomáhá určovat směr, řešit problémy, či činit důležitá rozhodnutí. Lidé, kteří berou poslání své organizace za své, jsou pro ni tím největším bohatstvím (Plamínek a kol., 1996).

3.1.1 Základní charakteristiky neziskových organizací

Základní charakteristiky neziskových organizací vycházejí z definice uvedené v zákoně č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů § 18, odstavce 7, která se týká toho, že neziskové organizace jsou právnické osoby zřízené nebo založené za účelem jiným, než je podnikání. Tyto zmíněné organizace mají mnoho forem, například: spolky, ústavy, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace, evidované právnické osoby, příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. Pro lepší pochopení poslání a cílů jsou neziskové organizace děleny podle třídících znaků, které jsou uvedeny v Tabulce 1 (Skovajsa a kol., 2010).

Tabulka 1 - Třídící znaky neziskových organizací

KRITÉRIUM ZAKLADATELE	A	Organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou nebo samosprávou - veřejnoprávní organizace.
	B	Organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou - soukromoprávní organizace.
	C	Organizace, jež vznikly jako veřejnoprávní instituce.
KRITÉRIUM GLOBÁLNÍHO CHARAKTERU POSLÁNÍ	A	Organizace veřejně prospěšné - produkce veřejných a smíšených statků, uspokojující potřeby společnosti.
	B	Organizace vzájemně prospěšné - vzájemná podpora skupin občanů spjatých společným zájmem.
KRITÉRIUM PRÁVNĚ ORGANIZAČNÍ NORMY	A	Organizace založené podle zákonů č. 21/200 Sb. rozpočtová pravidla a č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
	B	Organizace založené podle ostatních zákonů platných pro neziskové organizace.
	C	Organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb. - obchodní zákoník a organizace s obdobným charakterem.
KRITÉRIUM FINANCOVÁNÍ	A	Organizace zcela financované z veřejných rozpočtů.
	B	Organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů.
	C	Organizace financované z různých zdrojů.
	D	Organizace financované z výsledků realizace svého poslání.
KRITÉRIUM CHARAKTERISTIKY REALIZOVANÝCH ČINNOSTÍ	A	Všechny typy neziskových organizací (právnické osoby, nejsou založeny za účelem podnikání ani produkce zisku, uspokojují konkrétní potřeby občanů, mohou a nemusí být financovány z veřejných rozpočtů.
	B	Soukromé neziskové organizace (mají svoji autonomii ve vztahu k vnějšmu okolí, členství na principu dobrovolnosti, vytváří struktury sympatizantů.

Zdroj: Rektořík a kol., 2010; vlastní zpracování, 2020

Jako nejvhodnější rozdělení neziskových organizací, které působí v soukromém i veřejném sektoru, dle typologických znaků je považováno (Rektořík a kol.; 2010): NO veřejně prospěšné, NO vzájemně prospěšné, NO veřejnoprávní (organizační složky a příspěvkové organizace státu a samosprávných celků), NO ostatní veřejnoprávní a NO soukromoprávní (obchodní společnosti).

Strategické řízení neziskových organizací

Aby mohly neziskové organizace plnit své poslání, je nutné, aby byly kvalitně řízeny. Jejich cíle musí být jasně formulovány, velký důraz by měl být kladen především na kvalitní výběr personálu, udržování dobrých vztahů, marketing nebo získávání prostředků pro svoji činnost, které může být velmi obtížné, neboť jsou tyto organizace vystaveny silným tlakům a soutěži o možné zdroje (Skovajsa a kol., 2010).

Do situace, kdy mohou vzniknout a sílit konflikty v neziskových organizacích, může dojít i v dobře vedené a posláním stmelené skupině. Tyto konflikty mají jak své negativní, tak i pozitivní stránky. K negativním patří hlavně to, že mohou organizaci odvádět od naplňování svého poslání, a tedy od účelu jejich vzniku. Přínosem bývá zpravidla odhalení slabých míst, nalézání nových postupů, nápadů, vylepšování a zdokonalování. Jsou-li konflikty včas a účinně řešeny, stávají se základem stabilního vývoje organizace (Plamínek a kol., 1996).

3.1.2 Řízení neziskových organizací

Řízení neziskových organizací je v porovnání se ziskovým sektorem dvojnásobně obtížné a co více, je i dvojnásobně podceňované, což může představovat i Tabulka 2. K naplnění poslání je třeba, aby organizace vykonávala různé činnosti a aktivity, u kterých jsou zapotřebí a nutností samozřejmě peníze. Tyto činnosti jsou sledovány jak veřejnou správou, tak i podnikatelským sektorem a veřejností. Úspěšnost nevýdělečné organizace závisí především na jejím know-how. Za efektivně fungující a úspěšnou je považována taková organizace, která má dobré jméno a působí věrohodně. Její poslání je srozumitelné, statutární orgány jsou funkční (např. správní rada) a ovládá velmi dobře strategické plánování. Samozřejmostí musí být zájem o svoji budoucnost a schopnost odhadnout jak pozitivní, tak možné negativní změny a dopady. Nutností by mělo být vícezdrojové

financování a fundraising viz kapitola 3.1.3. Dalšími důležitými body vedoucí k úspěšnosti organizace jsou veřejně prospěšná zaměření s přesně stanoveným cílem, průhledné hospodaření i jasná vnitřní pravidla a procesy. Neméně podstatná je také schopnost medializovat a propagovat svoji činnost i chvályhodné výsledky, kterými je organizace schopna zapsat se veřejnosti do podvědomí. Zvýšenou pozornost by měla věnovat taktéž úspěšnosti v získávání potřebných prostředků na projekty, které jsou v souladu s cíli organizace. Neméně důležité je vytvořit si a udržovat široký okruh sponzorů, příznivců, dárců a přátel, který bude klíčem k dlouhodobému úspěchu (Šedivý, Medlíková, 2009).

Tabulka 2 - Schody k prosperující neziskové organizaci

			4. ROZVOJ
			volba strategie
			posilování značky a image
			lobbying
		3. ZPŮSOBILOSTI	rozvoj lidí
		public relations	nové zdroje a příležitosti
		fundraising	nové trendy
		marketing	
	2. STRATEGIE DLOUHODOBÉ UDRŽITELNOSTI	ekonomika a finanční řízení	
		vedení a řízení lidí	
	strategické plánování		
	hodnoty		
	vize		
	cílové skupiny a podporovatelé		
1. ZALOŽENÍ ORGANIZACE	konkurence		
východiska a základy	produkt		
	zdroje - lidi a finance		
poslání	dlouhodobé cíle neziskové organizace		
právní forma			

Zdroj: Šedivý, Medlíková, 2009; vlastní zpracování, 2020

3.1.3 Finanční řízení neziskových organizací

Aby mohly neziskové organizace plnit společensky žádoucí a prospěšné cíle, je nutné, aby jim veřejnost, nadace, stát, sponzoři či individuální dárci poskytovali jak finanční, tak i jiné prostředky. Důvěryhodnost zde hraje velkou roli, neboť lidé investují především do těch organizací a projektů, kterým důvěřují a jsou jim blízké jak jejich cíle, tak i poslání. (Plamínek a kol., 1996).

Neziskové organizace získávají k realizaci svých cílů prostředky pomocí tzv. přerozdělovacích procesů, tj. úplným nebo částečným financováním z veřejných

prostředků. Ke své činnosti však nepotřebuje organizace pouze zdroje finanční (peníze, jiné finanční produkty), ale také zázemí (nemovitost, pronájem), služby (energie, úklid), materiál (vybavení), ale také lidi, např. členové statutárních orgánů, zaměstnanci, externí pracovníci nebo dobrovolníci. (Šedivý, Medlíková, 2009).

Dalším důležitých faktorem je pro ně také marketing. Je možno jej chápat jako obchodní filosofii nebo jako soubor činností, pomáhající ke směně. Jeho použití je vhodné v době, kdy si organizace klade otázku, kde potkat lidi, kteří ji potřebují i ty, kteří ji podpoří a umožní poskytovat služby, či jsou-li služby, které má v úmyslu poskytovat vůbec na trhu žádané a potřebné. K tomu, aby byl marketing úspěšný, je třeba stanovit si cíle, zhodnotit současné místo organizace na trhu a situaci v něm právě probíhající, objektivně zhodnotit vlastní produkt nebo službu, sestavit marketingový plán a vybrat si vhodnou propagační kampaň (Plamínek a kol., 1996).

Zdroje příjmů neziskových organizací

Hospodařit pouze s omezeným množstvím finančních prostředků není zrovna snadné. NO po svém založení brzy zjistí, že pouhé nadšení a dobrovolná práce nepostačí k tomu, aby mohly svou činnost vykonávat dobře a profesionálně. Je žádoucí a velmi nutné je i finančně zabezpečit a usilovat tím o efektivní a měřitelné výkony. Pro tyto organizace je vícezdrojové financování typické, zároveň však nezbytnou nutností pro dlouhodobou udržitelnost a stabilitu organizace, kterou zaručuje určitou míru finanční nezávislosti a udržitelnosti. Důležitým zdrojem podpory jsou mimo jiné i veřejné finance, s kterými nakládají organizace především racionálně, hospodárně a účelně (Plamínek a kol.; 1996).

Mezi rozmanité zdroje jejich příjmů patří například: výnosy z vlastní činnosti, výnosy z doplňkové činnosti (prodej vlastních výrobků a služeb, pronájem majetku výnosy z reklam), členské poplatky, příjmy od veřejné správy (ministerstva, kraje), dary od nadací, individuální dárci (sponzorské dary, dobrovolníci), nadace a nadační fondy. Dále pak jsou to zdroje od různých podniků a podnikatelů, výnosy od pojišťoven, výnosy z úroků svých vkladů a půjček, fondy z EU a operačních fondů nebo dotace z veřejných fondů (Skovajsa a kol., 2010).

Za důležité a efektními zdroje je možné považovat také dárcovství, dobrovolnictví nebo fundraising. Darem mohou být věci nebo peníze, které patří mezi jednorázové záležitosti, časově nenáročné. Na dárcovství má velký vliv také vzdělání občanů, kdy nejčastějšími dárci jsou právě lidé s vysokoškolským vzděláním. Nejméně se do této činnosti zapojují lidé se vzděláním základním. Co se týče věku, tak nejštědřejší bývají starší občané. Významným faktorem neziskového sektoru je také dobrovolná práce, která přináší pro dobrovolníky pocit důležitosti, seberealizace, získávání nových znalostí, zkušeností a uspokojení. Je to činnost podstatně časově náročná. Na druhou stranu je svobodně zvolená, nepovinná, nevynutitelná, bez nároku na odměnu ať už finanční nebo věcnou, ve prospěch druhých. V posledních letech počet dobrovolníků roste. Jelikož konkurence na trhu stále přibývá, je třeba změnit přístup k podporovatelům, klientům, prodejčům či dalším skupinám, jelikož nejvyšší prioritou těchto organizací je především zajištění jejich budoucnosti. Aby byl fundraising efektivní, musí prostupovat celou organizací. Provázanost aktivit organizace musí být taková, aby zajistila dostatečné zdroje (lidi, zázemí, peníze). Uplatnění marketingového a fundraisingového řízení vede k úspěšnosti organizace. Získat potřebné prostředky je možné řadou způsobů, např. vybíráním poplatků za služby, prodejem vlastních výrobků, získáváním grantů, fondů z EU, dary, pořádáním benefičních akcí, či individuálním fundraisingem. Prostředky se nerozumí pouze peníze, ale mohou to být i různé předměty, které umožňují organizaci dělat to, k čemu byla zavázána svým poselstvím. Pro úspěšný fundraising je základním předpokladem reálně sestavený rozpočet. (Plamínek a kol., 1996; Skovajsa a kol., 2010).

3.2 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace navazují v druhé polovině 20. století na formu tradičních veřejných ústavů veřejného práva. Jejich vznik a právní úprava spadají do období před rokem 1989. Poskytování veřejných služeb garantovaných na státní, tak územní úrovni, jsou jejich hlavním posláním. V rámci svých činností se řídí zvláštními právními předpisy, upravující podmínky vzniku a zániku organizace, financování, hospodaření, výkaznictví a vztahy se zřizovatelem, viz Tabulka 3 (Vrábková, 2017).

3.2.1 Charakteristika příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace jsou jednou z forem neziskových organizací vládního sektoru, právníckými osobami, založenými za jiným účelem, než je podnikání, jak je uvedeno v zákoně o daních z příjmů a významnými poskytovateli veřejných služeb. Zřízeny jsou složkou státu nebo územními samosprávnými celky. Vznikly dle rozhodnutí svého zřizovatele, jsou zapsané v obchodním rejstříku a hospodaří dle svého rozpočtu. Jsou způsobilé jednat svým jménem v majetkoprávních záležitostech a být za ně zodpovědné. Statutárním orgánem je zpravidla ředitel, který je jmenovaný. Finančně i majetkově jsou napojeny na svého zřizovatele, kterým může být obec, hlavní město Praha, kraj nebo stát. Důležitá je jejich efektivnost a výkonnost při poskytování veřejných služeb, které poskytují např. v oblastech zdravotní péče, vzdělávání, knihoven, pobytových služeb sociální péče nebo kulturních a rekreačních služeb. Převážně působí v těch oblastech veřejného života, kde lze jen obtížně realizovat zisk. Příspěvkové organizace se liší od sebe nejen způsobem hospodaření se svěřeným majetkem, ale i účetní problematikou nebo svým zřizovatelem. (Vrábková, 2017).

Vznik, rozdělení, sloučení, splynutí, zrušení příspěvkových organizací

Všechny tyto možnosti vývoje příspěvkových organizací se váží ke dni, který je určen zřizovatelem. Je stanoven rozsah, v jakém přecházejí závazky, práva a majetek na nové přejímající organizace. Ke splynutí nebo sloučení příspěvkových organizací může dojít tehdy, mají-li jednoho zřizovatele. Na základě rozhodnutí zřizovatele a vydáním zřizovací listiny vznikají příspěvkové organizace. Zřizovací listina musí obsahovat (Svobodová, 2005):

- vymezení práv umožňujících plnit hlavní účel se svěřeným majetkem, který musí být využit především efektivně, účelně a ekonomicky. Dále musí být zajištěna jeho péče a ochrana, rozvoj, zvelebení a podmínky pro možnou další investiční výstavbu,
- pravidla pro výrobu a prodej zboží, jsou-li předmětem činnosti organizace,
- práva a povinnosti s možností pronajímat svěřený majetek jiným subjektům,
- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo, IČO příspěvkové organizace,
- vymezení hlavní činnosti (účelu),

- označení statutárních orgánů,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele,
- vymezení majetkových práv,
- okruhy doplňkové činnosti,
- vymezení doby, na kterou byla organizace zřízena.

3.2.2 Právní úprava příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace se liší podle typu svého zřizovatele, kterým je buď územní samospráva (kraj, obec) nebo stát. Jejich fungování je upraveno řadou právních předpisů. Ekonomickou problematiku rozpočtových pravidel upravují zákony č. 218/2000 Sb. a 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů – viz Tabulka 3 (Vrábková, 2017).

Tabulka 3 - Právní úprava příspěvkových organizací dle zřizovatele

ZŘIZOVATEL	ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPIS	
STÁT	Zákon č. 218/2000 Sb.	o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (velká rozpočtová pravidla).
	Zákon č. 219/2000 Sb.	o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích (dále zákon o majetku ČR).
ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA - KRAJE, HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, OBCE	Zákon č. 250/2000 Sb.	o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále také malá rozpočtová pravidla).
	Zákon č. 129/2000 Sb.	o krajích (dále zákon o krajích).
	Zákon č. 128/2000 Sb.	o obcích (dále zákon o obcích).
	Zákon č. 131/2000 Sb.	o hlavním městě Praze (dále zákon o hlavním městě Praze)

Zdroj: Vrábková, 2017; vlastní zpracování, 2020

Příspěvkové organizace státu

Příspěvkové organizace státu jsou právními osobami, zřízeny ústředním orgánem státní správy, které se řídí zákony – viz Tabulka 3. Vznikají vydáním zřizovací listiny, obsahující v zákoně uvedené náležitosti, které byly uvedeny v kapitole 3.2.1. Jejich zřízení podléhá oznámení v Ústředním věstníku ČR. Příspěvkové organizace nemohou zaniknout bez souhlasu státu, jelikož stát ručí za jejich závazky, je za ně zodpovědný a je vlastníkem majetku, se kterým hospodaří (i toho, který svou vlastní činností vytvořily). S majetkem mohou hospodařit, nesmí však poskytovat a přijímat půjčky nebo úvěry. Veškeré příjmy, kterých příspěvkové organizace dosáhnou, jsou získané pro stát. Dle zákona č. 218/2000 Sb. musí hospodárně nakládat s finančními prostředky, využívat je ke krytí nezbytných

potřeb a využívat je pouze k účelům, ke kterým jsou určeny. Státní příspěvkové organizace hospodaří s prostředky, které získaly: z hlavní činnosti, ze státního rozpočtu, z vlastních fondů, jako peněžní dary od fyzických nebo právnických osob, ze zahraničí, z EU nebo z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů. Mezi státní příspěvkové organizace patří: výzkumné ústavy, vědecká pracoviště, kontrolní orgány, státní fondy (Vrábková, 2017).

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků jsou zřizovány dle § 27 zákona č. 250/200 Sb., pro neziskové činnosti vyžadující samostatnou právní subjektivitu. Jsou zapsány do obchodního rejstříku a založeny pro veřejně prospěšné účely, tedy pro služby ve veřejném zájmu. Zajišťují poskytování smíšených veřejných statků, např. ve zdravotnictví, školství, dopravě, kultuře nebo v sociální oblasti. O jejich zřízení rozhoduje zastupitelstvo územně samosprávného celku zpravidla na dobu neurčitou a jsou poté zapsány v obchodním rejstříku. Vznikají i zanikají rozhodnutím zřizovatele k určitému dni a zřízení mohou být pouze k takové činnosti, která spadá do samostatné působnosti zřizovatele. Mezi zřizovatelem a těmito typy příspěvkových organizací tak vzniká trvalá vazba, týkající se propojení finančních prostředků. Těsnost vztahu vyplývá z toho, do jaké míry jsou příspěvkové organizace na zřizovateli závislé. Hospodaří s peněžními prostředky získanými: vlastní činností, přijatými z rozpočtu zřizovatele, ze svých fondů, peněžními dary od fyzických i právnických osob, z Národního fondu, ze zahraničí nebo s dotacemi na úhradu provozních výdajů dle mezinárodních smluv. Dále hospodaří se svěřeným majetkem zřizovatele, viz kapitola 3.2.6 (Vrábková, 2017).

3.2.3 Účetnictví příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace, stejně tak jako ostatní podnikatelské subjekty, jsou povinny vést účetnictví a řídit se platnými daňovými zákony. Jelikož nebyly založeny z čistě ekonomického účelu vedoucím k dosažení zisku a podnikání, uplatňují se u těchto organizací určitá daňová zvýhodnění. Účetnictvím se také rozumí soustava systematického, chronologického a úplného zobrazení činnosti organizace. U příspěvkových organizací zahrnuje účetnictví také specifické požadavky, které vyplývají z jejího postavení a právní formy. Tyto organizace nevytvářejí HDP, nýbrž z něj formou

příspěvků a dotací čerpají prostředky pro krytí svých potřeb (Podhorský, Svobodová, 2003).

Zákonem o účetnictví je stanovena povinnost organizace účetnictví vést a řídit se zákony a vyhláškami uvedenými v Tabulce 4. Účetní jednotkou je fyzická osoba či právnická osoba, o jejímž hospodaření účetnictví pojednává. Kromě daňových povinností musí příspěvkové organizace dodržovat účetní zásady, vyplývající ze zákona č. 563/1991 Sb., § 7, mezi které patří např. zásada věrného a poctivého obrazu, bilanční kontinuity, významnosti, opatrnosti, dokladovosti, kompenzace, okamžiku realizace, opatrnosti, nezávislosti účetních období, věrného zobrazení, oceňování majetku a závazků, stability účetních metod nebo aktuální princip (Skovajsa a kol., 2010).

Mezi základní předpisy, kterými se musí příspěvkové organizace řídit, patří, viz Tabulka 4.

Tabulka 4 - Právní předpisy upravující účetnictví příspěvkových organizací

ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY UPRAVUJÍCÍ ÚČETNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ	
Zákon č. 563/1991 Sb.	o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 218/2000 Sb.	Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
Zákon 250/2000 Sb.	Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
Vyhláška č. 383/2009 Sb.	o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech) ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 410/2009 Sb.	kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 270/2010 Sb.	o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 220/2013 Sb.	o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek.

Zdroj: Vrábková, 2017; vlastní zpracování, 2020

Příspěvkové organizace jsou povinny dodržovat České účetní standardy č. 701 až č. 710. Účetním obdobím je zpravidla kalendářní rok, ale může to být i hospodářský rok. V tomto případě by musely organizace k 31. 12. sestavit mezitímní účetní závěrku. Není to však příliš vhodné, jelikož organizace jsou napojeny na veřejné rozpočty prostřednictvím svého zřizovatele. Dále tyto organizace účtují o majetku, který jim byl svěřen, provádějí odpisy, hospodaří dle svého rozpočtu a se souhlasem zřizovatele mohou uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru. Nesmí však nakupovat cenné papíry nebo akcie (Vrábková, 2017).

Výstupem z účetnictví, podávající údaje za účetní jednotku, který je sestaven k poslednímu dni účetního období, zahrnující v sobě soubor finančních výkazů, je účetní závěrka. Poskytuje údaje o hospodaření a finanční situaci organizace. Je tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty v podobě číselných tabulek a dále přílohou, podávající informace o činnosti účetní jednotky. Účetní závěrka je sestavována jako řádná, mimořádná a mezitímní. Rozvahou se rozumí přehled majetku a závazků, které jsou sledovány od jejich vzniku až do okamžiku zániku. Jinými slovy nám říká, jaký majetek (nemovitosti, movité věci, peníze, cenné papíry, pohledávky atd.) organizace vlastní a z jakých zdrojů ho kryje. Důležité je zvolit okamžik, ke kterému má být rozvaha sestavena. Při činnosti účetní jednotky vznikají náklady a výnosy, které jsou zachyceny ve výkazu zisku a ztráty. Vše, co bylo činností organizací vytvořeno, se označuje za výnosy (prodej vlastních výrobků a služeb, úroky). Naopak nákladem je např. spotřeba při činnosti účetní jednotky, kterým mohou být např. mzdy k vyplacení, nakoupené služby atd. (Skovajsa a kol., 2010).

Nejvíce specifickou součástí provozu příspěvkové organizace ve srovnání se ziskovým sektorem je oblast financí. Jejich financování je často problematické. Rozdílnost je především ve zdrojích a v odhadu pravděpodobnostního přílivu peněz, což je velice těžké přesně predikovat. Klíčový dopad mají i některé vlivy např. změny nařízení úřadů, politika nebo změny v myšlení dárců (Šedivý, Medlíková, 2009).

Příspěvkové organizace jsou svými finančními vztahy napojeny na rozpočet svého zřizovatele. Aby mohly organizace správně sestavit rozpočet – viz Tabulka 5, který je základním nástrojem finančního plánování, musí vědět, jaké činnosti budou provádět a kolik peněz k jejich zajištění budou potřebovat. Chtějí-li organizace pokrýt všechny náklady daného období s určitou rezervou, je jejich cílem sestavit rozpočet s vyrovnanou nákladovou a příjmovou stránkou, případně s mírným příjmovým přebytkem. (Plamínek a kol., 1996).

K rozpočtovým zásadám patří především: každoroční sestavování, reálnost a pravdivost, úplnost a jednoduchost, dlouhodobá vyrovnanost, hospodárnost, efektivita, finanční kontrola, účetní audit nebo publicita. K etapám rozpočtového procesu náleží sestavení

návrhu a jeho projednání, plnění a průběžná kontrola. Dále pak také sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu a následná kontrola (Peková, 2011).

Tabulka 5 - Rozpočet příspěvkové organizace

NÁKLADY		VÝNOSY
Obsahují takové položky, které plánuje		Jsou zdroje k úhradě nákladů.
vybavení	mzdy zaměstnanců	dodace od státních institucí
nákup energií	pojištění	nadační granty
propagace	externí spolupracovníci	sponzorské dary
komunikace - pošta	odpisy majetku	dary od individuálních dárců
telefony	materiál	členské příspěvky
cestovné	vzdělávání personálu	přijaté úroky
nájemné	opravy a údržba	výnosy z prodeje služeb a výrobků
		přijaté půjčky

Zdroj: Šedivý, Medlíková, 2009; vlastní zpracování, 2020

Dle zákona musí být rozpočet sestaven jako vyrovnaný a vzniklý rozdíl musí být z prostředků zřizovatele pokryt. Dle § 53 zákona č. 218/2000 Sb. a § 28 zákona č. 250/2000 Sb. poskytne zřizovatel organizaci příspěvky na provoz (finanční prostředky). Při podrobnějším rozboru a analýze rozpočtu je možné zjistit, čím byly od plánovaného rozpočtu způsobeny odchylky. Jedna z příčin může být ta, že organizace špatně a málo efektivně hospodařila s finančními prostředky. Dále mohly nastat nepředvídatelné nebo velmi těžko odhadnutelné okolnosti, s kterými se ve fázi sestavování rozpočtu nepočítalo. Aby k těmto situacím v budoucnu nedocházelo, je nutné přijmout opatření, která se budou týkat úpravy rozpočtu, přijetí úsporných opatření nebo změny fundraisingových činností a sestavovat rozpočet více pozorně a s rozvahou. Při kontrole plnění rozpočtu lze použít také vertikální a horizontální analýzu, viz kapitola 3.3.3 (Plamínek a kol., 1996).

3.2.4 Hospodaření příspěvkových organizací

Hospodaření příspěvkových organizací s financemi je velmi specifické. Vlastní příjmy ve většině případů na pokrytí všech nákladů nestačí, proto jsou těmto organizacím poskytnuty chybějící prostředky ve formě dotací (příspěvek na běžný provoz a příspěvek na investice) z rozpočtu zřizovatele, případně ze státního rozpočtu. Jsou tedy povinny předkládat svému zřizovateli své hospodaření, které by mělo být v jejich vlastním zájmu efektivní, hospodárné a účelné. Důsledně je také odděleno financování investičních

a neinvestičních potřeb, čímž se výrazně liší od nestátních neziskových organizací a podnikatelských subjektů. Výjimečně se může stát, že plánované výnosy jsou vyšší než plánované náklady, v tomto případě odvádějí příspěvkové organizace tyto prostředky (rozdíl) do rozpočtu svého zřizovatele. Mezi těmito subjekty panují určité závislosti a vztahy. Aby činnost organizací nebyla omezena, měly by její zdroje být spolehlivé, stabilní a správně a efektivně použity (Rektořík, Šelešovský a kol., 1999).

Mezi peněžní prostředky, které mají příspěvkové organizace k dispozici, patří: prostředky získané vlastní činností, z hospodářské činnosti, od fyzických a právnických osob nebo z reklamy. Dále to mohou být příspěvky z rozpočtu zřizovatele, peněžité dary od fyzických a právnických osob, Národního fondu a ze zahraničí, prostředky z vlastních fondů, dotace nebo prostředky z rozpočtu EU (Svobodová, 2008).

K faktorům, které ovlivňují příjmovou soběstačnost organizace, patří především: závislost na tržbách za vlastní výkony, výnosy z prodeje doplňkových služeb, nájemné za pronájem prostor, výnosy z reklamy nebo výnosy z darů a sponzoringu. Se zvyšujícím se tlakem na zkvalitňování a množství veřejných služeb se zvyšuje i množství potřebných finančních prostředků nutných k chodu organizace. Zřizovatelé tak kladou velký důraz na příjmovou soběstačnost organizace, aby nedocházelo k navyšování příspěvků, především z ekonomických a politických důvodů. Bohužel ve většině případů by bez příspěvku zřizovatele příspěvkové organizace nebyly vůbec schopny veřejné služby poskytovat (Vrábková, 2017).

Hlavní činnost organizace sleduje veřejně prospěšný cíl na základě potřeb a cílů zřizovatele. Je to činnost vymezená při zřízení organizace zřizovatelem. Ve zřizovací listině viz kapitola 3.2.1 je přesně definována a vymezena její (hlavní náplň). Doplňková činnost má komerční charakter s cílem dosažení zisku za účelem dodatečného zdroje financování k dosažení soběstačnosti organizace. Získané prostředky jsou považovány za mimorozpočtové zdroje. Organizace mohou tuto činnost provozovat, mají-li nedostatečně personálně a materiálně využity kapacitní možnosti a nebude-li narušena nebo ohrožena kvalita činnosti hlavní. Většinou navazuje na její činnost a co je důležité, musí být odděleně sledována. Doplňková činnost je tak zdrojem pro pokrytí nákladů, které

má organizace jak na provoz, tak na poskytování obecně prospěšných služeb. Zřizovatel stanoví ve zřizovací listině podmínky pro její provozování. Jednou z nich je to, aby nebyla ztrátová. Pokud by se nacházela delší dobu ve ztrátě, mohlo by to být považováno za nevhodné a neúčelné využívání veřejných prostředků. V opačném případě, je-li doplňkovou činností vytvářen zisk, může být použit ve prospěch hlavní činnosti nebo k jiným účelům, ale pouze v případě, že bude daná aktivita schválena zřizovatelem. Příkladem doplňkové činnosti např. ve školství může být stravné cizích strávníků, pronájem učeben, tělocvičen atd (Skovajsa a kol., 2010).

3.2.5 Hodnocení hospodaření příspěvkové organizace

K dosažení hospodárnosti je třeba používat veřejné prostředky takovým způsobem, aby bylo dosaženo cílů s co nejmenším vynaložením zdrojů. Je třeba při hodnocení též zohlednit ekonomické procesy a společenský užitek, neboť ten je právě očekávaným a žádoucím výsledkem. Aby bylo hodnocení hospodaření efektivní a vypovídající, je třeba jej provádět v pravidelných intervalech. Má-li organizace více programů, je třeba každý rozebrat a zkontrolovat zvlášť, hlavně tehdy, pracuje-li organizace s přísně účelově vázanými zdroji financování (Plamínek a kol., 1996).

Ke způsobům a možnostem hodnocení hospodaření patří např.: porovnávání rozpočtových a aktuálních příjmů a výdajů. Dále pak využití trendů (porovnání výsledků hospodaření za různá časová období) nebo využití poměrových ukazatelů např. poměr režijních nákladů k nákladům na programovou činnost. (Rektořík, 2010).

Hospodářský výsledek je tvořen v příspěvkové organizaci výsledkem hospodaření z hlavní činnosti + zisku po zdanění, který byl vytvořen ve vedlejší činnosti. Zhoršený hospodářský výsledek je takový, který skončí ztrátou, přestože byl zahrnut příspěvek na provoz. Pokud k takové situaci dojde, je povinná příspěvková organizace se zřizovatelem projednat zabezpečení úhrady zhoršeného hospodářského výsledku do konce následujícího rozpočtového roku. Úhradu zhoršeného hospodářského výsledku lze provést: z rezervního fondu, z rozpočtu kapitoly zřizovatele (není-li dostatek prostředků v rezervním fondu), dále pak ze zisku po zahrnutí příspěvku na provoz nebo odvodu z provozu ze zlepšeného hospodářského výsledku. Příspěvková organizace bude zrušena zřizovatelem tehdy,

jestliže nedojde k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku ani ze zlepšeného hospodářského výsledku do stanoveného data (Podhorský, 2003).

Kontrola veřejných výdajů

Během celého rozpočtového roku provádí zřizovatel kontrolu hospodaření podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Zpravidla je rozpočtovým rokem kalendářní rok. Dle § 15 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je příspěvková organizace povinna vykonávat pravidelnou, úplnou a systematickou kontrolu hospodaření organizace. Jejím cílem je především dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány státní správy, zajištění ochrany veřejných prostředků proti neefektivnímu, neúčelnému a nevhodnému nakládání s veřejnými prostředky. Dále pak ochrana proti nesrovnalostem, rizikům a spolehlivé a včasné informování orgánů veřejné správy. Oblasti, které podléhají kontrole, jsou například: hospodaření s majetkem, mzdová a personální agenda, hospodaření s peněžními fondy, doplňková činnost, dodržování účelovosti při čerpání poskytnutých prostředků nebo kontrola správnosti, věrohodnosti a úplnosti účtování. Dále pak vnitřní kontrola, personální zajištění a řízení rizik (Rektořík a kol., 2010)

Z časového hlediska je možné kontrolu dělit na předběžnou, průběžnou a následnou. Každá má svůj význam a je důležitá jak pro manažerské rozhodování, tak i jako podklad pro externí kontrolu. Předběžná kontrola je prováděna před realizací výdajové aktivity a slouží k posouzení plánovaných nebo připravovaných operací, zda jsou v souladu s právními předpisy a schválenými rozpočty. Následuje kontrola průběžná, která je prováděna v určených termínech pomocí stanovených ukazatelů. Zkoumá, jsou-li dodržovány podmínky a postupy nebo při vypořádávání a uskutečňování schválených operací. Jsou-li zjištěny nedostatky, musí organizace nutně provést korekci. Kontrola se týká i toho, zda jsou stavy a pohyby v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, splněny kritéria efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti a zda jsou přijata opatření k předcházení, zmírnění a odstranění případných rizik. Dalším druhem kontroly veřejných rozpočtů je interní a externí. Interní kontrola je prováděna pracovištěm veřejného sektoru, ve kterém jsou veřejné výdaje realizovány. Proti tomu nezávislé subjekty (např. v ČR Nejvyšší kontrolní úřad) provádějí kontrolu veřejných výdajů, které plynou ze státního

rozpočtu. Součástí této externí kontroly je také výkonnostní audit (Rektořík a kol., 2010; Vrábková, 2017).

Z rezervního fondu příspěvkové organizace – viz kapitola 3.2.7 je hrazeno případné penále za porušení rozpočtové kázně, které může nastat v případě, že peněžní prostředky byly použity na jiný účel nebo bylo-li do peněžního fondu převedeno finančních prostředků více, než je stanoveno. Dále jsou-li využity provozní prostředky místo peněžních fondů, či byl-li překročen objem peněžních prostředků na platy, který nebyl do 31.12. pokryt z fondu odměn. Dalším důvodem je to, není-li proveden odvod do rozpočtu zřizovatele dle § 28 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb. (Vrábková, 2017).

3.2.6 Majetek a majetková práva příspěvkových organizací

Ve zřizovací listině jsou uvedena majetková práva k hospodaření s majetkem, který je ve vlastnictví zřizovatele, a slouží především k plnění hlavního účelu organizace. Příspěvkové organizace nakládají s majetkem vlastním, svěřeným, vypůjčeným nebo pronajatým. Jejich povinností je hospodařit s ním účelně, ekonomicky, chránit ho a zvelebovat. Získat majetek mohou příspěvkové organizace např. bezúplatným převodem od svého zřizovatele, darem (věcný, finanční, účelový, neúčelový), děděním nebo jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele. PO se nesmí zavazovat k úhradám, které by nebyly schopny krýt ze svého rozpočtu. V případě hrozícího zhoršeného hospodářského výsledku jsou organizace povinny učinit taková opatření, která by vedla k zajištění jeho vyrovnání. Přebytek rozpočtu a kladný výsledek hospodaření je možný rozdělit do peněžních fondů, které organizace zřizují (Vrábková, 2017).

3.2.7 Fondy

V případě příspěvkových organizací jsou právě fondy jednou ze specifických zvláštností v systému účetnictví. Dle § 56-60 zákona č. 218/2000 Sb., PO územní samosprávy pak dle § 30-33 zákona č. 250/2000 Sb. si vytvářejí rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond sociálních a kulturních potřeb. Zůstatky z fondů jsou na konci roku převáděny do roku následujícího. Rezervní fond je v neziskových organizacích využíván především k dalšímu rozvoji a rozšíření organizace (zkvalitnění činnosti), k pořízení drobného majetku, k časovému překlenutí rozdílů mezi V a N nebo k úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně či k úhradě zhoršeného HV z minulých let. Fond investic slouží

především k pořízení technického zhodnocení hmotného, nehmotného, krátkodobého i dlouhodobého majetku a ke krytí investičních potřeb. Jeho využití je především na investiční výdaje, údržbu a opravu majetku, k úhradě investičních úvěrů a půjček nebo do rozpočtu zřizovatele. Fond odměn je využívám především na odměny pro zaměstnance za práci nebo na úhradu případného překročení prostředků na platy. Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb jsou využívány např. k pořízení hmotného majetku, sloužícímu k sociálním i kulturním potřebám zaměstnanců. Dále slouží jako příspěvek na dovolenou, rekreaci, lázeňské pobyty, rehabilitaci, kulturu, vzdělávání, tělovýchovu a sport, závodní stravování atd. Také může být využit ve formě příspěvků na soukromé penzijní, životní připojištění a doplňkové penzijní spoření, příspěvek odborové organizace, nebo na poskytnutí věcných a peněžních darů při životních nebo pracovních výročí (Mockovčiaková, 2006).

3.3 Teorie finanční analýzy

V dnešní době velmi roste význam hodnocení hospodaření, které je nezbytné nejen pro majitele (zřizovatele), ale také pro management, který jej využívá jako zpětnou vazbu. Tato analýza je vhodná k získání představy o finančním zdraví organizace a pro investiční rozhodování, neboť přináší informace také o výkonnosti podniku a možných rizicích, či vznikajícímu problému. Její užití se implicitně předpokládá pro ziskově orientované podniky, ale mohou ji ke svému řízení používat i neziskové organizace. Dále je velmi důležitá jak pro banky, dodavatele, odběratele, zaměstnance nebo pojišťovny. Používá se ke zkvalitnění finančního rozhodování a je významným a nepostradatelným nástrojem řízení. Zvláště u PO je finanční analýza cenná, neboť tyto organizace hospodaří s penězi ze státního rozpočtu a je tak třeba připravit kvalitní podklady pro rozhodování a následné efektivní fungování (Vochozka, 2011; Peková, 2011).

3.3.1 Základní charakteristika finanční analýzy

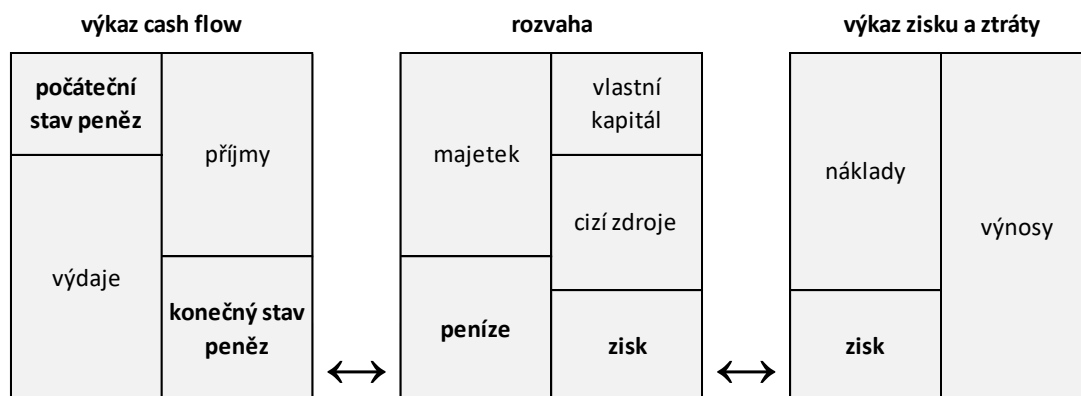
Finanční analýza nabízí celou řadu možností, jak hodnotit finanční zdraví organizace. Vypovídá o komplexním zhodnocení finanční situace, kdy se zpracovávají data zachycená v peněžních jednotkách, a odhaluje se kapitálová struktura, efektivnost využívání aktiv i to, zda je organizace schopna splácet své závazky. Jedná se o systematický rozbor dat

získaných z účetních výkazů. Vstupní informace by měly být nejen kvalitní, ale také komplexní, aby nedošlo k nežádoucímu zkreslení. Je potřeba vzít v úvahu výsledky dílčích analýz v jednotlivých oblastech i jejich vzájemné ovlivňování a propojení. Ke každé situaci, která v organizaci nastane, umožňuje právě finanční analýza získat vlastní úsudek, který by měl být podložen správným argumentem. Z důvodu specifického způsobu financování a důležitého faktu, že příspěvkové organizace nefungují za účelem dosažení zisku, je třeba finanční analýzu provádět z jiného úhlu pohledu. Činnost těchto organizací je velmi regulovaná a zároveň vázaná řadou předpisů zřizovatele. Je nutné, aby používala aplikovatelné metody a pouze vybrané ukazatele. Rentabilitu, tedy výkonnost či návratnost bude těžké a neúčelné měřit u hlavní činnosti, proto je vhodné ji aplikovat u činnosti doplňkové. U činnosti hlavní je důležité zase posuzovat ztrátovost. Míru soběstačnosti vyjádří nejlépe ukazatele autarkie. Hlavním cílem finanční analýzy bude plynulé a bezproblémové samofinancování s minimálně vynaloženými prostředky za účelem dosažení maximálního uspokojení potřeb. Ke slabým stránkám patří např. rozdílné účetní praktiky, vypovídající schopnost účetních výkazů, velká závislost tradičních metod a postupů, vliv mimořádných a sezónních faktorů, nutnost srovnání výsledků s jinými subjekty, zanedbávání rizika atd. Další nemalý problém může také představovat inflace nebo nemožnost zachytit změnu úrovně technologie v čase v údajích účetních výkazů. (Růčková, 2011).

Postup finanční analýzy

- shromáždění potřebných údajů vycházejících z účetních výkazů – viz Obrázek 1 (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, cash flow),
- příslušnou rozborovou metodou zpracování údajů. Procentní rozbor (výpočet podílu jednotlivých částí na celku) a dále poměrová analýza, spočívající ve výpočtu poměrových ukazatelů (stavové, tokové),
- srovnání vypočítaných hodnot s jinými subjekty ze stejného odvětví či stejnou nebo podobnou činností,
- srovnání a zhodnocení vývoje v čase u vypočítaných hodnot (zlepšení, zhoršení),
- hodnocení vzájemných vztahů mezi ukazateli (poměrovými),
- návrh a opatření pro finanční rozhodování, odhalení silných a slabých míst, vize budoucích podnikových cílů a úsudku, jak moc bude či nebude vývoj příznivý.

Obrázek 1 - Provázanost účetních výkazů

Zdroj: Růčková, 2011; vlastní zpracování, 2020

3.3.2 Základní metody finanční analýzy

Existuje mnoho nástrojů a metod pro měření výkonnosti organizace. Je třeba si uvědomit, k jakému účelu má výsledná analýza sloužit, neboť ne pro všechny firmy a organizace se hodí stejná sestava ukazatelů. Je potřeba kvalifikované práce a dostatek času, což s sebou přináší nemalé náklady. Čím větší riziko spojené s rozhodováním hrozí, tím by měla být analýza provedena pečlivěji, spolehlivěji a hlouběji. Jednou z těch, která měří výkonnost veřejných služeb je právě finanční analýza. Použitá metoda by měla odpovídat vytyčenému cíli. Pro všechny ekonomické subjekty je využitelnost metodických přístupů vhodná zejména v oblastech likvidity, aktivity, rentability, financování, kapitálového trhu nebo toku hotovosti (Růčková, 2011; Kraftová, 2002).

Absolutní ukazatele – využívají se zejména k analýze vývojových trendů, umožňují odhalit nejvýraznější změny položek a jsou to údaje obsažené v účetních výkazech. Např. rozvaha (→ stavové ukazatele. Z rozdílu stavových ukazatelů lze získat rozdílové ukazatele), výkaz zisku a ztráty (→ tokové ukazatele).

Vertikální analýza (sleduje strukturu jednotlivých účetních výkazů, tedy rozvahy, výkazu zisku a ztráty, či výkazu o peněžních tocích ve vztahu k určité veličině. Vyjadřuje a vyčísluje podíl jednotlivé složky na celku, dále zkoumá strukturu všech jevů v určitém období). Výhodou je srovnatelnost s jinými organizacemi stejného typu.

Horizontální analýza (sleduje vývoj zkoumané veličiny v čase, zpravidla k minulému účetnímu období. Je důležité zjistit, o kolik se změnilly jednotlivé položky v procentech i v absolutních hodnotách, a porovnat je s předchozím obdobím). Srovnáváním v čase je možné sledovat pozitivní i negativní trendy, hledat tak příčiny jejich vzniku a vnímat tak prognózu možného budoucího vývoje finančního zdraví organizace (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Poměrové ukazatele

Jsou základním nástrojem finanční analýzy, pomocí níž je možné získat rychlou představu o finanční situaci v organizaci. Dává do poměru různé položky z účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, případně cash flow). Slouží k analýze vzájemných vazeb mezi ukazateli, kterými jsou např. rentabilita, aktivita, zadluženost, likvidita, kapitálový trh. Vykázané údaje se dávají do poměru s ukazateli jinými.

Rentabilita (výnosnost, návratnost) – vyjadřuje poměr konečného hospodářského výsledku k určitému vstupu (celkovým aktivům, kapitálu nebo tržbám). Rentabilita se sleduje u příspěvkové organizace především v hlavní činnosti. Ukazuje schopnost dosáhnout zisku použitím investovaného kapitálu, tedy vytvářet nové zdroje.

Aktivita – informuje organizaci o tom, jak nakládá a využívá jednotlivé části svého majetku, a jak efektivně s ním hospodaří. Je-li majetku přebytek, vznikají zbytečné náklady.

Zadluženost – charakterizuje základní proporce vlastního a cizího kapitálu a měří rozsah použití cizího kapitálu k financování. Za bezpečnou je možné považovat míru kolem 40 % cizího kapitálu. Slouží jako indikátor rizika a ukazuje, že riziko je vyšší tehdy, je-li vyšší zadluženost. Vysoká zadluženost však může vést také ke snížení likvidity, i když je cizí kapitál pro organizaci levnější než kapitál vlastní, neboť úroky z cizího kapitálu snižují daňovou povinnost. Celkovou zadluženost je možno vypočítat poměrem mezi cizími zdroji a celkovými aktivy. Míru zadluženosti zase podílem cizích zdrojů vůči vlastnímu kapitálu.

Likvidita – neboli platební schopnost, je důležitý faktor pro dlouhodobé a efektivní fungování podniku. Vyjadřuje schopnost organizace hradit své krátkodobé závazky splatné v daném časovém okamžiku. Předpokladem je vysoké množství oběžných prostředků jak na běžném účtu, pohledávkách a zásobách, tak také v hotovosti. Aby byla organizace likvidní, musí mít vázána určitá oběžná aktiva v zásobách, pohledávkách

a na účtech. Jedná se o poměr toho, čím je možné zaplatit k tomu, co všechno je nutno zaplatit. Nejčastěji je užíván ukazatel běžné likvidity, pohotové likvidity a hotovostní likvidity (Vochozka, 2011).

3.3.3 Zhodnocení finanční analýzy

Celkové zhodnocení finanční situace podniku, identifikace významných činitelů ovlivňující stav hospodaření, odhalení silných i slabých míst a vhodných návrhů a doporučení na zlepšení, to vše by mělo být výsledkem finanční analýzy. Jelikož je každý podnik či organizace specifická, má jiný účel i cíle, je vhodné k hodnocení přistupovat individuálně. Ze získaných výsledků finanční analýzy není zrovna jednoduché vyvodit jasné a jednoznačné závěry, týkající se hospodaření a finančního zdraví organizace. Vyžaduje komplexní přístup, zkušenost a zdravý úsudek, proto je víc než nutné tomuto úkonu věnovat patřičnou pozornost a racionálně posuzovat dosažené výše hodnot jednotlivých ukazatelů a vztahů mezi nimi. Budou-li jednotlivé vztahy správně pochopeny, mohou tak být nadále kvalitně využívány. To, zda je dosažená hodnota ukazatele uspokojivá, příliš nízká či vysoká, není snadné lehce posoudit. Bezhlavé využívání doporučených hodnot není příliš optimální, ale může posloužit jako dobré vodítko. Chybné a nesprávné zhodnocení by mohlo vést k znehodnocení analýzy, nevhodnému doporučení pro její zlepšení a špatným rozhodnutím v rámci celého řízení organizace. Je tedy více než zřejmé, že je velmi nutné vzájemné vazby mezi jednotlivými oblastmi hodnocení brát v úvahu a situaci vidět komplexně. (Knápková, Pavelková, Šterker, 2013).

4 Analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace

4.1 Základní charakteristika vybrané příspěvkové organizace

Základní údaje

Název organizace:	IV. Základní škola Šumperk, Sluneční 38
Adresa:	Sluneční 2692/38, 787 01 Šumperk
Právní forma:	příspěvková organizace
Typ školy:	základní škola s právní subjektivitou
Zřizovatel:	Město Šumperk
Typ zřizovatele:	obec
IČO:	00852864
IZO školy:	600148530
Ředitel školy:	PaedDr. Hynek Pálka
Telefon:	583/250 402, 583/550 302, 604/233 926
Email:	skola@slunecniskola.cz
Web:	www.slunecniskola.cz

Obrázek 2 - Budova IV. Základní školy Šumperk, Sluneční 38

Zdroj: www.slunecniskola.cz/fotogalerie, cit. online 15.8.2020

4.1.1 Historie školy

Historie školy se začala psát v roce 1988, kdy byla poprvé 1. září slavnostně otevřena pro své žáky a pedagogy jako nejnovější a nejmodernější základní škola v Šumperku, jejíž první ředitelkou byla paní Věra Kohoutová. Budova byla projektována na okrajové části města v části Temenice, v lokalitě nově vzniklého sídlištního panelového komplexu s velmi dobrou dopravní dostupností. Splňovala ve své době kritéria dokonale vybavené školy, s novými odbornými učebnami, šatnami, sociálním zařízením i místem pro odpočinek žáků. Prioritou byly dvě velké tělocvičny, z toho jedna gymnastická. Byla otevřena také školní družina pro žáky prvních až třetích tříd a také školní jídelna. Během prvních let provozu stoupl počet žáků tak, že musela být posílena výuka prvních tříd i v nově zmodernizované budově poblíž hlavní budovy základní školy. Postupem času počet přijímaných žáků do prvních tříd začal klesat. Její specializace a zaměření bylo kromě základního vzdělávání především na rozšířenou výuku tělesné výchovy, která nebyla dosud v Šumperku realizována v takové míře. Škola se tak stala velkým lákadlem pro stovky dětí i rodičů, které se věnovaly aktivně sportovní gymnastice, nebo lehké atletice. Škola zažila velké sportovní úspěchy a odnesla si plno ocenění. Od poloviny 90. let se začala zaměřovat také na baseball a později na fotbal. Jako sportovní škola pořádala každoročně pro své žáky letní tábory, pobyty v přírodě, lyžařské, plavecké i sportovní kurzy (www.slunecniskola.cz/historie/, cit. online 22. 11. 2020).

4.1.2 Současnost a budoucí vývoj školy

Vybraná příspěvková organizace je plně organizovaná škola s devíti postupnými ročníky, které jsou rozčleněny na první (první až pátý ročník) a druhý (šestý až devátý ročník) stupeň. Celkem ve sledovaném období bylo vždy každoročně (školní rok) 18 tříd, kdy průměrná naplněnost byla kolem 23 žáků. Od září roku 2006 je nově zřízena také jedna přípravná třída, která má každoročně průměrně 15 žáků. Škola je plnohodnotným členem Asociace sportu pro všechny a Asociace školních sportovních klubů. V každém ročníku je jedna speciální třída, která je sportovně zaměřena, a škola v ní preferuje rozšířenou výuku tělesné výchovy. Během posledních pár let si budova školy prošla velkou změnou. Proběhla celková rekonstrukce, týkající se výměny oken, zateplení fasády, rekonstrukce střechy i modernizace venkovního sportovního hřiště a celého areálu, včetně tenisového kurtu. Velkou investicí, která proběhla ve sledovaném období a znamenala pro školu

i město Šumperk značný přínos, byla přístavba gymnastické tělocvičny a rekonstrukce jejího příslušenství. Nemalá modernizace se týkala také speciálních a multimediálních učeben a jednotlivých tříd, včetně nového vybavení. Škola se zapojila do četných soutěží a projektů, kterých není možné ani vypsát. K největším patřil v březnu 2013 projekt podporující sociální klima ve škole, nazvaný: „Silní bez násilí“. Dále provozovala, a v současné době stále provozuje, program Zdravá škola, který klade důraz na environmentální a ekologickou výchovu. Škola je dlouhodobě úspěšně fungující se zkušeným pedagogickým sborem, nabízející vysokou úroveň základní vzdělání s ohledem na individuální možnosti dětí. Poskytuje vzdělání nejen žákům z celého města, ale i z přilehlých obcí. Prioritou školy je v přátelském, příjemném a tvořivém prostředí poskytovat dětem nejen kvalitní všeobecné vzdělání, které je připraví k dalšímu studiu a úspěšnému zařazení do společnosti, ale také komplexní rozvoj jejich osobností (www.slunecniskola.cz; vlastní zpracování, 2020).

Zázemí a vybavení školy

Budova školy se skládá ze suterénu, přízemí a dvou nadzemních pater. Jelikož došlo v posledních letech ke značnému poklesu žáků oproti dřívějším letům, byly nadbytečné prostory školy v levé části přízemí poskytnuty mateřské škole, která v nich má své dvě třídy. Pomocí spojovací chodby je hlavní budova propojena s jídelnou a pavilonem pro tělesnou výchovu, jehož součástí jsou dvě tělocvičny, šatny, vířivka, sprchy a kabinet učitelů. V hlavní budově se nachází ředitelna školy, sborovna, kanceláře pro ekonomické pracovníky, administrativní místnost, školní klub, družiny, šatny, posilovna, baletní a gymnastický sál a byt školníka. Součástí komplexu školy je též rozsáhlý moderní sportovní areál, nově zrekonstruované atletické a fotbalové hřiště s umělou trávou, lanová lezecká stěna, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a tartanová běžecká dráha. V posledním roce byla ke škole vybudována nová dostatečně bezpečná příjezdová cesta společně s chodníkem a nutná rodiči i zaměstnanci vyhledávaná parkovací místa. Škola disponuje potřebným počtem kmenových tříd, kterých je v současné době 18, a odborných učeben. Výuka probíhá ve dvou paralelních třídách v ročníku, pouze u jednoho ročníku se jedná o jednu třídu. Výborné materiální i technické zázemí a příjemné učební prostředí přispívá k vytváření pozitivního pracovního klima. V posledních letech došlo k pestré obnově výukového materiálu. V některých třídách,

převážně prvního stupně, jsou nainstalovány interaktivní tabule, v dalších učebnách se ke kvalitní výuce používají nadále osvědčené dataprojektory. Odborné učebny jsou zařízeny pro výuku informatiky s novou výpočetní technikou, cizích jazyků, přírodovědy, fyziky, chemie, zeměpisu, dějepisu a výtvarné výchovy. Dále pak slouží k výuce, či k zájmovým kroužkům: školní dílna, kinosál a kuchyňka. K dispozici žákům je také školní knihovna. Pedagogové mají svá zázemí v nově zmodernizovaných kabinetech, vybavených stolním počítačem nebo notebookem, tiskárnou, scannerem a kopírkou. Došlo též k obnově zastaralých školních lavic a židlí a byla zrekonstruována sociální zařízení na prvním stupni s dobrou dostupností pro imobilní žáky. Informovanost pro rodiče i žáky o chování a prospěchu je od roku 2018 zajištěna prostřednictvím elektronické žákovské knížky, do které jsou údaje denně zapisovány tak, aby byly co nejvíce aktuální (www.slunecniskola.cz/o-skole-2; online 12. 10. 2020).

Školní družina

Školní družina Sluníčko má v současné době pět oddělení pro žáky prvních až čtvrtých tříd a řídí se organizační směrnicí školy. V posledních letech má využití školní družiny rostoucí trend a čím dál více rodičů využívá možnosti umístit sem své dítě. Za pobyt v družině je vybírán pololetní poplatek ve výši 750 Kč, fond školní družiny činí 100 Kč na celý školní rok. Tyto částky jsou stanoveny ředitelem školy. Družina slouží žákům k odpočinku, relaxaci a k výchovným i zájmovým činnostem v ranních hodinách před zahájením vyučování, tak také po jeho skončení. Velkou oblibu mladších žáků si v družině získal nový ZOO koutek. Školní družina má každoročně velkou snahu poskytnout co nejpestřejší nabídku kroužků, kterými jsou např. angličtina, vaření, mažoretky, šikulky, sportovní a pohybové hry, bushcraft, počítačová grafika a design, keramika, dramatický a pěvecký kroužek, deskové hry nebo chovatelský kroužek. Výše příspěvku za jednotlivé kroužky jsou stanoveny ředitelem školy. Některé aktivity jsou pro děti poskytovány zdarma z grantů, o které škola požádala a uspěla (www.slunecniskola.cz/druzina-klub/skolni-druzina/, cit. online 15. 10. 2020).

Školní klub

Školní klub využívají žáci především vyšších ročníků (pátých až devátých tříd), kteří nemají již možnost navštěvovat družinu, k překlenutí časového úseku mezi dopoledním

a odpoledním vyučováním nebo k odpočinku, či zájmového vzdělávání a aktivnímu využití času po vyučování. Za pravidelný pobyt ve školním klubu je účtován poplatek 50 Kč měsíčně. Školní klub nabízí každodenní využití počítačů, sportovní, tvořivé či zábavné činnosti - stolní tenis, míčové hry, soft tenis, fotbálek, klasické i moderní hry, tvoření z různých materiálů, péče o květiny atd (www.slunecniskola.cz/druzina-klub/skolni-druzina/, cit. online 15. 10. 2020).

Školní jídelna

Školní jídelna zajišťuje zdravé stravování pro žáky i zaměstnance školy v podobě dopoledních svačin a obědů. Pro cizí strávníky nabízí možnost obědů v rámci své doplňkové činnosti. Na výběr nabízí denně dva druhy jídel složených z polévky, hlavního jídla a přílohy v podobě zeleninových salátů, či kompotů. Jídelní lístek odpovídá přísným požadavkům a normám a je sestavován dle zásad správné a kvalitní výživy. Vnitřní řád jídelny je vydán dle zákona č. 561/2004 Sb. §30 a vyhlášky MŠMT č. 107/2005 Sb. o školním stravování, upravující povinnosti a práva žáků, vnitřní režim a provoz zařízení. Objednávání a výdej stravy se realizuje pomocí čipů. Další způsob možného objednání, změny, či odhlášení stravy je pomocí internetu (www.strava.cz). Díky projektu „Ovoce, zeleniny a mléka do škol“, do kterého je škola také zapojena, dostávají žáci prvních až pátých tříd balíčky s čerstvým ovocem a zeleninou každý měsíc zdarma. Cílem tohoto evropského projektu je úspěšně bojovat proti dětské obezitě a vytvořit u dětí správné stravovací návyky. Školní jídelna podporuje také samostatnost žáků v rozhodování o zdravém stravování (www.slunecniskola.cz/jidelna; online 15. 10. 2020).

Pedagogický sbor

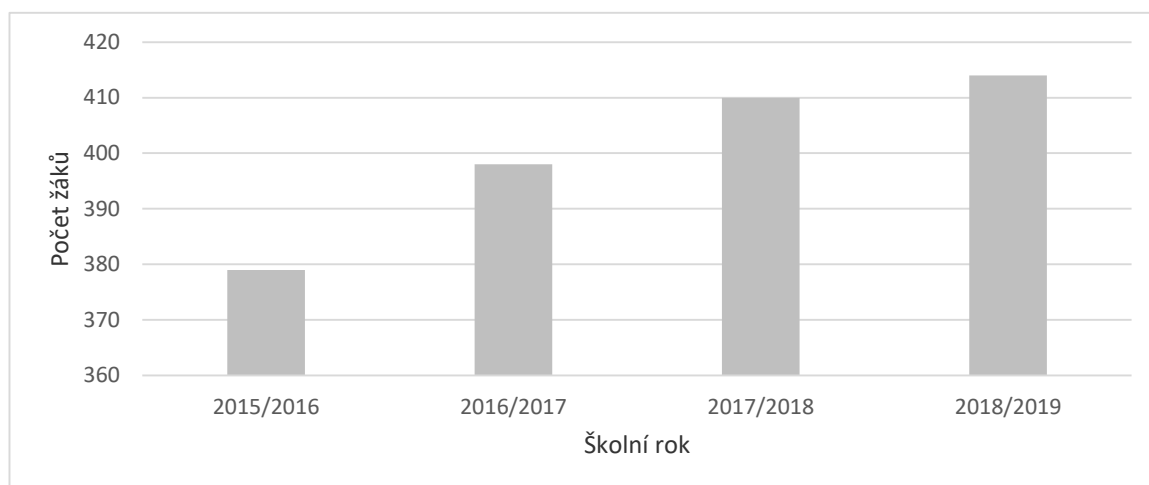
Pedagogický sbor, který je pestrý a zároveň vyvážený a stabilní, jehož struktura se v uplynulých letech výrazně neměnila, tvořilo ve školním roce 2019/2020 celkem 34 vzdělaných a zkušených členů (12 mužů a 22 žen), většina z nich středního věku. Všichni mají potřebné vysokoškolské vzdělání, nutné k vykonávání kvalitní práce, kdy jsou na ně kladeny nároky ve vysokém pracovním tempu. Zároveň pedagogové uplatňují individuální a citlivý přístup ke každému jedinci. Statutárním orgánem je podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání jmenován ředitel školy, který řídí a koordinuje své pracovníky, nese

odpovědnost za dobré fungování organizace, rozhoduje o majetku a prostředcích svěřených škole, o jejím hospodaření i mzdové politice. Dále jsou ve škole zaměstnáni kvalifikovaní trenéři sportovní gymnastiky, fotbalu i atletiky, 8 asistentů pedagoga, metodik ICT, školní psycholog, metodik EVVO, výchovný poradce, metodik prevence patologických jevů, a koordinátor pro tvorbu ŠVP. Většina pedagogů se pravidelně účastní školení a seminářů, polovina absolvovala základní kurz první pomoci a všichni prošli školením práce na počítači. Nechybí ani 5 vychovatelek a 1 vychovatel, mající na starosti vedení školních družin a jedna vychovatelka školního klubu, i ti všichni mají potřebné pedagogické vzdělání. K dlouhodobým prioritám ředitele školy patří především zajištění plně kvalitních personálních podmínek, podpora zapojení pedagogů do různých projektů (národních i mezinárodních), zajištění bezpečného prostředí pro zdravý fyzický, psychický i sociální vývoj všech účastníků vzdělávání. Ředitel též dbá o pravidelné prověřování bezpečného prostředí školy, získávání sponzorů na různé akce školy, zajištění obnovy ICT vybavenosti, využívání fondů EU a projektů vyhlášených Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy (výroční zpráva školy; vlastní zpracování, 2020).

Charakteristika a vývoj počtu žáků

Zvláštní péče a maximální úsilí je věnováno těm žákům, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Je s nimi pracováno dle individuálního vzdělávacího plánu, s kterým mají pedagogové velmi dobré zkušenosti. Celkový počet žáků v posledních 5 letech je uveden v Tabulce 6, z které vyplývá, že počet nově nastupujících dětí každým rokem nepatrně stoupá. Celkově se však drží na relativně stabilní úrovni. Tuto situaci též zobrazuje Graf 1.

Graf 1 - Počet žáků v letech 2015-2019

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Šumperk; vlastní zpracování, 2020

Mezi faktory, které ovlivňují naplněnost školy, je možné brát v úvahu: demografický vývoj, porodní boom kolem roku 2008–2010, modernizace školy, jediná sportovně zaměřená škola v Šumperku a širém okolí, výborná reklama a prezentace školy atd. Převážná většina žáků je z blízkosti školy a navazující sídlištní zástavby, další děti docházejí z různých částí města nebo dojíždějí z okolních obcí, především kvůli speciálnímu sportovnímu zaměření. Celková kapacita školy je 500 žáků, využita v posledním sledovaném roce byla na 82,8 % (výroční zpráva školy; vlastní zpracování, 2020).

Tabulka 6 - Počet žáků a tříd v letech 2015-2019

Školní rok	Počet žáků / počet tříd	Počet žáků na I. stupni / počet tříd	Počet žáků na II. stupni / počet tříd	Počet žáků na třídu
2015/2016	379/18	226/10	153/8	21,05
2016/2017	398/18	239/10	159/8	22,11
2017/2018	410/18	244/10	166/8	22,78
2018/2019	414/18	235/10	179/8	23

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Šumperk; vlastní zpracování, 2020

Dlouhodobé projekty a aktivity školy

Žáci a pedagogové se aktivně a pravidelně zapojují do různých celostátních i mezinárodních školních projektů a všestranných aktivit. Témata (ročníková nebo školní), která jsou každoročně aktualizována, jsou volena podle věkových skupin, náplně učiva a aktuálního dění, pedagogy. Škola, jak již bylo zmíněno výše, je také členem Asociace

školních sportovních klubů s Centrem sportu a úzce spolupracuje s CPIV Olomouc a centrem Pramínek v rámci inkluzivního vzdělávání žáků. K projektům, do kterých je škola zapojena, patří dále např. Zdravé zuby, Ajax – ve spolupráci s Policií ČR, Čas proměn – ve spolupráci s Procter&Gamble, Ovoce a mléko do škol, Kvalita Sluneční školy, Inkluzivní vzdělávání pro Olomoucký kraj nebo Mezinárodní projekt TALIS 2018 – Komplexní systém hodnocení, který mapoval postoje a názory ředitele školy a učitelů druhého stupně. Mezi aktivity, které škola pravidelně pořádá, patří např. plavecké a lyžařské kurzy, zimní a letní pobyty, zájezdy žáků do zahraničí, divadelní a filmová představení, koncerty pro žáky, vycházky, exkurze a výlety, vydávání školního časopisu, přijímání prvňáčků a rozloučení s žáky 9. ročníku. Například na projekt „Kvalita Sluneční školy“ byla škole přidělena celková dotace 1 028 188 Kč, kdy podíl z dotace EU činil 85 % v částce 873 959,79 Kč, a 15 % bylo financováno ze státního rozpočtu v částce 154 228,21 Kč. U projektu „Inkluzivní vzdělávání pro Olomoucký kraj“ byla poskytnuta finanční dotace v celkové částce 121 600 Kč. Použité finanční prostředky byly využity na plat metodika podpory (výroční zprávy školy; vlastní zpracování, 2020).

4.1.3 Swot analýza

Jednou z možností, jak si může škola uvědomit své silné stránky, rezervy, možnosti a nedostatečné podmínky své působnosti, je Swot analýza, která je nejen intuitivní, ale také velmi dobře srozumitelná jak odborné, tak také široké veřejnosti, viz Tabulka 7.

Tabulka 7 - Swot analýza základní školy

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dotace ze státního rozpočtu a od zřizovatele.	Málo motivující finanční ohodnocení pedagogů.
Zapojení do mezinárodních projektů.	Málo motivující finanční ohodnocení nepedagogů.
Granty, projekty EU - zdroj financí.	Prostředí školy - nutnost dalších investic.
Zájem a podpora zvyšování kvalifikace.	Neustále se zvyšující požadavky na administrativu.
Kvalifikovaní a zkušení pedagogové.	Vzrůstající agrese a negativní projevy žáků.
Dobrá spolupráce se zřizovatelem.	Značný úbytek žáku proti minulým letům.
Pozitivní vztahy mezi pedagogy a žáky.	Nedostatek času na propagaci a prezentaci školy.
Dlouhodobé a úspěšné sportovní zaměření, třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy.	Nedořešená rekonstrukce sociálního zařízení na druhém stupni.
Individuální přístup pedagogů k žákům.	Rozdíly v náročnosti jednotlivých předmětů.
Dobré technické vybavení pedagogů a tříd.	Chybějící parkovací místa.
Úspěšnost žáků v přijímacích řízeních.	
Příjemné, tvořivé a přátelské prostředí.	
Vysoká úroveň vybavení, odborné učebny.	
Široký výběr zájmových kroužků a aktivit.	
Důraz na ekologickou a environmentální výchovu.	
Udržování tradic pro žáky i rodiče.	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Podpora aktuálních výukových trendů.	Snižující se počet přijatých žáků - přirozený úbytek.
Spolupráce s dalšími subjekty, nové další projekty.	Možné budoucí legislativní změny.
Rozvoj talentovaných a mimořádně nadaných žáků.	Omezená výše provozního rozpočtu.
Možnost získání finančních prostředků z fondů EU.	Velká závislost žáků na používání mobilních telefonů.
Možnost specializace na určité oblasti.	Dopravní situace v okolí školy.
Zvyšování počítačové gramotnosti žáků i pedagogů.	Konkurence blízkých základních škol.
Budoucí zlepšení finančních podmínek pracovníků ve školství.	Možnost nesplnění požadavků pro udělení dotací a grantů.
Přibližování se evropským standardům.	Negativní chování žáků, šikana, častá absence ve škole.

Zdroj: interní materiály ZŠ, vlastní zpracování, 2020

4.2 Rozbor hospodaření příspěvkové organizace v letech 2015-2019

V této kapitole bude proveden rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace za dané období. Nejdříve budou uvedeny veškeré zdroje financování, které má základní škola k dispozici, jejich vývoj a analýza v jednotlivých letech. Dále bude provedena analýza nákladů a jejich podíl na čerpání rozpočtu, zvláště v hlavní činnosti organizace, a zvláště v doplňkové. Následovat bude analýza výnosů, hospodaření s fondy a výsledky hospodaření za jednotlivé roky. Využity budou výroční zprávy o činnosti školy, Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha, Přílohy, Plán investic školy atd.

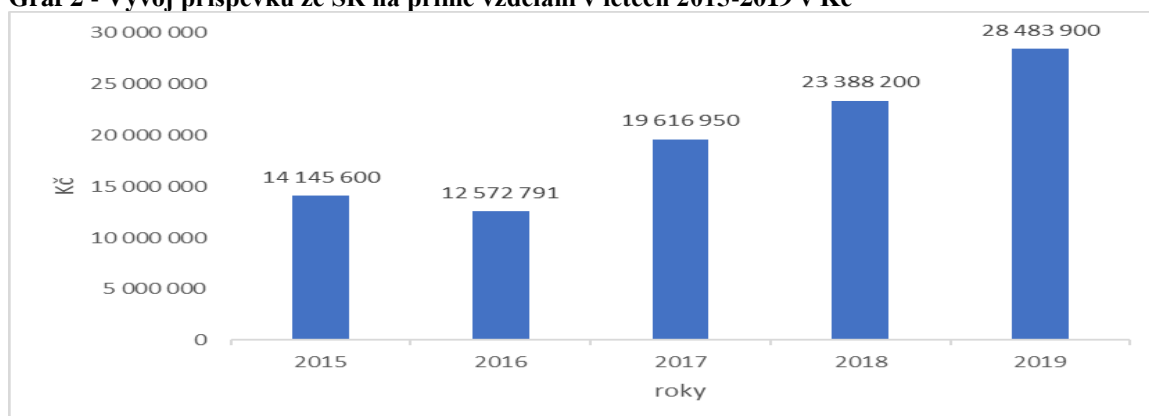
4.2.1 Zdroje financování

Jelikož se jedná o základní školu, tedy o příspěvkovou organizaci, hospodaří především s prostředky, které získá formou příspěvků z veřejných rozpočtů, dotací nebo vlastní činností. Velká část příjmů je ve sledovaném období závislá jak na počtu žáků, tak také na vhodné lokaci školy a možnostech jejího zřizovatele. Příjmová část je tvořena hned z několika položek. Jedná se především o příspěvek ze **státního rozpočtu** (ve sledovaném období byl stanoven podle krajských normativů, počtu žáků a pedagogů, příslušného krajského úřadu v Olomouci, finanční příspěvek na přímé vzdělávací náklady). Další důležitou příjmovou položkou je **příspěvek od zřizovatele** příspěvkové organizace, tedy města Šumperk (jeho výše není stabilní, ale každý rok se mění. Tento příspěvek je vázán především na účelovost a hospodárnost a je škole zasílán v pravidelných měsíčních částkách ve výši 1/12 schváleného ročního rozpočtu. Z hlediska kontroly je důležité ze strany zřizovatele jednou do roka provést kontrolu hospodaření dané školy). Dalšími finančními zdroji mohou být **příjmy z vlastní činnosti**, ze **státních programů a projektů** nebo z **fondů Evropské unie** (např. projekt EU peníze školám) viz Tabulka 8.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu –

- **Příspěvek na přímé vzdělávání**
 - **Státní dotace na mzdy zaměstnanců školy a zákonné sociální odvody** pro pedagogické i nepedagogické zaměstnance školy, které jsou s tím spojené (platy zaměstnanců jsou určeny platovými tabulkami pro státní zaměstnance). Pedagogičtí pracovníci mají odlišnou platovou tabulku od nepedagogických pracovníků.
 - Příspěvek na **pořízení a nákup** učebních pomůcek, učebnic, školních potřeb, které jsou žákům poskytnuty zdarma. Dále pak příspěvky do FKSP a další neinvestiční nutné náklady.
 - **Státní účelově vázané dotace na různé projekty a aktivity** – (např. nový výukový software). Jedná se o projekty a rozvojové programy, které bývají vyhlášeny buď každoročně, nebo jednorázově MŠMT. U těchto programů jsou přesně a striktně určené podmínky, kdy a jak je možné dotace čerpat.

Graf 2 - Vývoj příspěvku ze SR na přímé vzdělání v letech 2015-2019 v Kč

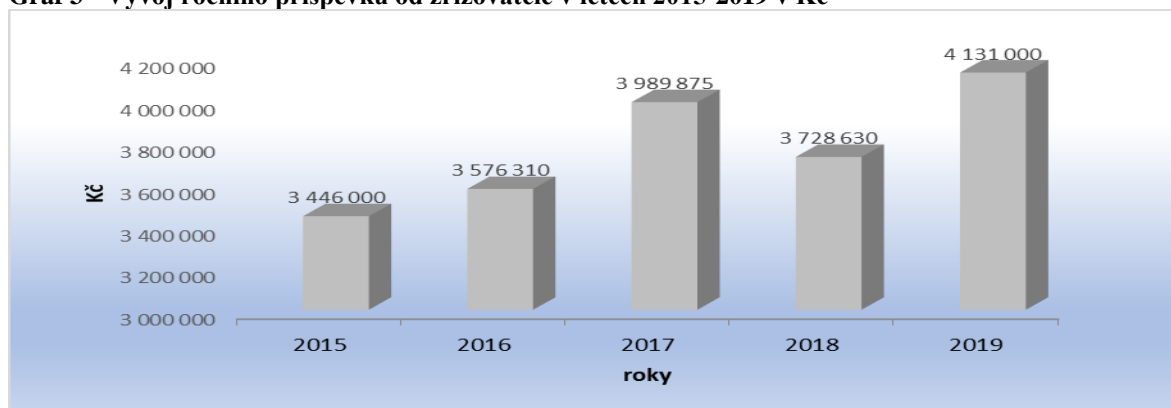
Zdroj: Hlavní kniha účetnictví ZŠ Šumperk; vlastní zpracování, 2020

Graf 2 popisuje vývoj příspěvku ze státního rozpočtu na přímé vzdělávání, který je určen především na platy zaměstnanců a na nákup nezbytných učebních pomůcek. Tato dotace byla ve všech sledovaných letech 100 % vyčerpána. Ve vybrané organizaci má vzrůstající trend, způsobený především růstem platů pedagogických a nepedagogických pracovníků a s ním související zákonné sociální náklady a jejich případné další vzdělávání. Dále pak rostoucími náklady na žáka s výjimkou roku 2016, kdy došlo k mírnějšímu snížení počtu žáků školy. Nejen tento fakt se podílí na zvyšujícím se trendu, ale také vyšší náklady, týkající se spotřeby všech druhů energií (zvyšující se ceny i spotřeba). Jedním z nejdůležitějších ukazatelů pro výši tohoto příspěvku, je právě v tomto sledovaném období počet žáků a stanovení nákladů na 1 žáka ve školském zařízení. V zákonných předpisech je tento způsob financování zakotven prostřednictvím normativů jak republikových, tak také krajských. (Od 1. 1. 2020 došlo ke změně financování škol a to tak, že rozhodující bude pro výši příspěvku počet odučených hodin výuky). Tento nový způsob (daný nařízením vlády č. 123/2018 Sb.) výpočtu bude určitě spravedlivější, méně diskriminující a více efektivnější, především pro školy s nižším počtem žáků.

Finanční prostředky od zřizovatele –

- **Příspěvek na provoz** (neinvestiční prostředky).
 - Energie (elektrická energie, plyn, voda). Tento příspěvek je účelově vázaný.
 - Provozní náklady (spotřební materiál, údržba školy, cestovné, reprezentace, radiokomunikace, odpisy, ostatní finanční náklady nebo ostatní služby).
 - Účelově vázaný příspěvek, dotace na různé projekty a aktivity.

Graf 3 - Vývoj ročního příspěvku od zřizovatele v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: Hlavní kniha účetnictví ZŠ Šumperk; vlastní zpracování, 2020

Jak ukazuje Graf 3, tak výše příspěvku od zřizovatele není stejná a jeho výše každým rokem kolísá. Jeho použití je na neinvestiční projekty, především však na zajištění provozu a chodu školy. V prvních třech letech sledovaného období měl stoupající tendenci, výjimkou byl rok 2018, kdy příspěvek od zřizovatele oproti roku předcházejícímu klesl o 7 %. Naproti tomu byl rok 2019, co se týče tohoto příspěvku nejštědřejší, a oproti roku 2018 vzrostl o 10,79 %. Výše příspěvku je ovlivněna především vypracovaným rozpočtem, který je povinna škola každý rok zodpovědně sestavit (doložit, o jaké akce se jedná, v jaké výši a v jakém časovém horizontu) a předložit tak zřizovateli ke schválení. Ne vždy je možné, aby vyšel zřizovatel škole vstříc, je tedy důležité požadavky školy předkládat pravidelně. Zřizovatel se však v rámci svých možností snaží vyhovět, neboť je i v jeho vlastním zájmu spokojenost zaměstnanců, žáků, veřejnosti i rodičů. Rozpočet na následující rozpočtové období sestavuje škola koncem kalendářního roku a jedná souběžně se zřizovatelem. Dále požadovanou výši ovlivňují finanční možnosti zřizovatele. Například v roce 2017 činil příspěvek od zřizovatele 3 989 875 Kč, který v sobě zahrnoval také účelový příspěvek na plavání v hodnotě 43 875 Kč, dále účelový příspěvek na správu hřiště 146 000 Kč, neinvestiční příspěvek na chladicí zařízení a jídelní sety do školní jídelny a nábytek do školního klubu v hodnotě 300 000 Kč. Dále pak neinvestiční příspěvek na pořízení a obnovu nádobí a jídelních setů do školní jídelny za 150 000 Kč. O rok později byla situace obdobná, celkový příspěvek od zřizovatele činil 3 728 630 Kč, zahrnoval v sobě také účelový příspěvek na plavání 132 630 Kč, účelový příspěvek na správu hřiště 146 000 Kč a neinvestiční příspěvek na pořízení vybavení do školní družiny v částce 100 000 Kč.

Ostatní mimorozpočtové příjmy

- Příspěvky na stravné žáků (od rodičů).
- Příspěvky od rodičů – na školní družinu, nákup školních potřeb, lyžařský výcvik, škola v přírodě, zimní a letní soustředění sportovních tříd, plavecký výcvik, seznamovací akce prvňáčků GO, přeprava na sportovní i kulturní pravidelné akce.
- Sponzorské dary – finanční (účelové, nebo neúčelové), jsou ovlivněny především přístupem managementu školy, znalostí fundraisingu a oslovováním možných budoucích sponzorů.
- Přijaté úroky.
- Použití finančních fondů organizace.

Vedlejší doplňková činnost

- Příspěvky na obědy od cizích strávníků.
- Příjmy z prodeje služeb za vlastní výkony.
- Příjmy z pronájmu.

Tabulka 8 - Jednotlivé příjmy školy v letech 2015-2019

PŘÍJMY	2015		2016		2017		2018		2019	
	KČ	podíl v %	KČ	podíl v %	KČ	podíl v %	KČ	podíl v %	KČ	podíl v %
SR - Přímá náklady na vzdělání	14 145 600	64	12 572 791	49,668	19 616 950	68,944	23 388 200	72,751	28 483 900	74,717
SR - Asistenti pedagogů	94 206	0,4242	99 266	0,3921	66 417	0,2334	0	0	0	0
SR - Transfery na zvýšení platů	564 649	2,5427	4 914 583	19,415	0	0	0	0	0	0
SR - Vyrovnání rozdílů platů	0	0	0	0	0	0	0	0	290 883	0,763
SR - Změna systému financování	0	0	0	0	0	0	0	0	282 786	0,7418
SR - Podpora výuky plavání	47 385	0,2134	0	0	0	0	12 540	0,039	14 060	0,0369
EU - peníze školám	204 112	0,9192	0	0	0	0	0	0	0	0
Přijaté transfery OPKSŠ	0	0	0	0	405 978	1,4268	520 539	1,6192	552 920	1,4504
ROP - pořízení majetku	24 166	0,1088	0	0	524 968	1,845	0	0	0	0
ZŘIZOVATEL - dotace město	3 446 000	15,518	3 446 000	13,613	3 350 000	11,774	3 350 000	10,42	3 723 000	9,7659
ZŘIZOVATEL - účelový příspěvek	0	0	130 310	0,5148	639 875	2,2488	378 630	1,1778	408 000	1,0702
Dotace - ÚŘAD PRÁCE	86 233	0,3883	159 388	0,6297	151 767	0,5334	135 909	0,4228	44 298	0,1162
PŘIJATÉ TRANSFERY CELKEM	18 612 351	83,815	21 322 338	84,232	24 755 955	87,005	27 785 818	86,43	33 799 847	88,661
Výnosy z HLAVNÍ činnosti	2 714 414	12,224	3 025 064	11,95	2 891 050	10,161	3 497 695	10,88	3 240 368	8,4999
Výnosy z VEDLEJŠÍ činnosti	879 374	3,96	966 108	3,8165	806 421	2,8342	864 629	2,6895	1 081 877	2,8379
Finanční výnosy - úroky z HČ	352	0,0016	183	0,0007	153	0,0005	229	0,0007	296	0,0008
PŘÍJMY CELKEM	22 206 491	100	25 313 693	100	28 453 579	100	32 148 371	100	38 122 388	100

Zdroj: Hlavní kniha účetnictví ZŠ Šumperk; vlastní zpracování, 2020

Tabulka 8 vyjadřuje procentuální podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech. Ve sledovaném období měly nejvyšší podíl příjmů přijaté transfery, a to v rozmezí od 83 % do 89 % všech příjmů. Tyto příjmy jsou pro fungování organizace a její rozpočet stěžejní.

Jsou financovány ze státního rozpočtu dle krajského normativu. Toto financování se může jevit jako diskriminační, protože je závislé na počtu žáků. V roce 2020 došlo ke změně tohoto systému. Co se týče sledovaného období, tak toho se změna ještě nedotkla. Z celkových přijatých transferů byl nejvyšší podíl přímých nákladů na vzdělání, které činily ve sledovaném období v průměru 66 % a byly čerpány v plné výši. Prostředky byly použity např. na platy pedagogických i nepedagogických pracovníků, na zákonné a sociální pojištění. Druhou nejvyšší položkou byly dotace od zřizovatele, poskytnuté od města Šumperk, které se mění podle režijních nákladů školy, a dále účelová dotace od zřizovatele. Čerpány byly především na provozní výdeje školy, ke kterým patří např. spotřeba energie. Třetí nejvyšší položkou pohybující se od 8 % do 12 % celkových příjmů byly výnosy z hlavní činnosti, do kterých patří výnosy z prodeje služeb, výnosy z vlastních výkonů – přijaté platby za stravné a školné, čerpání fondů nebo ostatní výnosy z činnosti, jako je např. přeplatek energie nebo pohledávky za žáky. Neméně důležitá je také doplňková činnost a výnosy z její činnosti, které tvoří nemalou část celkových příjmů. Tyto příjmy jsou však závislé na poptávce. Jako velmi příznivé a pozitivní je sledování celkových příjmů s rostoucí tendencí, kde velký význam hraje také vlastní činnost školy jak v hlavní, tak ve vedlejší činnosti. K posílení finanční situace školy slouží také každoroční neinvestiční účelové dotace z Úřadu práce pohybující se v průměrné výši ve sledovaném období 115 519 Kč.

4.2.2 Hospodaření s fondy

Fondy jsou vytvářeny školou dle zákona č. 250/2000 Sb., vybraná příspěvková organizace má vytvořeny tyto 4 fondy: fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond, fond investic a fond odměn.

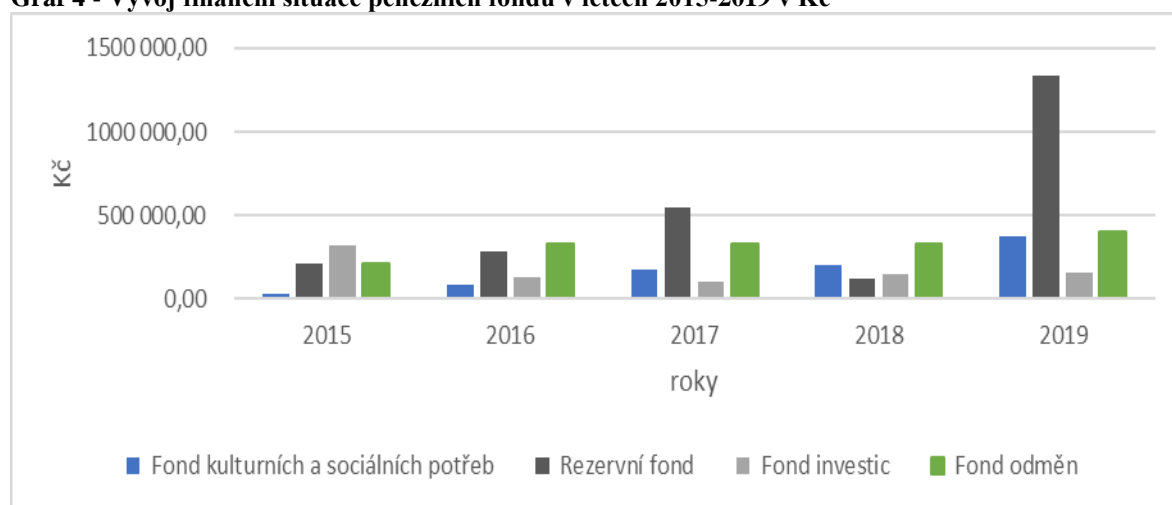
Tabulka 9 - Stav financí v jednotlivých peněžních fondech v letech 2015-2019 v Kč

FOND	STAV FONDU K 31.12.				
	2015	2016	2017	2018	2019
Fond kulturních a sociálních potřeb	25 686,50	85 400,42	171 541,54	199 048,96	375 574,58
Rezervní fond	206 791,51	279 309,04	547 766,22	117 710,26	1 334 508,09
Fond investic	320 184,62	127 295,62	104 731,21	148 198,75	156 413,40
Fond odměn	211 000,00	326 000,00	326 000,00	326 000,00	404 278,00

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Dle Tabulky 9 je možné konstatovat, že škola velmi dobře a efektivně hospodaří s finančními prostředky ve fondech. V žádném roce nedošlo k úplnému vyčerpání a neustále je udržována dostatečně vysoká částka pro případné krytí potřeb. Nejnižší objem finančních prostředků měl za sledované období pouze Fond kulturních a sociálních potřeb ve výši 25 686,50 Kč. V následujícím roce se však částka zvýšila a má neustále rostoucí tendenci.

Graf 4 - Vývoj finanční situace peněžních fondů v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Z Grafu 4 vyplývá, že v roce 2017 a následně v roce 2019 došlo k vysokému nárůstu rezervního fondu. Mírně a stabilně vzrůstající tendenci má také fond kulturních a sociálních potřeb a fond odměn. Zato výše fondu investic ve sledovaném období stále kolísá, což svědčí o dobré investiční činnosti školy.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Dle platné legislativy je fond kulturních a sociálních potřeb tvořen základním přidělem ve výši 2 % z ročního celkového objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů zaměstnanců organizace. Dle Tabulky 10 bylo nejvíce z fondu čerpáno v roce 2018, především na kulturu, tělovýchovu a sport, dále pak na ostatní užití fondu a stravování. Nejméně byl fond využit ve sledovaném období v roce 2015, pouze v částce 109 792 Kč, kdy největší položkou bylo stravování. Stav FKSP má rostoucí tendenci a škola s ním hospodaří velmi efektivně.

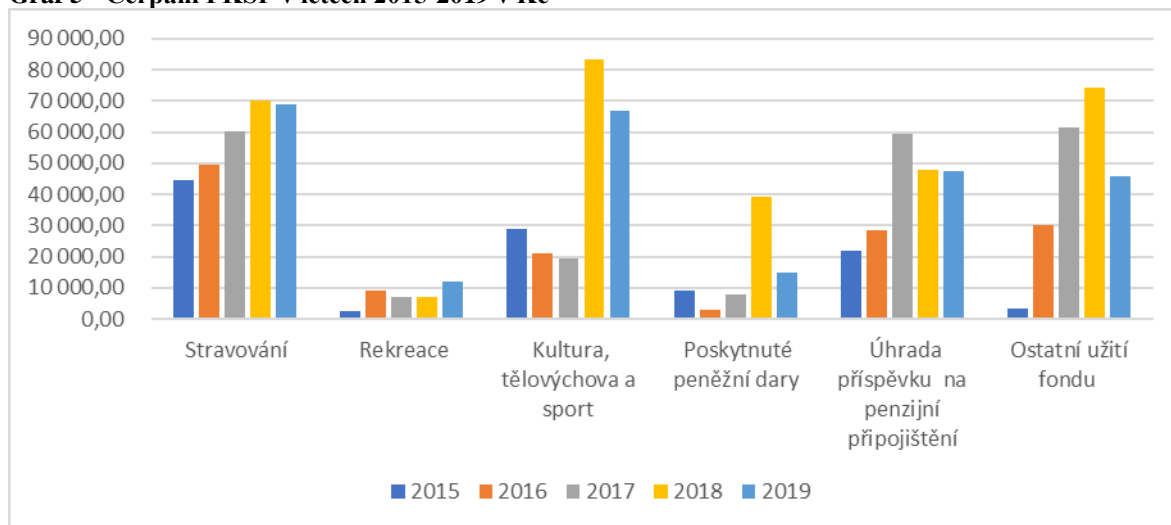
Tabulka 10 - Vývoj FKSP v letech 2015-2019 v Kč

Položka	2015	2016	2017	2018	2019
POČÁTEČNÍ STAV FONDU k 1.1.	20 537,71	25 686,50	85 400,42	171 541,54	199 048,96
TVORBA FONDU	114 940,79	201 285,92	301 719,62	348 822,92	432 132,62
Základní přiděl do fondu	114 940,79	201 285,92	301 719,62	348 822,92	432 132,62
ČERPÁNÍ FONDU	109 792,00	141 572,00	215 578,50	321 315,50	255 607,00
Stravování	44 616,00	49 582,00	60 092,50	69 997,50	68 731,00
Rekreace	2 400,00	9 000,00	7 200,00	7 200,00	12 000,00
Kultura, tělovýchova a sport	28 700,00	21 100,00	19 400,00	83 218,00	66 673,00
Poskytnuté peněžní dary	9 000,00	3 000,00	8 000,00	39 000,00	15 000,00
Úhrada příspěvku na penzijní připojištění	21 700,00	28 650,00	59 300,00	47 800,00	47 400,00
Ostatní užití fondu	3 376,00	30 240,00	61 586,00	74 100,00	45 803,00
KONEČNÝ STAV FONDU k 31.12.	25 686,50	85 400,42	171 541,54	199 048,96	375 574,58

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Dle Grafu 5 je možné vidět, u kterých položek docházelo k největšímu čerpání za sledované roky. Největší objem prostředků byl čerpán na stravování. Na čerpání z FKSP se mohou podílet jak pracovníci školy, tak dle stanovené platné vnitřní směrnice i rodinní příslušníci. Zaměstnanci mohou uplatnit příspěvek na stravování, dále z položky ostatní užití fondu: vitamíny a potravinové doplňky, dioptrické brýle, kontaktní čočky nebo péče dentální hygieny. Oblíbené jsou také vstupenky na kulturní a sportovní aktivity, nebo rehabilitační masáže. Nejvyšší objem peněžních prostředků byl z tohoto fondu vynaložen v roce 2018 na kulturu, tělovýchovu a sport ve výši 83 218 Kč, což činilo v daném roce 25,9 % celkového čerpání z fondu. Nejmenší zájem byl ve sledovaném období o příspěvek na rekreaci, která činila např. v roce 2015 pouze 2,19 % z celé čerpané částky.

Graf 5 - Čerpání FKSP v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Rezervní fond

Rezervní fond je zřízen jak ke krytí ztrát ze zlepšeného hospodářského výsledku, ke kterým může i v příspěvkových organizacích dojít, tak také k zabezpečení nezajištěných neinvestičních nákladů. Je tvořen na základě návrhu, který je schválen zřizovatelem. Jeho každoroční výše, tedy tvorba fondu, není stabilní. Závisí na výši zisku, který škola vytvoří, případně na podílu, který je určen do fondu odměn. Dle Tabulky 11 je vidět v roce 2018 nulový přírůstek do fondu ze zlepšeného výsledku hospodaření, neboť škola dosáhla v roce 2017 v hlavní činnosti ztráty 140 315,14 Kč a ve vedlejší činnosti zisku 140 315,14 Kč. Celkový výsledek hospodaření byl tedy 0 Kč. Nedošlo též ani v daném roce k přírůstku finančních prostředků do Fondu odměn. Celkově lze tedy říci, že v roce 2018 byla nejnižší hodnota rezervního fondu, a to pouze ve výši 117 710,26 Kč. Naopak v roce 2019 došlo k obrovskému růstu objemu Rezervního fondu až o 1 134 %, což činilo 1 216 798 Kč, oproti roku předcházejícímu, především díky nespotřebované dotaci z rozpočtu EU. Lze tedy říci, že vybraná příspěvková organizace průběžně tvoří i čerpá příspěvky z tohoto fondu.

Tabulka 11 - Vývoj Rezervního fondu v letech 2015-2019 v Kč

Položka	2015	2016	2017	2018	2019
POČÁTEČNÍ STAV FONDU k 1.1.	223 387,55	206 791,51	279 309,04	547 766,22	117 710,26
TVORBA FONDU	112 373,96	122 517,53	325 593,96	101 671,18	1 318 469,01
Zlepšený výsledek hospodaření	112 373,96	122 517,53	114 659,36	0,00	270 685,67
Nespotřebované dotace z rozpočtu EU	0,00	0,00	210 934,60	101 671,18	1 047 783,34
ČERPÁNÍ FONDU	128 970,00	50 000,00	57 136,78	531 727,14	101 671,18
Posílení fondu investic, souhlas zřizovatele	0,00	50 000,00	0,00	320 792,54	0,00
Ostatní čerpání	128 970,00	0,00	57 136,78	210 934,60	101 671,18
KONEČNÝ STAV FONDU k 31.12.	206 791,51	279 309,04	547 766,22	117 710,26	1 334 508,09

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Fond investic

Tento fond slouží především k finančnímu zajištění investičních potřeb, které škola má. Fond je každoročně navyšován o odpisy DHM a DNM, kdy musí být odpisový plán, který škola sestaví, samozřejmě schválen zřizovatelem, tedy městem Šumperk. Dalším možným přidělem do Fondu investic mohou být investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, ty však nejsou pravidelným každoročním přírůstem do fondu. Vycházejí z plánu investic, které hodlá škola realizovat v daném roce a využít k úhradě zakoupený investiční majetek, provedenou rekonstrukci nebo stavební úpravu z investičního fondu. Jak lze vidět v Tabulce 12, v roce 2017, 2018 a 2019 vůbec žádná investiční dotace od zřizovatele

do fondu nebyla přidělena. Fond investic byl čerpán také k financování údržby a opravy majetku, který škola využívá pro svou činnost.

Tabulka 12 - Vývoj Fondu investic v letech 2015-2019 v Kč

Položka	2015	2016	2017	2018	2019
POČÁTEČNÍ STAV FONDU k 1.1.	196 729,00	320 184,62	127 295,62	104 731,21	148 198,75
TVORBA FONDU	580 455,62	598 664,00	174 559,00	512 953,54	228 537,00
PP ve výši odpisů DNM a DHM	123 455,62	137 111,00	174 559,00	192 161,00	228 537,00
Investiční dotace z rozpočtu zřizovatele	457 000,00	411 553,00	0,00	0,00	0,00
Převody z rezervního fondu	0,00	50 000,00	0,00	320 792,54	0,00
ČERPÁNÍ FONDU	457 000,00	791 553,00	197 123,41	469 486,00	220 322,35
Financování investičních výdajů	457 000,00	411 553,00	135 109,70	197 714,00	220 322,35
Navýšení PP na údržbu, opravu majetku	0,00	380 000,00	62 013,71	271 772,00	0,00
KONEČNÝ STAV FONDU k 31.12.	320 184,62	127 295,62	104 731,21	148 198,75	156 413,40

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

Fond odměn

Tento fond tvoří škola ze zlepšeného výsledku hospodaření. Dle příslušné legislativy není povinností příspěvkové organizace převádět do tohoto fondu finanční částku každý rok. Maximální výše vkladu však nesmí přesáhnout 80 % stanoveného objemu prostředků na platy. Krajský úřad Olomouckého kraje musí však návrh na převod do fondu odměn schválit. Použití tohoto fondu a čerpání financí z něj je výhradně na platy zaměstnanců, především při překročení závazného limitu, který byl určen rozpočtem na příslušný počet zaměstnanců. Dle Tabulky 13 je vidět zodpovědné hospodaření školy s tímto fondem, kdy se jeho výše pohybuje za sledované období v průměrné výši 318 656 Kč a má v jednotlivých letech rostoucí tendenci. Je nutné podotknout, že škola se snaží z tohoto fondu nečerpat, a využívá tyto prostředky pouze ze závažných důvodů. Tento fond udržuje každoročně v přijatelné výši a snaží se o jeho nárůst, který jde nejlépe ve sledovaném období znát rozdílem mezi roky 2015 a 2019, kdy došlo téměř k dvojnásobnému nárůstu finančních prostředků.

Tabulka 13 - Vývoj Fondu odměn v letech 2015-2019 v Kč

Položka	2015	2016	2017	2018	2019
POČÁTEČNÍ STAV FONDU k 1.1.	159 000,00	211 000,00	326 000,00	326 000,00	326 000,00
TVORBA FONDU	112 000,00	115 000,00	0,00	0,00	86 000,00
Ze zlepšeného hospodářského výsledku	112 000,00	115 000,00	0,00	0,00	86 000,00
ČERPÁNÍ FONDU	60 000,00	0,00	0,00	0,00	7 722,00
Použití fondu	60 000,00	0,00	0,00	0,00	7 722,00
KONEČNÝ STAV FONDU k 31.12.	211 000,00	326 000,00	326 000,00	326 000,00	404 278,00

Zdroj: Příloha ZŠ Šumperk; zřizované ÚSC, interní materiály školy, vlastní zpracování, 2020

4.2.3 Analýza nákladů v letech 2015-2019

V této kapitole bude provedena analýza nákladů ve sledovaném období. Jelikož má příspěvková organizace povinnost sledovat své hospodaření v hlavní a doplňkové činnosti odděleně, bude tak provedena i analýza.

Analýza nákladů v hlavní činnosti

V souvislosti s poskytováním základního vzdělávání, výchovy a zájmové činnosti žáků, organizací a využitím volného času, tedy s hlavní činností školy, vznikají organizaci samozřejmě také náklady. Vybraná příspěvková organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Tabulka 14 - Vývoj struktury nákladů z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

DRUH NÁKLADŮ	Účet	HLAVNÍ ČINNOST				
		2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba materiálu	501	1 844 205,54	2 043 055,80	2 209 180,28	2 345 216,49	2 283 547,55
Spotřeba energie	502	1 418 198,35	1 311 390,49	1 310 373,07	1 293 444,81	1 399 967,64
Prodané zboží	504	128 870,00	179 327,00	135 982,00	195 405,00	182 229,00
Opravy a udržování	511	241 786,96	688 569,22	435 993,24	504 515,17	739 269,82
Cestovné	512	12 290,00	20 267,00	32 404,00	42 105,00	29 262,00
Náklady na reprezentaci	513	0,00	548,00	0,00	3 073,00	1 132,00
Ostatní služby	518	1 197 733,94	1 350 105,48	1 539 712,29	2 054 929,77	1 986 809,14
Mzdové náklady	521	11 545 937,00	13 358 096,00	15 171 109,00	17 585 910,00	21 765 900,00
Zákonné sociální pojištění	524	3 832 004,00	4 466 305,00	5 039 256,00	5 844 334,00	7 189 955,00
Jiné sociální pojištění	525	45 854,00	52 281,00	59 026,00	72 135,00	79 661,00
Zákonné sociální náklady	527	130 232,45	225 880,66	317 125,68	368 798,02	451 691,70
Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	0,00	912,00	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	551	146 491,80	132 584,00	165 402,00	183 004,00	218 774,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	351 046,32	208 091,90	881 251,92	129 076,45	424 788,45
Ostatní náklady z činnosti	549	393 698,70	412 989,15	490 657,16	467 548,65	509 928,38
CELKEM		21 288 349,06	24 449 490,70	27 787 472,64	31 090 407,36	37 262 915,68

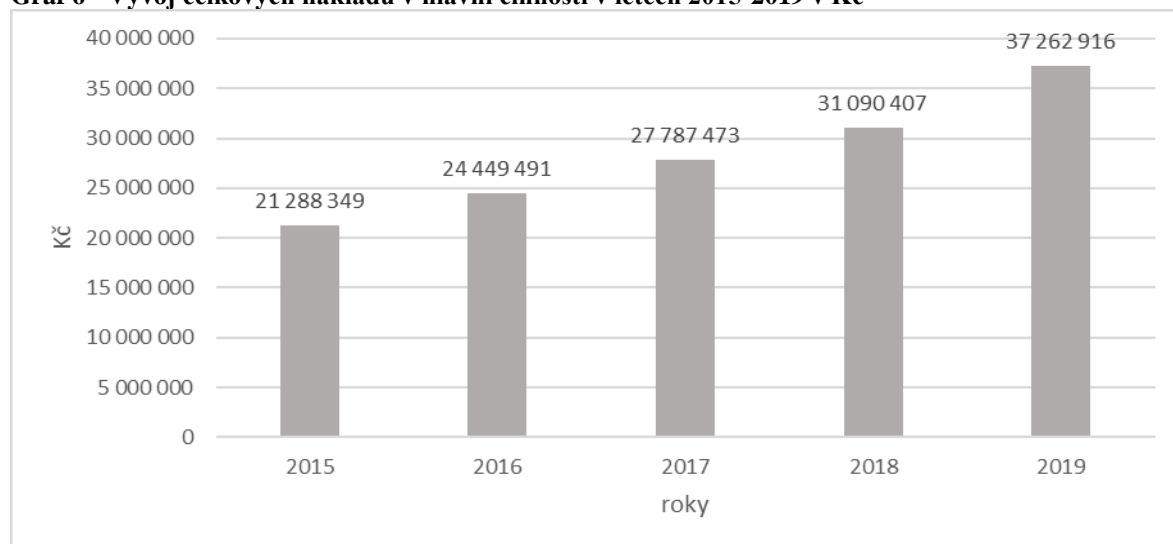
Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Jak je možné vidět v Tabulce 14, největší procentuální podíl nákladů ve všech sledovaných letech měly mzdové náklady na platy zaměstnanců školy za jejich vykonanou práci, které v roce 2015, 2016 i 2017 činily cca 54 %, celkových ročních nákladů. V roce 2018 to bylo 56,5 % a v roce 2019 už 58,5 % celkových nákladů. Rozdílná velikost nákladové položky, která vykazuje rostoucí tendenci, je dána nejen změnou počtu zaměstnanců, ale i zvýšením platů, které ve školství proběhlo. Tyto náklady následovalo samozřejmě zákonné sociální pojištění (zahrnující pojistné na důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku), které se mzdovými náklady zákonitě souvisí, a to ve výši 35 % mzdových nákladů. Zaznamenalo též rostoucí trend. Tyto dvě zmiňované nákladové položky jsou hrazeny ze státního rozpočtu formou dotace na přímé vzdělávání.

Z provozních nákladů, které jsou hrazeny z prostředků od zřizovatele, byla třetí nejvyšší nákladovou položkou ve všech sledovaných letech spotřeba materiálu – viz Graf 7, která činila v průměru 2 145 041 Kč. Patří do ní především materiál na údržbu, hygienické potřeby (mýdlo, toaletní papír, papírové ručníky), čisticí prostředky, kancelářský materiál (tonery do tiskáren a kopírek, kancelářský papír), pořízení učebnic a potřebných učebních pomůcek, tiskoviny, pořízení dlouhodobého majetku (pořízení nových studentských lavic a židlí), ochranné pomůcky, koberce, osvětlení, pohonné hmoty, a především potraviny k přípravě obědů a svačinek do školní jídelny. Další významnou nákladovou položkou byla spotřeba energie, která zahrnovala v sobě jak odběr elektřiny, tak také plynu, vodné a stočné a tepla. U této položky je třeba podotknout, že spotřeba se týká nejen základní školy, ale také mateřské školy, která je v přízemní části budovy školy umístěna a provozuje zde svou činnost. K vyúčtování energie pro mateřskou školu dochází na výnosové položce ostatní výnosy z činnosti. V průměrné výši za sledované období byla 1 346 675 Kč a drží se ve sledovaném období na relativně stabilní výši s menšími výkyvy. Také je třeba zmínit ostatní služby, do kterých patří např. telefonní služby, známky, poštovní poplatky, nákup drobného nehmotného majetku nebo vzdělávání pracovníků, pořízení softwaru atd. Ostatní služby mají v posledních dvou letech sledovaného období průměrnou výši 2 020 869 Kč. K největšímu přírůstku této položky došlo v roce 2018, kdy se náklady zvýšily o 515 218 Kč. Součástí tohoto zvýšení bylo také to, že všichni učitelé prošli potřebným školením práce s počítačem Z1 a získali tak díky tomu další stupně P1, P2 atd. Během školního roku 2017/2018 se většina pedagogů také velmi aktivně účastnila řady školení a seminářů v rámci DVPP a asi polovina pedagogů absolvovala základní kurz první pomoci. Ještě je potřeba zmínit položku opravy a udržování, která činila v roce 2015 pouze 1,13 % celkových nákladů. Jednala se především o běžné opravy plynoucí z provozu školy, kdy největší položkou byla modernizace a oprava kinosálu. V roce 2016 došlo k obrovskému navýšení, a to až o 185 % oproti roku předcházejícímu. Tyto náklady činily 2,82 % celkových nákladů. V roce 2017 klesly o 36,7 % proti roku předcházejícímu. V roce 2018 se vyšplhaly na částku 504 515 Kč a v roce 2019 došlo k dalšímu navýšení o 46,5 % oproti roku předcházejícímu a činily 1,98 % celkových nákladů v hlavní činnosti. Tyto náklady byly vynaloženy na opravu a údržbu budovy školy a dále na její vybavení a zařízení. K téměř zanedbatelným nákladům patří náklady na reprezentaci, které

se ani v roce 2015 a 2017 nevyskytovaly. Škola je využívá především k zajištění pohoštění návštěv školy nebo na akce, týkající se slavnostního zahájení a ukončení školního roku.

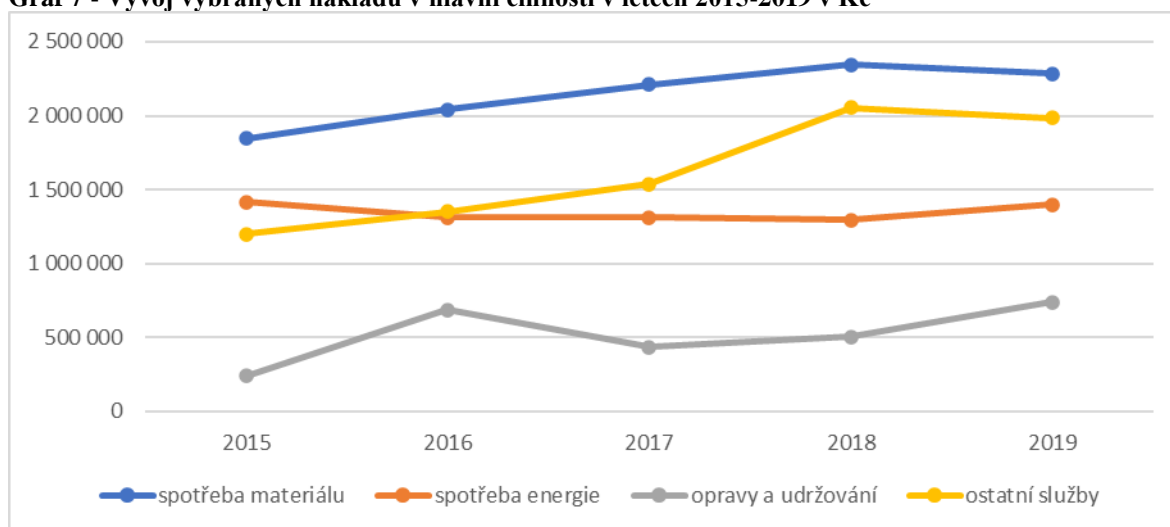
Graf 6 - Vývoj celkových nákladů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Na Grafu 6 je možné vidět vývoj celkových nákladů v hlavní činnosti, která má stoupající tendenci. V roce 2019 došlo oproti roku 2015 k nárůstu celkových nákladů o 75 %, až na částku 37 262 916 Kč. Tento vývoj byl zapříčiněn jak zvyšováním mezd ve školství, s nímž souvisí i zvýšení zákonného sociálního pojištění, ale také zdražením energií, i zvýšení spotřeby energií a materiálu. Další podstatnou nákladovou položkou v roce 2019 byly investice do rekonstrukce šaten, kabinetů a WC v prostorách herní a gymnastické tělocvičny, které již byly ve velmi špatném stavu a potřebné. Dále se vybudovala relaxační zóna u šaten tělocvičny, která zahrnuje vířivku a saunu. V roce 2015 činily nemalou sumu nákladů také prostředky na dokončení rekonstrukce venkovního sportovního areálu, včetně tenisového kurtu, basketbalového koše a atletické dráhy. Tyto aktivity školy byly financovány především zásluhou výborné spolupráce se zřizovatelem školy a realizací projektů, který byly financovány z jiných zdrojů. V roce 2016 byla dokončována rekonstrukce a obnova prostoru divadla školy – kinosálu.

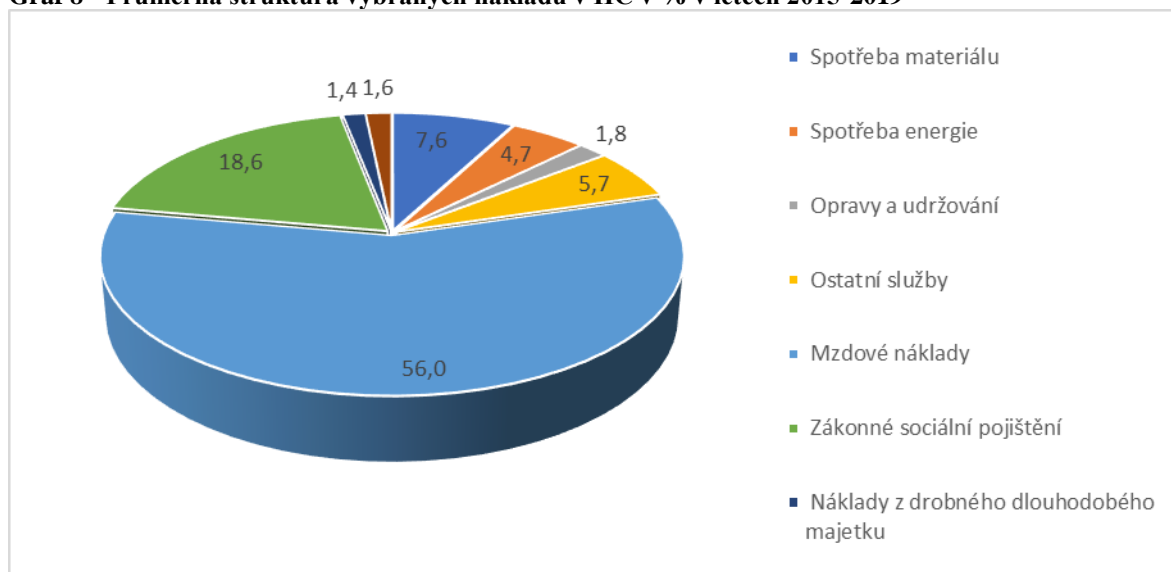
Graf 7 - Vývoj vybraných nákladů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Z Grafu 7 vyplývá, že z vybraných nákladů v hlavní činnosti je nejvyšší položkou spotřeba materiálu, se stále stoupající tendencí. V roce 2015 činila spotřeba materiálu na celkových nákladech z hlavní činnosti 8,66 %. V roce 2016 došlo ke zvýšení o 198 850 Kč a podíl na celkových nákladech byl 8,35 %. V dalším roce došlo k dalšímu zvýšení o 166 124 Kč proti roku předcházejícímu, podíl na celkových nákladech byl 7,95 %. V roce 2018 byla zaznamenána spotřeba nejvyšší, a to v celkové částce 2 345 216 Kč, což činilo 7,54 % celkových nákladů. K mírnému poklesu o 2,63 % oproti roku 2018 došlo v roce 2019, což činilo částku 61 669 Kč (zavedeny úsporné opatření) a podíl na celkových nákladech měla tato položka 6,13 %. K nárůstu docházelo také proto, že bylo stále nutné dovybavit učebny a třídy vhodnými pomůckami k lepší interaktivní výuce a bohužel také docházelo k plýtvání kancelářský potřeb, úklidových a čisticích prostředků. Položka opravy a udržování zahrnovala ve sledovaném období běžné drobné opravy nábytku, světel, svěřeného majetku. Byly provedeny plánované revize a prohlídky tělocvičen. Dále pak natěračské a malířské práce, včetně vodoinstalace. Vzdávající tendenci měla i položka ostatní služby, která dosahovala maxima v roce 2018, kdy docházelo také k největšímu počtu školení a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, které se týkalo nejen práce s počítačem, ale proběhla i další školení v rámci DVPP ve spolupráci s ÚP Olomouc. Ta byla zaměřena na inkluzivní vzdělávání, kde si kvalifikovaní zaměstnanci prohloubili vědomosti, poznatky a znalosti z této problematiky. Přednášky proběhly například na téma: „Heterogenita skupiny a klima třídy“ nebo „Žák s poruchami chování v běžné škole“.

Graf 8 - Průměrná struktura vybraných nákladů v HČ v % v letech 2015-2019

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Analýza nákladů v doplňkové činnosti

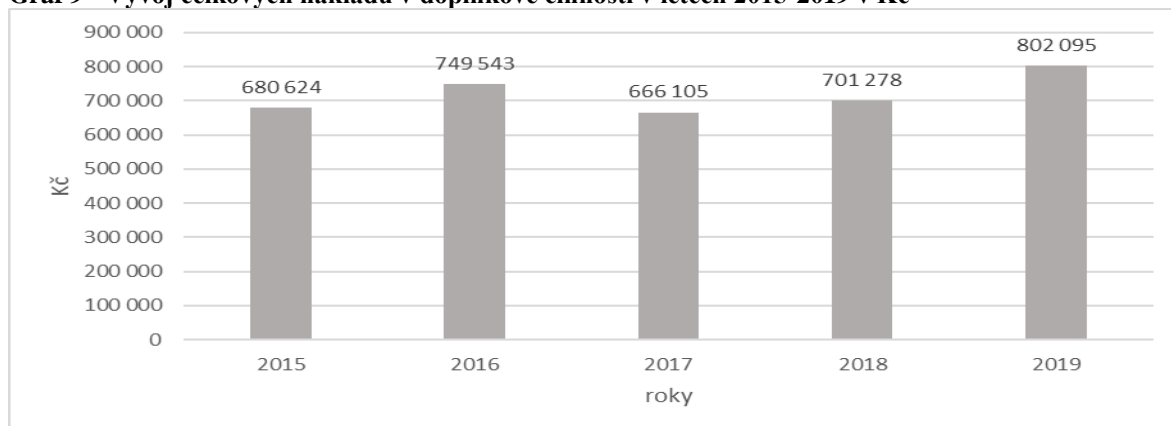
Doplňková činnost školy, která je nedílnou součástí hospodaření školy, slouží k lepšímu využití odborností vlastních zaměstnanců, ale především ke zlepšení svých hospodářských možností a k získání finančních prostředků mimo základní rozpočtová pravidla. Musí být však schválena svým zřizovatelem ve zřizovací listině a bezprostředně musí navazovat na hlavní předmět činnosti. Výsledek hospodaření z této činnosti je pak součástí výsledku hospodaření celé organizace. Použitím fondů, které organizace zřizuje, se vrací zpět a škola tyto peněžní prostředky může využívat pro činnost a rozvoj školy. Vybraná základní škola má povoleny tyto doplňkové činnosti: pronájem nemovitostí (nevyužitých bytů a nebytových prostor), hostinskou činnost (stravování cizích strávníků, zejména pro seniory a maminky na mateřské a rodičovské dovolené) a obory činností patřící do živnosti volné (výroba, ubytovací služby, mimoškolní výchova a vzdělávání, lektorská činnost, školení, pořádání kurzů, organizování sportovních činností a provozování tělovýchovných a sportovních zařízení). Důležitou podmínkou k realizaci doplňkové činnosti je však to, že nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace, pro který byla zřízena, a musí být sledována samostatně a odděleně od činnosti hlavní. Dle ustanovení § 28 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se řídí finanční hospodaření.

Tabulka 15 - Vývoj struktury nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

DRUH NÁKLADŮ	Účet	VEDLEJŠÍ ČINNOST				
		2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba materiálu	501	351 402,78	365 057,78	279 451,94	254 269,96	300 680,94
Spotřeba energie	502	51 084,00	55 040,73	53 710,94	69 162,38	91 331,13
Prodané zboží	504	19 483,20	14 636,16	15 776,64	2 661,12	0,00
Ostatní služby	518	8 644,00	7 667,46	6 873,03	12 622,70	16 467,80
Mzdové náklady	521	181 784,00	219 561,00	220 747,00	259 045,00	281 631,00
Zákonné sociální pojištění	524	64 466,00	79 026,00	75 056,00	88 107,00	95 474,00
Jiné sociální pojištění	525	812,00	807,00	918,00	1 072,00	1 115,00
Zákonné sociální náklady	527	1 817,84	3 219,16	4 414,94	5 180,90	5 632,62
Odpisy dlouhodobého majetku	551	1 130,00	4 527,00	9 157,00	9 157,00	9 763,00
CELKEM		680 623,82	749 542,29	666 105,49	701 278,06	802 095,49

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

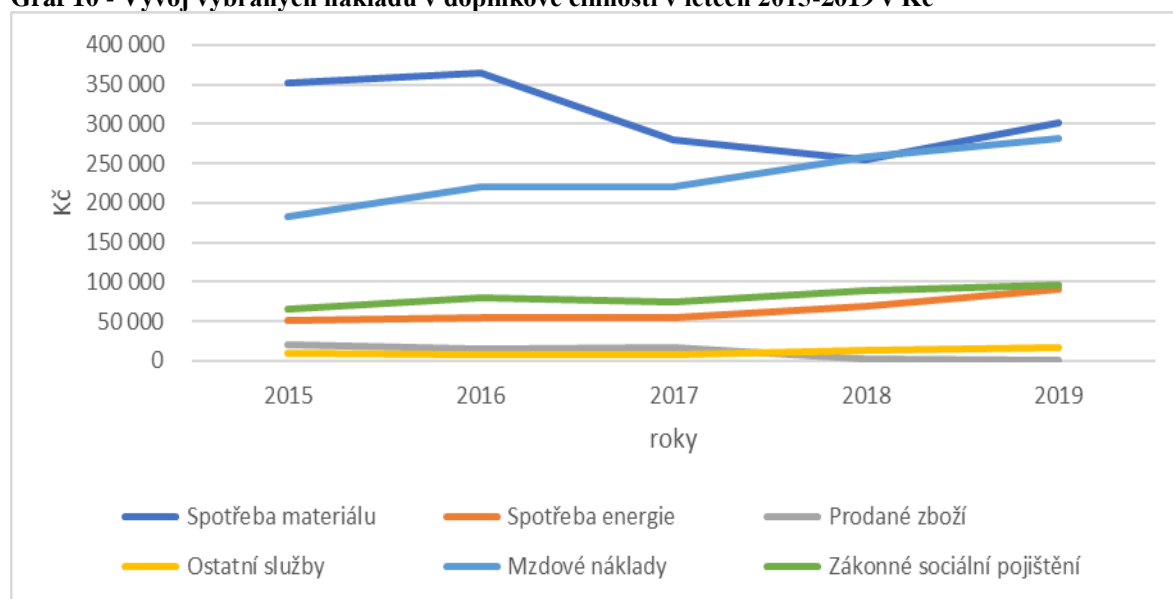
Dle Tabulky 15 nejsou mzdové náklady nejvyšší nákladovou položkou, tak jak to bylo v hlavní činnosti. Nejedná se totiž o platy zaměstnanců školy (pedagogických a nepedagogických zaměstnanců), ale převážně jde o odměny související s výkonem činností, které s hlavní činností školy nesouvisí, kdy se může jednat např. o dohody o provedení práce. Položka prodané zboží souvisí ve sledované organizaci s prodejem vstupních čipů do budovy školy, nutných také pro vyzvedávání svačinek a obědů. Nárůst nákladů ve spotřebě energií souvisí také s nárůstem počtu pronájmů tělocvičen a prostor školy. Nejvyšší položkou je však spotřeba materiálu, která souvisí s pořízením potravin, spotřebou toaletního papíru, kancelářských potřeb nebo papírových ručníků. V roce 2015 činila spotřeba materiálu 51,6 % celkových nákladů, v roce 2016 mírně klesla na 48,7 %, v roce 2017 byla 41,9 % celkových nákladů. V roce 2018 byla na nejnižší úrovni, a to ve výši 254 270 Kč, což činilo pouze 36,3 % celkových nákladů. V roce 2019 stoupla proti roku předcházejícímu o 46 411 Kč a činila 37,5 % celkových nákladů v doplňkové činnosti.

Graf 9 - Vývoj celkových nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

V Grafu 9 je možné vidět vývoj celkových nákladů v doplňkové činnosti za sledované období. Nejnižší náklady byly v roce 2017 v celkové výši 666 105 Kč, oproti tomu nejvyšší v roce 2019 ve výši 802 095 Kč. Průměrně se pohybovaly ve výši 719 929 Kč. Z celkových nákladů tvoří náklady z doplňkové činnosti sice jen nepatrnou část, je třeba však je brát v úvahu a zvažovat o možnostech jejich snížení, neboť čím nižší tyto náklady budou, tím lepší výsledek hospodaření z této doplňkové činnosti vznikne.

Graf 10 - Vývoj vybraných nákladů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Dle Grafu 10 je patrné, že největší položkou byla v doplňkové činnosti každoročně spotřeba materiálu, s výjimkou roku 2018, kdy ji velmi těsně předběhly mzdové náklady. Průměrná výše spotřeby materiálu byla za sledované období 310 173 Kč. Nejvyšší spotřeba materiálu byla v roce 2016, zahrnovala v sobě především běžný materiál, nákup potravin a nezbytného vybavení. Druhou nejvyšší položkou, která byla v průměru 232 554 Kč, byly mzdové náklady, které pravidelně každý rok rostly. Spotřeba energie se v letech 2015 až 2018 pohybovala průměrně okolo 57 250 Kč, v roce 2019 však velmi vzrostla, až na částku 91 331 Kč.

4.2.4 Analýza výnosů v letech 2015-2019

V této kapitole bude provedena analýza výnosů ve sledovaném období. Jelikož má příspěvková organizace povinnost sledovat své hospodaření v hlavní a doplňkové činnosti odděleně, bude tak provedena i analýza.

Analýza výnosů v hlavní činnosti

V hlavní činnosti získává škola finanční prostředky z výnosů z činnosti, které v sobě zahrnují výnosy z prodeje služeb, prodaného zboží, z vlastních výkonů, čerpání fondů nebo ostatní výnosy z činnosti. Jen zanedbatelnou část tvoří finanční výnosy, a to v podobě úroků z peněz, které má škola uložené na účtu v bance. Nejvyšší a zároveň nejdůležitější položkou výnosů jsou výnosy z transferů, které jsou typické pro hospodaření neziskové příspěvkové organizace, jak ukazuje Tabulka 16.

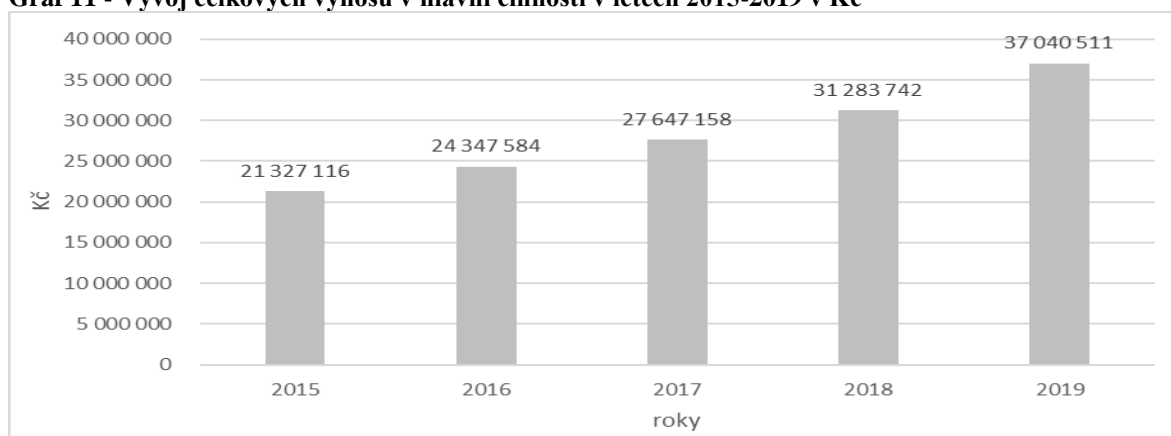
Tabulka 16 - Vývoj struktury výnosů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

DRUH VÝNOSŮ	Účet	HLAVNÍ ČINNOST				
		2015	2016	2017	2018	2019
VÝNOSY Z ČINNOSTI		2 714 413,61	3 025 063,62	2 891 049,55	3 497 694,64	3 240 368,03
Výnosy z prodeje služeb	602	162 329,14	178 592,73	204 470,06	206 985,30	202 729,10
Výnosy z prodaného zboží	604	128 870,00	179 327,00	135 982,00	193 713,00	180 673,00
Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	1 698 798,00	2 047 298,00	2 225 633,00	2 571 945,00	2 602 382,00
Čerpání fondů	648	188 970,00	380 000,00	119 150,49	271 772,00	7 722,00
Ostatní výnosy z činnosti	649	535 446,47	239 845,89	205 814,00	253 279,34	246 861,93
FINANČNÍ VÝNOSY		351,97	182,85	152,95	229,40	296,49
Úroky	662	351,97	182,85	152,95	229,40	296,49
VÝNOSY Z TRANSFERŮ		18 612 350,58	21 322 337,45	24 755 955,00	27 785 817,62	33 799 846,84
V vybr. míst. vládních institucí z transferů	672	18 612 350,58	21 322 337,45	24 755 955,00	27 785 817,62	33 799 846,84
VÝNOSY Z HLAVNÍ ČINNOSTI CELKEM		21 327 116,16	24 347 583,92	27 647 157,50	31 283 741,66	37 040 511,36

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Výnosy z transferů činily ve sledovaném období 87–91 % celkových výnosů. Tvoří tedy jejich podstatnou a rozhodující část. Dalších cca 10 % tvoří výnosy z činnosti. Naopak finanční výnosy (úroky) mají na celkových výnosech zanedbatelný a nejnižší podíl.

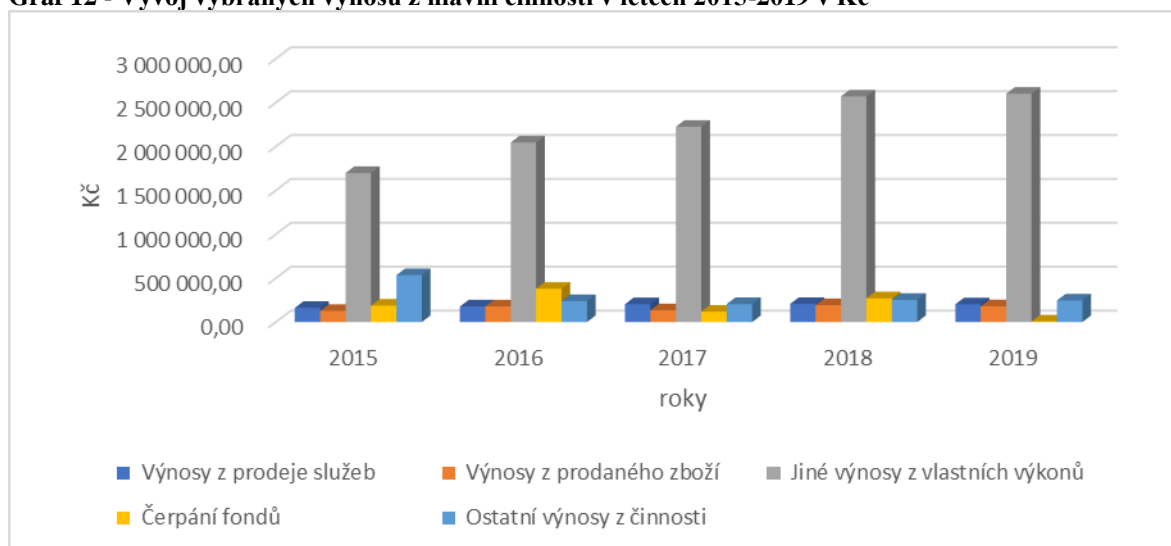
Graf 11 - Vývoj celkových výnosů v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Graf 11 ukazuje, že výnosy z hlavní činnosti každoročně rostou. Jedním z důvodů jsou zvyšující se výše transferů, dále pak zvýšení cen obědů a svačinek, ceny školného za družinu i zájmové kroužky.

Graf 12 - Vývoj vybraných výnosů z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Z vybraných výnosů, které jsou uvedeny v Grafu 12, dosahovaly nejvyšší částky výnosy z vlastních výkonů s každoroční zvyšující se tendencí. Jednalo se především o přijaté platby za stravné a školné ve školní družině a školním klubu. Ostatní výnosy z činnosti byly v roce 2015 ve výši 535 447 Kč, následující roky však došlo k výraznému poklesu a pohybovaly se průměrně ve výši 236 450 Kč. Tato položka v sobě zahrnovala především přeplatky za energie základní i mateřské školy, dále pak také pohledávky za zaměstnanci

a žáky, nebo přijaté dary. Další výnosovou položkou je čerpání fondů, kdy bylo např. z prostředků rezervního fondu čerpáno v roce 2015 na nákup vybavení tříd v souvislosti s přijetím nových žáků do sportovních tříd. Z fondu odměn zase byly vyplaceny odměny za mimořádné pracovní aktivity zaměstnanců. V roce 2016 bylo z prostředků rezervního fondu se souhlasem zřizovatele převedeno 80 000 Kč do fondu reprodukce majetku. Tyto prostředky byly využity na opravu sociálního zařízení. V roce 2019 byl fond odměn čerpán k pokrytí zvýšené potřeby.

Analýza výnosů v doplňkové činnosti

Díky možnosti využití doplňkové činnosti a šikovnosti odpovědných zaměstnanců školy, může dojít vlastní činností a pílí k přírůstku důležitých peněžních prostředků. Tímto způsobem mohou vznikat rozdíly v rozpočtech jednotlivých škol, neboť jak již bylo uvedeno v kapitole 4.2.1, hlavní zdroj finančních příspěvků ze SR může mnoha škol vnímat jako silně neefektivní a diskriminační. Škola může svou doplňkovou činností přispívat ke zlepšení finanční situace nebo může těmito získanými prostředky pokrývat ztrátu vzniklou v hlavní činnosti.

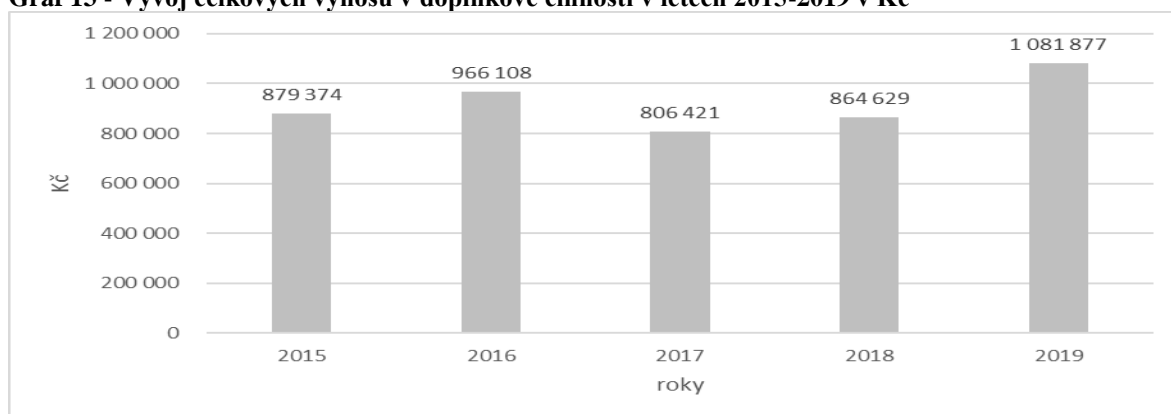
Tabulka 17 - Vývoj struktury výnosů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

DRUH VÝNOSŮ	Účet	VEDLEJŠÍ ČINNOST				
		2015	2016	2017	2018	2019
VÝNOSY Z ČINNOSTI		879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79
Výnosy z prodeje služeb	602	601 127,05	663 173,03	565 519,74	496 272,17	612 340,88
Výnosy z pronájmu	603	257 917,76	287 330,22	224 439,00	365 580,55	468 185,91
Výnosy z prodaného zboží	604	20 329,44	15 605,18	16 461,89	2 776,71	1 350,00
VÝNOSY Z DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI CELKEM		879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Jak můžeme vidět v Grafu 13, celkové výnosy byly v doplňkové činnosti ve své celkové výši kolísavé. Pohybovaly se ve sledovaném období od 806 421 Kč v roce 2017 až do nejvyššího nárůstu v roce 2019 ve výši 1 081 877 Kč. K největšímu poklesu došlo v roce 2017 a to až o 16,5 % oproti roku předcházejícímu.

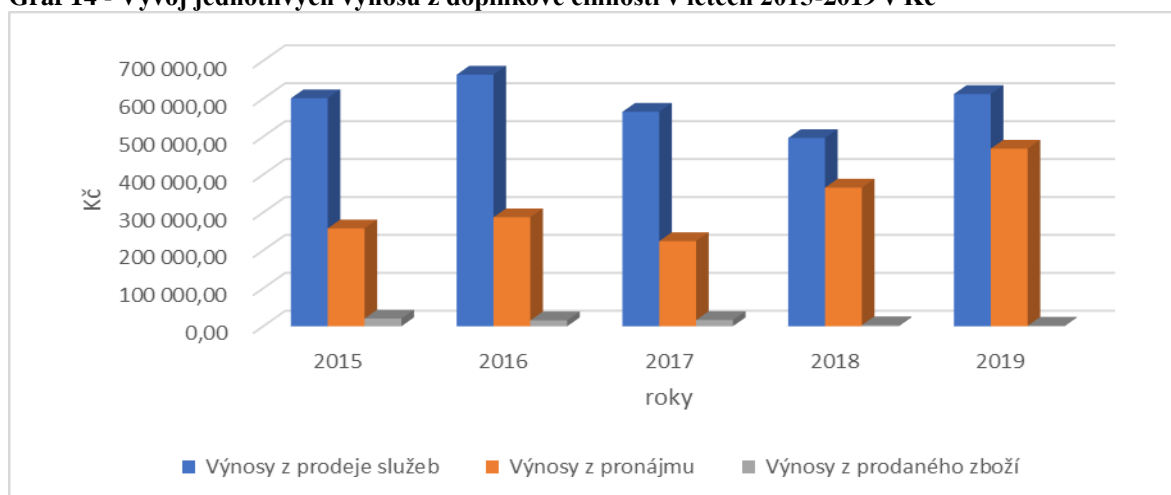
Graf 13 - Vývoj celkových výnosů v doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Hlavními příjmy z této činnosti jsou především výnosy z prodeje služeb (cizí stravníci, školné, zájmové kroužky), následují je výnosy z pronájmu, kdy se škola snaží o to, aby byly volné kapacity prostor školy dostatečně efektivně využity. Jedná se např. o učebny, kinosál, dílny, tělocvičny, sportovní areál s víceúčelovou plochou a atletickou dráhou, tenisový kurt, posilovna, molitanová jáma, trampolíny, baletní a gymnastický sál, reklamní tabule, automaty na občerstvení a nápoje nebo pronájem školního bytu, který využívá školník. Zanedbatelnou část tvoří výnosy z prodaného zboží (úroky), viz Tabulka 17.

Graf 14 - Vývoj jednotlivých výnosů z doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

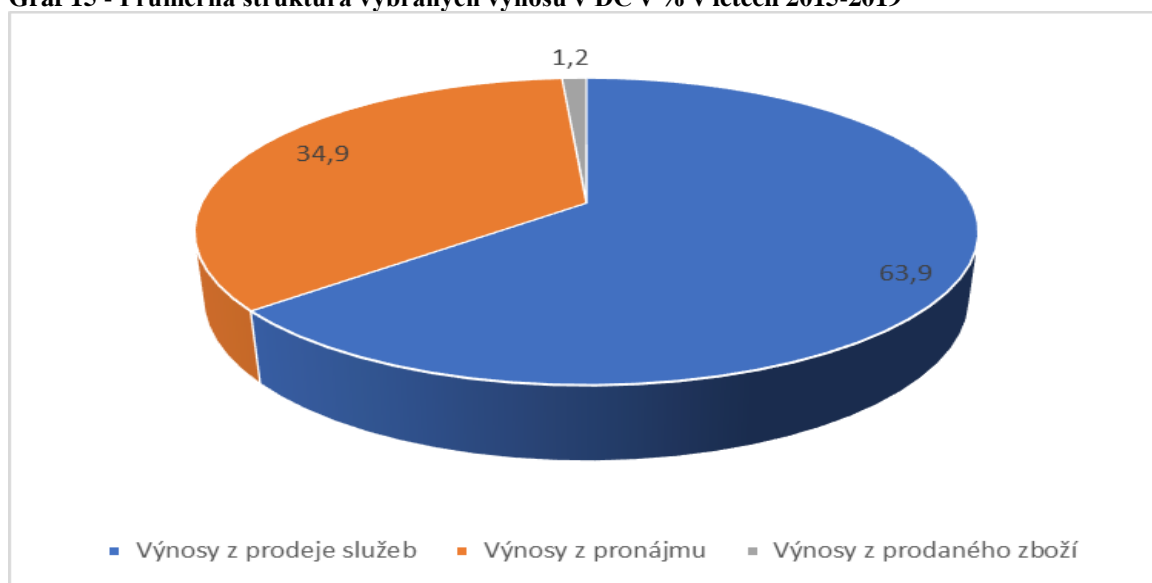

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Pravidelně každým rokem dosahují nejvyšších hodnot v doplňkové činnosti výnosy z prodeje služeb, které se sestávají z přijatých plateb za stravné od cizích stravníků a dále pak z přijatých plateb za zájmové kroužky, které vede jak školní družina, tak vybraní

pedagogové. Průměrná výše těchto výnosů se pohybuje okolo 587 687 Kč. Co se týče cen stravného, tak zřizovatel velmi doporučuje, aby nedocházelo za účelem vyššího zisku ke strmému nárůstu ceny obědu. Druhou nejvyšší položkou jsou výnosy z pronájmu, které mají v posledních 2 letech vzrůstající tendenci. V roce 2019 dosáhly tyto výnosy ve sledovaném období nejvyšší částky a to 468 186 Kč. Jedná se především o pronájem prostor v budově školy a dále dvou tělocvičen, které má škola nově zrekonstruované. V roce 2018 byla slavnostně otevřena nová sportovní hala, vzniklá jako přístavba původní gymnastické tělocvičny, ve které se mohou již konat i špičkové gymnastické celorepublikové závody. Tuto nově moderní sportovní halu nechalo vybudovat město Šumperk. Celkové náklady na tuto investici se vyšplhaly na 16 milionů Kč, z čehož 4 miliony Kč poskytl Olomoucký kraj jako dotaci. O pronájem těchto tělocvičen je velký zájem, což je možné pozorovat i v Grafu 14, kdy v roce 2019 došlo k nárůstu výnosů z pronájmu o 108,6 %. Nejnižší a téměř zanedbatelnou výnosovou položkou jsou výnosy z prodaného zboží, které mají v posledních letech velmi sestupnou tendenci. Tyto výnosy jsou z velké části z prodeje vstupních čipů pro žáky a zaměstnance školy. Poslední dva roky se jednalo už jen o prodej nových čipů při ztrátě nebo odcizení, ostatním zaměstnancům a žákům zůstává čip na další roky. Avšak i touto nízkou částkou přispívá do ročního rozpočtu školy.

Graf 15 - Průměrná struktura vybraných výnosů v DČ v % v letech 2015-2019

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

4.2.5 Analýza výsledků hospodaření ve sledovaném období

Provedení analýzy výsledku hospodaření patří mezi jednu z nejdůležitějších součástí analýzy celkového hodnocení hospodaření organizace. Je nutné porovnat celkové náklady s celkovými výnosy zvlášť v hlavní a zvlášť ve vedlejší doplňkové činnosti organizace. Zatímco v hlavní činnosti je akceptovatelný záporný výsledek hospodaření, tedy ztráta, kdy celkové náklady převažují nad celkovými výnosy, tak v doplňkové činnosti je žádoucí, aby výsledek hospodaření byl ve formě zisku (celkové výnosy převyšují celkové náklady), přinejhorším nulový, jinak by bylo nutné od této činnosti upustit a dále ji nerealizovat.

Výsledek hospodaření v hlavní činnosti

Jak již bylo uvedeno výše, výsledek hospodaření z hlavní činnosti může být jak kladný, což je ta lepší možná varianta, tak také záporný. Pokud dojde ke ztrátě a nevykazuje-li organizace zisk v doplňkové činnosti, uhradí ji zřizovatel ze svého rozpočtu.

Tabulka 18 - Vývoj výsledku hospodaření v HČ v letech 2015-2019 v Kč

	HLAVNÍ ČINNOST				
	2015	2016	2017	2018	2019
CELKOVÉ NÁKLADY	21 288 349,06	24 449 490,70	27 787 472,64	31 090 407,36	37 262 915,68
CELKOVÉ VÝNOSY	21 327 116,16	24 347 583,92	27 647 157,50	31 283 741,66	37 040 511,36
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	38 767,10	-101 906,78	-140 315,14	193 334,30	-222 404,32

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Z údajů v Tabulce 18 je patrné, že v hlavní činnosti výsledek hospodaření velmi kolísal. Roky 2015 a 2019 byly ziskové, bohužel však ve třech z pěti sledovaných let dosáhla organizace v hlavní činnosti ztráty. Největší ztráta byla dosažena v roce 2019 a to ve výši 222 404 Kč. Tato ztráta byla způsobena vyšší spotřebou materiálu, ale i spotřebou energie a jejím nárůstem ceny. Nejde opomenout důležitý fakt, který také snižuje výsledek hospodaření v hlavní činnosti, a to jsou čím dál vyšší odpisy majetku a rostoucí výše ostatních nákladů z činnosti. Tento nepříznivý výsledek hospodaření v letech 2016, 2017 a 2019 byl pokryt z doplňkové činnosti, která vykazovala zisk. V roce 2017 došlo v hlavní činnosti ke ztrátě především díky vysokým vynaloženým finančním prostředkům na správu a provoz venkovního sportovního hřiště. Na tyto náklady byl také schválen příspěvek z rozpočtu zřizovatele města Šumperk. Další důležitou příčinou této ztráty byly i vysoké finanční náklady, týkající se nového zabezpečení přístupu do budovy školy vstupními čipy

a nákupy učebních pomůcek pro následující školní rok, vybavení do tříd, nový nábytek, obrázky, nástěnné mapy atd.

Výsledek hospodaření v doplňkové činnosti

Ke zlepšení výsledku hospodaření v hlavní činnosti nebo k přerozdělení vzniklých finančních prostředků do svých fondů, může posloužit právě kladný výsledek hospodaření z činnosti doplňkové. Pro tuto činnost využívala škola svěřeného majetku a svých zaměstnanců k dosažení zlepšení hospodářského výsledku. Významným zdrojem příjmů je pro sledovanou organizaci právě doplňková činnost.

Tabulka 19 - Vývoj výsledku hospodaření v DČ v letech 2015-2019 v Kč

	DOPLŇKOVÁ ČINNOST				
	2015	2016	2017	2018	2019
CELKOVÉ NÁKLADY	680 623,82	749 542,29	666 105,49	701 278,06	802 095,49
CELKOVÉ VÝNOSY	879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	198 750,43	216 566,14	140 315,14	163 351,37	279 781,30

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

V doplňkové činnosti je situace poněkud odlišná od činnosti hlavní a organizace po celé sledované období vykazovala každoročně stabilního zisku s dostatečnou rezervou, jak je uvedeno v Tabulce 19. Tento zisk využila škola ke zlepšení hospodářského výsledku nad rámec svého hlavního poslání, který byl využit k dalšímu rozvoji činnosti hlavní. Doplňková činnost vybrané organizace je tedy smysluplná a velmi přínosná a důležitá, neboť je možné z tohoto výsledku hospodaření pokrýt ztrátu, kterou měla škola v letech 2016, 2017 i v roce 2019. Nejvyššího zisku bylo dosaženo v roce 2019, a jak už bylo uvedeno v kapitole 4.2.4, největší podíl na tom má právě rapidní zvýšení zájmu o pronájem prostor školy, především nově postavené gymnastické haly, dále pak zvyšující se zájem cizích strávníků o odebrání obědů. Naopak nejnižšího zisku dosahovala organizace v roce 2017, což bylo způsobeno převážně tím, že probíhala stavba nové haly a rekonstrukce dosavadní tělocvičny a nebyl umožněn pronájem v takovém rozsahu, jak tomu bylo v právě v jiných letech. Zisk dosažený v roce 2017 ve výši 140 315,14 Kč byl použit na pokrytí ztráty, která vznikla v hlavní činnosti. Celkový hospodářský výsledek, jak je vidět v Tabulce 20, byl tak tedy nulový.

Celkový výsledek hospodaření

Celkový výsledek hospodaření organizace je tvořen z dílčích výsledků hospodaření jak z hlavní, tak z doplňkové činnosti. Výsledkem může být buď zlepšený výsledek hospodaření (znázorněno v Tabulce 20 v letech 2015, 2016, 2018 a 2019) nebo to může být zhoršený výsledek hospodaření, kdy je dosahováno ztráty.

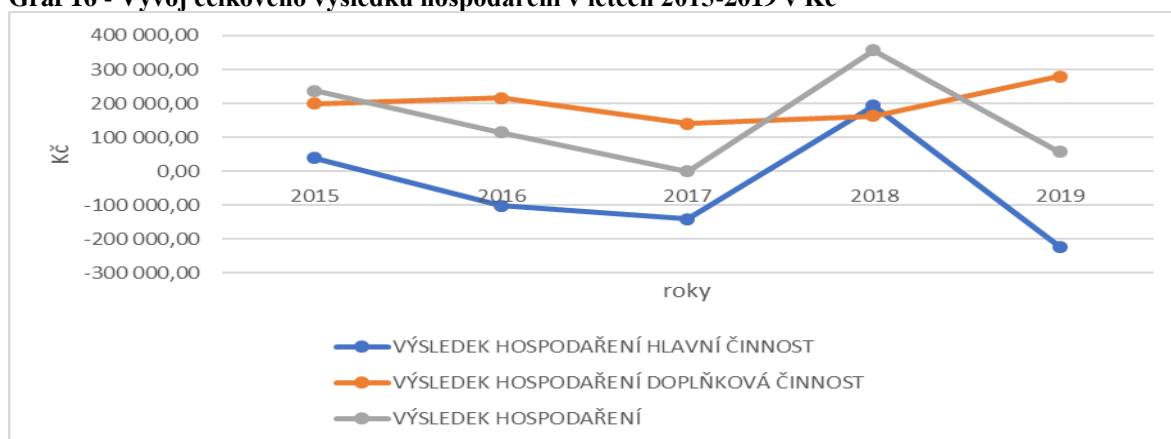
Tabulka 20 - Vývoj celkového výsledku hospodaření v letech 2015-2019 v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ HLAVNÍ ČINNOST	38 767,10	-101 906,78	-140 315,14	193 334,30	-222 404,32
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ DOPLŇKOVÁ ČINNOST	198 750,43	216 566,14	140 315,14	163 351,37	279 781,30
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	237 517,53	114 659,36	0,00	356 685,67	57 376,98

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Jak je vidět z Tabulky 20, celkový výsledek hospodaření, zahrnující jak hlavní, tak doplňkovou činnost, v žádném ze sledovaných roků neskončil ve ztrátě. Pouze v roce 2017 došlo k nulovému hospodářskému výsledku, především díky vysokým nákladům z drobného dlouhodobého majetku, kdy došlo k jeho pořízení. V ostatních letech vykazovala organizace celkový výsledek hospodaření zisk. Pro lepší názornost je vývoj nastíněn v Grafu 16. V případě celkových kladných výsledků hospodaření (součet VH hlavní a doplňkové činnosti) je možné podat návrh příslušnému zřizovateli na rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a fondu odměn. Samozřejmostí je však to, že při rozdělení zisku je vždy prioritní pokrytí ztráty z minulých let.

Graf 16 - Vývoj celkového výsledku hospodaření v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Ve sledovaném období organizace zhoršeného celkového výsledku hospodaření nikdy nedosáhla, pouze v roce 2017 byl výsledek hospodaření nulový.

5 Finanční analýza vybrané organizace ve sledovaném období

V této části diplomové práce bude provedena finanční analýza, týkající se v první řadě horizontální analýzy rozvahy (aktiva a pasiva), dále bude provedena vertikální analýza výkazu zisku a ztráty. Následovat bude vertikální analýza rozvahy, poté výkazu zisku a ztráty. Všechny tyto analýzy budou provedeny za sledované období, tedy za roky 2015-2019. V druhé části bude provedena finanční analýza vybraných poměrových ukazatelů, neboť se jedná o příspěvkovou organizaci, která nejen, že nefunguje za účelem dosažení zisku, ale i vhodnou informací o jejím hospodaření nám mohou poskytnout pouze některé z možných ukazatelů.

5.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza znázorňuje časové změny jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty, vůči roku předcházejícímu, které jsou vyjádřeny jak v absolutní výši, tedy v peněžním vyjádření v Kč, tak také v relativní výši v procentech. Aby bylo dosaženo o vývoji jednotlivých položek přesnějších informací a bylo možné vhodně predikovat budoucí vývoj organizace při stejných podmínkách, je třeba provádět horizontální analýzu v delším časovém období. Pro účely diplomové práce byly sledovány údaje v letech 2015 až 2019.

5.1.1 Horizontální analýza rozvahy

Horizontální analýza rozvahy slouží především k porovnání hodnot majetku podniku jak v absolutním, tak v relativním vyjádření, tak také k porovnání zdrojů, potřebných ke krytí svého majetku. Obě porovnání se provádí k roku předchozímu. Je dobré uvědomit si, že suma celkových aktiv se dle zlatého pravidla bilance musí rovnat celkové sumě pasiv.

Horizontální analýza aktiv

Tabulka 21 - Horizontální analýza aktiv v letech 2015-2019

AKTIVA	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
STÁLÁ AKTIVA	309 378,20	28,05	274 442,00	19,43	-39 449,30	-2,338718	5 553,00	0,337	-8 214,65	-0,497
Dlouhodobý nehmotný majetek	-22 810,26	-100	x	x	0,00	x	0,00	x	0,00	x
Software	22 810,26	-100	x	x	0,00	x	0,00	x	0,00	x
Dlouhodobý hmotný majetek	332 188,46	30,75	274 442,00	19,43	-39 449,30	-2,338718	5 553,00	0,337	-8 214,65	-0,497
Stavby	-46 958,15	-5,478	406 308,00	50,15	8 215,70	0,6753183	-63 488,00	-5,184	-64 903,00	-5,589
SHM věci a soubory HMV	2 490,61	1,747	325 134,00	224,1	-47 665,00	-10,13664	69 041,00	16,34	56 688,35	11,53
Nedokončený DHM	376 656,00	468,8	-457 000,00	-100	0,00	x	0,00	x	0,00	x
OBĚŽNÁ AKTIVA	517 882,35	13,2	-345 732,71	-7,784	1 434 243,55	35,01822	322 978,17	5,841	2 493 936,83	42,61
Zásoby	1 912,69	1,531	-86 601,85	-68,28	53 979,64	134,16524	4 975,27	5,281	-20 794,12	-20,96
Materiál na skladě	5 937,63	4,954	-88 441,82	-70,3	52 548,69	140,6597	8 057,91	8,962	-20 791,92	-21,22
Zboží na skladě	-4 024,94	-79,55	1 839,97	177,8	1 430,95	49,772866	-3 082,64	-71,59	-2,20	-0,18
Krátkodobé pohledávky	407 270,54	29,99	-763 191,68	-43,23	840 402,54	83,851718	238 160,03	12,92	607 547,75	29,2
Odběratelé	-1 138,37	-5,628	8 083,27	42,34	32 611,68	120,01528	-12 883,35	-21,55	-310,60	-0,662
Krátkodobé poskytnuté zálohy	227 855,62	21,86	-489 706,90	-38,55	163 385,06	20,927498	-124 773,82	-13,22	94 172,35	11,49
Jiné pohledávky z hlavní činnosti	80 692,55	5675	-77 786,55	-94,73	-511,00	-11,80684	744,00	19,49	1 929,00	42,29
Daň z přidané hodnoty	-26 184,76	-100	7 718,00	x	-7 718,00	-100	0,00	x	0,00	x
Náklady příštích období	-172 977,50	-89,74	43,50	0,22	1 010,00	5,093293	-1 549,00	-7,433	5 058,00	26,22
Dohadné účty aktivní	299 023,00	398,7	-211 543,00	-56,56	651 624,80	401,04924	376 622,20	46,26	506 699,00	42,55
Krátkodobý finanční majetek	108 699,12	4,454	504 060,82	19,77	539 861,37	17,68168	79 842,87	2,222	1 907 183,20	51,93
Běžný účet	138 799,22	5,877	493 015,31	19,71	449 360,10	15,009997	64 780,15	1,881	1 766 425,40	50,36
Běžný účet FKSP	1 521,90	28,8	23 002,51	338	78 986,27	264,97742	11 559,72	10,63	121 681,80	101,1
Peníze na cestě	0,00	0	1 800,00	x	-1 800,00	-100	0,00	x	0,00	x
Pokladna	72 229,00	-43,03	-14 149,00	-34,39	13 661,00	50,59817	3 615,00	8,891	18 560,00	41,92
AKTIVA CELKEM	827 260,55	16,46	-71 290,71	-1,218	1 394 794,25	24,120961	328 531,17	4,577	2 485 722,18	33,12

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020.

Z Tabulky 21 je možné vysledovat, že celkový objem aktiv v roce 2015 k roku předcházejícímu vzrostl o 16,46 %, což představovalo částku 827 260,55 Kč. Významnou položkou tohoto zvýšení byla v DHM položka nedokončený DHM v hodnotě 376 656 Kč, což představovalo nárůst o 468,8 % proti roku předcházejícímu. Tato skutečnost se týkala velké rekonstrukce tělocvičny. Dalšího obrovského nárůstu je možné si všimnout u položky jiné pohledávky z hlavní činnosti. V roce 2016 došlo proti roku 2015 v celkových aktivech o snížení ve výši 71 290,71 Kč. Změnu zaznamenala především položka stavby, která byla navýšena o 50,15 % a dále snížení nedokončeného DHM, což souvisí s děním v roce předcházejícím. Snížení se týkalo také položky materiál na skladě. Co se týče DNM, tak byl ve sledovaném období až na výjimku 2015/2014, kdy došlo k pořízení nového softwaru, v nulové výši a žádným způsobem celkovou sumu aktiv neovlivnil. Svědčí to především o tom, že majetek organizace je již téměř odepsán. Z tabulky je také více než zřejmé, že škola žádný finanční majetek za uplynulé období nevykazuje, což odpovídá i povaze její působnosti, kdy nesmí akceptovat ani vystavovat žádné směnky, nakupovat cenné papíry, či akcie.

Horizontální analýza pasiv

Tabulka 22 - Horizontální analýza pasiv v letech 2015-2019

PASIVA	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
VLASTNÍ KAPITÁL	566 874,14	30,7	205 926,28	8,532	177 925,23	6,7924485	3 157,67	0,113	1 172 292,76	41,86
Jmenní UCE jednotky a upravující položky	389 722,20	38,11	274 442,00	19,43	-39 449,30	-2,338718	5 553,00	0,337	-8 214,65	-0,497
Jmenní účetní jednotky	413 888,38	47,08	274 442,00	21,23	-39 449,30	-2,516884	5 553,00	0,363	-8 214,65	-0,536
Transfery na pořízení DM	-24 166,18	-16,83	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Fondy účetní jednotky	164 008,37	27,35	54 342,45	7,116	332 033,89	40,590688	-359 081,00	-31,22	1 479 816,10	187,1
Fond odměn	52 000,00	32,7	115 000,00	54,5	0,00	0	0,00	0	78 278,00	24,01
Fond kulturních a sociálních potřeb	5 148,79	25,07	59 713,92	232,5	86 141,12	100,86733	27 507,42	16,04	176 525,62	88,68
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	-16 596,04	-7,429	72 517,53	35,07	57 522,58	20,5946	-320 792,54	-95,24	270 685,67	1688
Rezervní fond z ostatních titulů	0,00	x	0,00	x	210 934,60	x	-109 263,42	-51,8	946 112,16	930,6
Fond reprodukce majetku, investiční fond	123 455,62	62,75	-192 889,00	-60,24	-22 564,41	-17,72599	43 467,54	41,5	8 214,65	5,543
Výsledek hospodaření	13 143,57	5,858	-122 858,17	-51,73	-114 659,36	-100	356 685,67	x	-299 308,69	-83,91
VH běžného účetního období	13 143,57	5,858	-122 858,17	-51,73	-114 659,36	-100	356 685,67	x	-299 308,69	-83,91
CIZÍ ZDROJE	260 386,41	8,189	-277 216,96	-8,058	1 216 868,99	38,471475	325 373,50	7,429	1 313 429,42	27,91
Dlouhodobé závazky	-252 888,00	-55,34	-204 112,00	-100	616 912,80	x	411 275,20	66,67	504 486,00	49,07
Dlouhodobé přijaté zálohy	-457 000,00	-100	0,00	x	0,00	x	0,00	x	0,00	x
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	204 112,00	x	-204 112,00	-100	616 912,80	x	411 275,20	66,67	504 486,00	49,07
Krátkodobé závazky	513 274,41	18,85	-73 104,96	-2,259	599 956,19	18,967695	-85 901,70	-2,283	808 943,42	22
Dodavatelé	450 526,90	881,7	-345 974,62	-68,97	191 954,34	123,32596	-275 788,85	-79,34	24 725,87	34,43
Krátkodobé přijaté zálohy	31 527,46	12,29	-19 078,16	-6,623	181 060,75	67,310843	13 439,95	2,986	30 093,53	6,493
Zaměstnanci	-9 102,00	-100	0,00	x	0,00	x	0,00	x	0,00	x
Sociální zabezpečení	41 614,00	14,78	119 282,00	36,92	35 501,00	8,0251825	56 252,00	11,77	165 726,00	31,03
Zdravotní pojištění	17 949,00	14,78	52 101,00	37,37	13 988,00	7,3041716	24 781,00	12,06	73 276,00	31,82
Ostatní daně, poplatky a jiná peněžní plnění	15 218,00	17,7	67 610,00	66,82	21 700,00	12,855526	35 452,00	18,61	89 805,00	39,75
Daň z přidané hodnoty	35 871,00	151,6	-59 534,00	-100	71 019,00	x	-45 785,00	-64,47	3 703,00	14,67
Závazky k vybraným místním vládním institucím	0,48	400	0,55	91,67	48 234,69	4194320,9	-48 235,84	-100	10 488,00	x
Výdaje příštích období	57 232,20	151,1	-57 497,83	-60,45	-33 719,65	-89,63308	37 973,86	973,7	2 405,67	5,745
Výnosy příštích období	0,00	0	20 925,00	20925	-2 075,00	-9,869203	6 400,00	33,77	14 350,00	56,61
Dohadné účty pasivní	-227 650,97	-20,95	-78 453,90	-9,135	-13 114,94	-1,680499	-22 973,82	-2,994	2 187,35	0,294
Ostatní krátkodobé závazky	100 088,34	13,01	227 515,00	26,18	85 408,00	7,7880038	132 583,00	11,22	392 183,00	29,83
PASIVA CELKEM	827 260,55	16,46	-71 290,68	-1,218	1 394 794,22	24,120961	328 531,17	4,577	2 485 722,18	33,12

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020.

Vlastní kapitál byl ve sledovaném období tvořen jměním účetní jednotky, fondy a výsledkem hospodaření. I přesto, že ve třech z pěti sledovaných dat došlo ke snížení hodnoty výsledku hospodaření, tak vlastní kapitál vždy dosahoval přírůstku a měl pozitivní změnu. Nejnižší přírůstek vlastního kapitálu byl zaznamenán v roce 2018 vzhledem k roku předcházejícímu, kdy se zvýšil o pouhé 0,113 %. V roce 2018 došlo proti roku předcházejícímu ke snížení fondů účetní jednotky, bylo to především způsobeno změnami v rezervním fondu tvořeném ze zlepšeného VH a dále rezervního fondu z ostatních titulů. V zásadě je možné říci, že celková suma fondů se neodvívěla zrovna stabilně. Dlouhodobé závazky jsou kromě 2015/2014 ovlivněny pouze dlouhodobě přijatými zálohami na transfery. Co se týče krátkodobých závazků, tak ty měly značně kolísavou úroveň a byly především ovlivněny položkou dodavatelé, DPH nebo dohadnými účty pasivními. Celkové cizí zdroje vykazovaly kromě 2016/2015, kdy poklesly o 277 216,96 Kč, vždy přírůstek. Největšího meziročního přírůstku bylo dosaženo v období 2018/2017 a to až ve výši 1 216 868,9 Kč, což představovala meziroční nárůst o 38,47 %.

5.1.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Ke sledování celkových nákladů, výnosů a jejich meziroční vývoj, včetně jednotlivých výkyvů v daném období, které jsou znázorněny jak peněžně, tak také procentuálně, umožňuje dobře sledovat právě horizontální analýza.

Horizontální analýza nákladů

Tabulka 23 - Horizontální analýza nákladů v letech 2015-2019

NÁKLADY - HLAVNÍ ČINNOST	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Spotřeba materiálu	215 627,82	13,24	198 850,26	10,78	166 124,48	8,131	136 036,21	6,158	-61 668,94	-2,63
Spotřeba energie	212 648,66	-13,04	-106 807,86	-7,531	-1 017,42	-0,078	-16 928,26	-1,292	106 522,83	8,236
Prodané zboží	21 672,00	20,22	50 457,00	39,15	-43 345,00	-24,17	59 423,00	43,7	-13 176,00	-6,743
Opravy a udržování	57 229,53	-19,14	446 782,26	184,8	-252 575,98	-36,68	68 521,93	15,72	234 754,65	46,53
Cestovné	4 444,00	-26,56	7 977,00	64,91	12 137,00	59,89	9 701,00	29,94	-12 843,00	-30,5
Náklady na reprezentaci	0,00	x	548,00	x	-548,00	-100	3 073,00	x	-1 941,00	-63,16
Ostatní služby	44 299,34	-3,567	152 371,54	12,72	189 606,81	14,04	515 217,48	33,46	-68 120,63	-3,315
Mzdové náklady	1 452 252,00	14,39	1 812 159,00	15,7	1 813 013,00	13,57	2 414 801,00	15,92	4 179 990,00	23,77
Zákonné sociální pojištění	463 725,00	13,77	634 301,00	16,55	572 951,00	12,83	805 078,00	15,98	1 345 621,00	23,02
Jiné sociální pojištění	4 898,00	11,96	6 427,00	14,02	6 745,00	12,9	13 109,00	22,21	7 526,00	10,43
Zákonné sociální náklady	24 778,46	23,5	95 648,21	73,44	91 245,02	40,4	51 672,34	16,29	82 893,68	22,48
Jiné pokuty a penále	0,00	x	0,00	x	0,00	x	912,00	x	-912,00	-100
Odpisy dlouhodobého majetku	19 490,85	15,35	-13 907,80	-9,494	32 818,00	24,75	17 602,00	10,64	35 770,00	19,55
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	215 305,79	158,6	-142 954,42	-40,72	673 160,02	323,5	-752 175,47	-85,35	295 712,00	229,1
Ostatní náklady z činnosti	32 381,60	-7,6	19 290,45	4,9	77 668,01	18,81	-23 108,51	-4,71	42 379,73	9,064
CELKEM	2 066 746,79	10,75	3 161 141,64	14,85	3 337 981,94	13,65	3 302 934,72	11,89	6 172 508,32	19,85

NÁKLADY - VEDELEJŠÍ ČINNOST	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Spotřeba materiálu	26 880,99	8,283	13 655,00	3,886	-85 605,84	-23,45	-25 181,98	-9,011	46 410,98	18,25
Spotřeba energie	-5 491,00	-9,706	3 956,73	7,746	-1 329,79	-2,416	15 451,44	28,77	22 168,75	32,05
Prodané zboží	8 618,03	79,32	-4 847,04	-24,88	1 140,48	7,792	-13 115,52	-83,13	-2 661,12	-100
Ostatní služby	2 038,00	30,85	-976,54	-11,3	-794,43	-10,36	5 749,67	83,66	3 845,10	30,46
Mzdové náklady	-24 372,00	-11,82	37 777,00	20,78	1 186,00	0,54	38 298,00	17,35	22 586,00	8,719
Zákonné sociální pojištění	-7 899,00	-10,92	14 560,00	22,59	-3 970,00	-5,024	13 051,00	17,39	7 367,00	8,361
Jiné sociální pojištění	-336,00	-29,27	-5,00	-0,616	111,00	13,75	154,00	16,78	43,00	4,011
Zákonné sociální náklady	-243,72	-11,82	1 401,32	77,09	1 195,78	37,15	765,96	17,35	451,72	8,719
Odpisy dlouhodobého majetku	-350,00	-23,65	3 397,00	300,6	4 630,00	102,3	0,00	0	606,00	6,618
CELKEM	-1 154,70	-0,169	68 918,47	10,13	-83 436,80	-11,13	35 172,57	5,28	100 817,43	14,38

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Tabulka 23 sleduje jednotlivé výkyvy celkových nákladů za uplynulé období zvláště v hlavní činnosti, tak v činnosti vedlejší. Co se týče hlavní činnosti, tak meziroční změna celkových nákladů 2015/2014 se projevila vzrůstem o 10,75 %, následoval nárůst ve výši 14,85 %, dále pak nárůst 2017/2016 ve výši 13,65 %. Následující meziroční změna se týkala 11,89 % a poslední nárůst ve sledovaném období 2019/2018 byl nejvyšší ve výši 19,85 %, což v absolutním vyjádření představovalo nárůst nákladů o 6 172 508,32 Kč. Ve sledovaném období docházelo u položky spotřeba energie ke každoročnímu snižování nákladů díky úsporným opatřením, které ředitel školy důsledně zavedl, přestože ceny za energii neustále rostou. Výjimkou byl pouze meziroční nárůst 2019/2018 ve výši 8,236 %, který představoval 106 522,83 Kč. Dle individuálních potřeb školy se odvíjely také

náklady na opravy a udržování, které měly značně kolísavý charakter a vyvíjely se nerovnoměrně. K největšímu poklesu došlo v roce 2017, kdy se náklady snížily vzhledem k předchozímu roku o 36,68 %. Naopak k největšímu nárůstu nákladů na opravy a udržování došlo v roce 2016, kdy vzrostly o 184,8 %, což představovalo 446 782,26 Kč. U položky cestovné a ostatní služby docházelo také k výkyvům. V roce 2015 a 2019 došlo u cestovného k poklesu, v ostatních letech naopak k nárůstu. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2016 a to o 64,91 % oproti roku předcházejícímu. Ostatní služby jsou z hlediska horizontální analýzy a možného budoucího vývoje trošku obtížné k odhadu, což je i názorně vidět na kolísavém vývoji. Je důležité neopomenout mzdové náklady, které meziročně vykazovaly průměrný přírůstek okolo 16,67 %, tyto náklady se odvíjely ve sledovaném období hlavně od počtu svých zaměstnanců a dále od krajských normativů. Položka odpisy dlouhodobého majetku meziročně rostla, s výjimkou 2016, kdy došlo k poklesu o 13 907,80 Kč. Tyto odpisy jsou především závislé na odpisovém plánu školy. Závěrem je důležité říci, že každoroční pravidelně zvyšující se náklady značně zatěžují už tak napjatý rozpočet školy.

Ve vedlejší činnosti je situace poněkud odlišná. Povedlo se dokonce dvakrát celkové náklady snížit, meziroční rozdíl let 2017/2016 činil dokonce pokles o 83 436,80 Kč, čímž došlo k pozitivnímu vývoji celkových nákladů. Velkou zásluhu na tomto faktu měla především snížená spotřeba materiálu o 23,45 %. V tomto období také došlo ke snížení nákladů ve spotřebě energie nebo ostatních služeb. V dalším období už ale docházelo k nárůstu nákladů, i přestože spotřeba materiálu zaznamenala další významný pokles. Meziroční nárůst 2018/2017 celkových nákladů činil nejdříve 5,28 %, následoval i další o 14,38 %, což představovalo až 100 817,43 Kč.

Horizontální analýza výnosů

Co se týče horizontální analýzy výnosů, tak je možné konstatovat a z Tabulky 24 je patrné, že v hlavní činnosti mají celkové výnosy tendenci ve sledovaném období každoročně zvyšovat svoji hodnotu, a to v průměrné meziroční výši o 13,95 %. Největší zásluhu na tomto faktu mají především stále zvyšující se dotace, které škola získává pro svoji činnost a provoz. K největším meziročním poklesům u jednotlivých položek výnosů z činnosti došlo v období 2019/2018. Poklesly jak výnosy z prodeje služeb, které jsou

závislé taktéž na počtu zaměstnanců a žáků, kteří se ve školní jídelně stravují, dále pak výnosy z prodaného zboží. Také došlo k výraznému čerpání z fondů a ke snížení ostatních výnosů z činnosti. I přes tyto výrazné poklesy celkové výnosy vzrostly, a to především navýšením výnosů z transferů o 21,64 %, což představovalo částku 6 014 029,22 Kč. Druhým obdobím, kdy došlo u více položek k meziročnímu poklesu, bylo 2017/2016, kdy se snížily výnosy z prodaného zboží, došlo k vyššímu čerpání z fondů a ke zvýšení ostatních výnosů z činnosti. Toto meziroční období zaznamenalo také pokles některých položek ve vedlejší činnosti.

Tabulka 24 - Horizontální analýza výnosů v letech 2015-2019

VÝNOSY - HLAVNÍ ČINNOST	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
VÝNOSY Z ČINNOSTI	428 904,65	18,77	310 650,01	11,44	-134 014,07	-4,43	606 645,09	20,98	-257 326,61	-7,357
Výnosy z prodeje služeb	7 703,23	4,982	16 263,59	10,02	25 877,33	14,49	2 515,24	1,23	-4 256,20	-2,056
Výnosy z prodaného zboží	21 672,00	20,22	50 457,00	39,15	-43 345,00	-24,17	57 731,00	42,45	-13 040,00	-6,732
Jiné výnosy z vlastních výkonů	63 261,00	3,868	348 500,00	20,51	178 335,00	8,711	346 312,00	15,56	30 437,00	1,183
Čerpání fondů	188 970,00	x	191 030,00	101,1	-260 849,51	-68,64	152 621,51	128,1	-264 050,00	-97,16
Ostatní výnosy z činnosti	147 298,42	37,95	-295 600,58	-55,21	-34 031,89	-14,19	47 465,34	23,06	-6 417,41	-2,534
FINANČNÍ VÝNOSY	-23,62	-6,289	-169,12	-48,05	-29,90	-16,35	76,45	49,98	67,09	29,25
Úroky	-23,62	-6,289	-169,12	-48,05	-29,90	-16,35	76,45	49,98	67,09	29,25
VÝNOSY Z TRANSFERŮ	1 597 604,70	9,39	2 709 986,87	14,56	3 433 617,55	16,1	3 029 862,62	12,24	6 014 029,22	21,64
V vybr. míst. vládních institucí z transferů	1 597 604,70	9,39	2 709 986,87	14,56	3 433 617,55	16,1	3 029 862,62	12,24	6 014 029,22	21,64
VÝNOSY Z HČ CELKEM	2 026 485,73	10,5	3 020 467,76	14,16	3 299 573,58	13,55	3 636 584,16	13,15	5 756 769,70	18,4
VÝNOSY - VEDLEJŠÍ ČINNOST	Rozdíl 2015 - 2014		Rozdíl 2016 - 2015		Rozdíl 2017 - 2016		Rozdíl 2018 - 2017		Rozdíl 2019 - 2018	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
VÝNOSY Z ČINNOSTI	52 249,93	6,317	86 734,18	9,863	-159 687,80	-16,53	58 208,80	7,218	217 247,36	25,13
Výnosy z prodeje vlatních výrobků	-2 396,56	-100	0,00	x	0,00	x	0,00	x	0,00	x
Výnosy z prodeje služeb	36 224,69	6,413	62 045,98	10,32	-97 653,29	-14,73	-69 247,57	-12,24	116 068,71	23,39
Výnosy z pronájmu	9 524,86	3,835	29 412,46	11,4	-62 891,22	-21,89	141 141,55	62,89	102 605,36	28,07
Výnosy z prodaného zboží	8 896,94	77,82	-4 724,26	-23,24	856,71	5,49	-13 685,18	-83,13	-1 426,71	-51,38
VÝNOSY Z DČ CELKEM	52 249,93	6,317	86 734,18	9,863	-159 687,80	-16,53	58 208,80	7,218	217 247,36	25,13

Zdroj: ZŠ Šumperk; Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Ve vedlejší činnosti docházelo až na období 2017/2016 k ročnímu nárůstu celkových výnosů. Největší nárůst byl zaznamenán pro období 2019/2018, a to až o 25,13 %, které představovaly 217 247,36 Kč. Stejně jako v hlavní činnosti, tak ani ve vedlejší se příliš nedařilo v mezidobí 2017/2016. Došlo zde k poklesu výnosů prodeje služeb a dále pak výnosů z pronájmu.

5.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza se zakládá na procentuálním rozboru jednotlivých ukazatelů a zpracovává se po jednotlivých letech od shora dolů. Výsledkem tohoto rozboru je podíl v % u jednotlivých položek jak rozvahy, tak VZZ, který se vypočítá jako podíl dané položky k položce celkové.

5.2.1 Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza rozvahy nám podává informaci o tom, jak se jednotlivé položky rozvahy, teda aktiva a pasiva, podílejí na celkové bilanční sumě a v jakém procentuálním poměru. Míru zohlednění výnosnosti, také údaje o investicích kapitálu, který byl dané organizaci svěřen, udává struktura aktiv. Naopak údaje o zdrojích krytí, ať již vlastních nebo cizích, udává struktura pasiv.

Vertikální analýza aktiv

Celková aktiva zvolené příspěvkové organizace se skládají ze stálých a oběžných aktiv, kdy většího podílu (téměř $\frac{3}{4}$) zaujímají v celém sledovaném období právě oběžná aktiva, která především tvoří majetek školy. Až na výjimku v roce 2016, kdy došlo k poklesu, mají oběžná aktiva vzrůstající tendenci a v roce 2019 vzrostly proti roku 2014 až o 3 905 425,84 Kč. Naprosto stejnou tendenci mají i krátkodobé pohledávky, které mají rostoucí tendenci, až na výjimku roku 2016. Stálá aktiva se udržují téměř na stabilní hodnotě v průměrné výši 1 608 812 Kč.

Tabulka 25 - Vertikální analýza aktiv v letech 2015-2019 v Kč a v %

ROZVAHA - AKTIVA	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
STÁLÁ AKTIVA	1 412 350,00	24,13	1 686 792,00	29,17	1 647 342,70	22,95	1 652 895,70	22,02	1 644 681,05	16,461
Dlouhodobý hmotný majetek	1 412 350,00	24,13	1 686 792,00	29,17	1 647 342,70	22,95	1 652 895,70	22,02	1 644 681,05	16,461
Stavby	810 259,00	13,84	1 216 567,00	21,04	1 224 782,70	17,06	1 161 294,70	15,47	1 096 391,70	10,973
SHMV a soubory hmotných movitých věcí	145 091,00	2,48	470 225,00	8,13	422 560,00	5,89	491 601,00	6,55	548 289,35	5,4875
Nedokončený DHM	457 000,00	7,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	4 441 439,33	75,87	4 095 706,62	70,83	5 529 950,17	77,05	5 852 928,34	77,98	8 346 865,17	83,539
Zásoby	126 835,55	2,17	40 233,70	0,70	94 213,34	1,31	99 188,61	1,32	78 394,49	0,7846
Materiál na skladě	125 800,56	2,15	37 358,74	0,65	89 907,43	1,25	97 965,34	1,31	77 173,42	0,7724
Zboží na skladě	1 034,99	0,02	2 874,96	0,05	4 305,91	0,06	1 223,27	0,02	1 221,07	0,0122
Krátkodobé pohledávky	1 765 440,12	30,16	1 002 248,44	17,33	1 842 650,98	25,67	2 080 811,01	27,72	2 688 358,76	26,906
Odběratelé	19 089,67	0,33	27 172,94	0,47	59 784,62	0,83	46 901,27	0,62	46 590,67	0,4663
Krátkodobé poskytnuté zálohy	1 270 426,40	21,70	780 719,50	13,50	944 104,56	13,15	819 330,74	10,92	913 503,09	9,1428
Jiné pohledávky z hlavní činnosti	82 114,55	1,40	4 328,00	0,07	3 817,00	0,05	4 561,00	0,06	6 490,00	0,065
Daň z přidané hodnoty	0,00	0,00	7 718,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Náklady příštích období	19 786,50	0,34	19 830,00	0,34	20 840,00	0,29	19 291,00	0,26	24 349,00	0,2437
Dohadné účty aktivní	374 023,00	6,39	162 480,00	2,81	814 104,80	11,34	1 190 727,00	15,86	1 697 426,00	16,989
Krátkodobý finanční majetek	2 549 163,66	43,55	3 053 224,48	52,80	3 593 085,85	50,06	3 672 928,72	48,93	5 580 111,92	55,848
Běžný účet	2 500 723,49	42,72	2 993 738,80	51,77	3 443 098,90	47,97	3 507 879,05	46,74	5 274 304,45	52,788
Běžný účet FKSP	6 806,17	0,12	29 808,68	0,52	108 794,95	1,52	120 354,67	1,60	242 036,47	2,4224
Ceniny	486,00	0,01	878,00	0,02	532,00	0,01	420,00	0,01	936,00	0,0094
Peníze na cestě	0,00	0,00	1 800,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Pokladna	41 148,00	0,70	26 999,00	0,47	40 660,00	0,57	44 275,00	0,59	62 835,00	0,6289
AKTIVA CELKEM	5 853 789,33	100,00	5 782 498,62	100,00	7 177 292,87	100,00	7 505 824,04	100,00	9 991 546,22	100,00

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Dle Tabulky 25 je zřejmé, že hodnoty stálých aktiv se pohybují mezi 14,46 % v roce 2019 (nejnižší podíl na celkových aktivech) až po nejvyšší podíl ve výši 29,17 %, kterého bylo dosaženo v roce 2016. Od roku 2015 zvýšily celková aktiva svoji hodnotu o 4 137 757 Kč. Největší část stálých aktiv je zastoupena položkou stavby, které za sledované období tvoří v průměru 64,49 % stálých aktiv. Daná příspěvková organizace nedisponuje zrovna velkým množstvím DHM. Naproti tomu oběžná aktiva, tvořící většinový podíl, se v celém sledovaném období pohybují v rozmezí od 70,83 % v roce 2016 až po 83,53 % v roce 2019. Bezesporu je oběžný majetek nejvíce zastoupen krátkodobým finančním majetkem, který tvoří v průměrné výši 50 % veškerých aktiv, o něco menší podíl zaujímají krátkodobé pohledávky. Do krátkodobého finančního majetku jsou zařazeny především peněžní prostředky na běžném účtu, které mají dominantní postavení, dále pak hotovostní peněžní prostředky v pokladně a nejnižší část zaujímá běžný účet FKSP. Oběžný majetek dále tvoří zásoby, jak materiálu, tak i zboží na skladě. Zásoby materiálu, které se týkají především školních pomůcek, potravin do školní jídelny a prostředků potřebných k úklidu, zaujímají jeden z nejnižších podílů jak na oběžných aktivech, tak také i na celkových. Jejich hodnota je relativně na stabilní úrovni kolem 0,65 – 2,15 % celkových aktiv. Závěrem se dá říci, že poměr mezi stálými a oběžnými aktivy, je ve sledovaném období relativně stejný.

Vertikální analýza pasiv

Již na první pohled je z Tabulky 26 patrné, že vybraná základní škola je financována především z cizích zdrojů, které v roce 2019 dosahují až 60,23 % podílu na celkových pasivech.

Tabulka 26 - Vertikální analýza pasiv v letech 2015-2019 v Kč a v %

ROZVAHA - PASIVA	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
VLASTNÍ KAPITÁL	2 413 530,16	41,23	2 619 456,44	45,30	2 797 381,67	38,98	2 800 539,34	37,31	3 972 832,10	39,762
Jmenné UCE jednotky a upravující položky	1 412 350,00	24,13	1 686 792,00	29,17	1 647 342,70	22,95	1 652 895,70	22,02	1 644 681,05	16,461
Jmenné účetní jednotky	1 292 944,69	22,09	1 567 386,69	27,11	1 527 937,39	21,29	1 533 490,39	20,43	1 525 275,74	15,266
Transfery na pořízení DM	119 405,31	2,04	119 405,31	2,06	119 405,31	1,66	119 405,31	1,59	119 405,31	1,1951
Fondy účetní jednotky	763 662,63	13,05	818 005,08	14,15	1 150 038,97	16,02	790 957,97	10,54	2 270 774,07	22,727
Fond odměn	211 000,00	3,60	326 000,00	5,64	326 000,00	4,54	326 000,00	4,34	404 278,00	4,0462
Fond kulturních a sociálních potřeb	25 686,50	0,44	85 400,42	1,48	171 541,54	2,39	199 048,96	2,65	375 574,58	3,7589
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	206 791,51	3,53	279 309,04	4,83	336 831,62	4,69	16 039,08	0,21	286 724,75	2,8697
Rezervní fond z ostatních titulů	0,00	0,00	0,00	0,00	210 934,60	2,94	101 671,18	1,35	1 047 783,34	10,487
Fond reprodukce majetku, investiční fond	320 184,62	5,47	127 295,62	2,20	104 731,21	1,46	148 198,75	1,97	156 413,40	1,5655
Výsledek hospodaření	237 517,53	4,06	114 659,36	1,98	0,00	0,00	356 685,67	4,75	57 376,98	0,5743
VH běžného účetního období	237 517,53	4,06	114 659,36	1,98	0,00	0,00	356 685,67	4,75	57 376,98	0,5743
CIZÍ ZDROJE	3 440 259,17	58,77	3 163 042,21	54,70	4 379 911,20	61,02	4 705 284,70	62,69	6 018 714,12	60,238
Dlouhodobé závazky	204 112,00	3,49	0,00	0,00	616 912,80	8,60	1 028 188,00	13,70	1 532 674,00	15,34
Dlouhodobé přijaté zálohy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	204 112,00	3,49	0,00	0,00	616 912,80	8,60	1 028 188,00	13,70	1 532 674,00	15,34
Krátkodobé závazky	3 236 147,17	55,28	3 163 042,21	54,70	3 762 998,40	52,43	3 677 096,70	48,99	4 486 040,12	44,898
Dodavatelé	501 622,58	8,57	155 647,96	2,69	347 602,30	4,84	71 813,45	0,96	96 539,32	0,9662
Krátkodobé přijaté zálohy	288 070,11	4,92	268 991,95	4,65	450 052,70	6,27	463 492,65	6,18	493 586,18	4,94
Zaměstnanci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Sociální zabezpečení	323 088,00	5,52	442 370,00	7,65	477 871,00	6,66	534 123,00	7,12	699 849,00	7,0044
Zdravotní pojištění	139 406,00	2,38	191 507,00	3,31	205 495,00	2,86	230 276,00	3,07	303 552,00	3,0381
Ostatní daně, poplatky a jiná peněžní plnění	101 189,00	1,73	168 799,00	2,92	190 499,00	2,65	225 951,00	3,01	315 756,00	3,1602
Daň z přidané hodnoty	59 534,00	1,02	0,00	0,00	71 019,00	0,99	25 234,00	0,34	28 937,00	0,2896
Závazky k vybraným místním vládním institucím	0,60	0,00	1,15	0,00	48 235,84	0,67	0,00	0,00	10 488,00	0,105
Výdaje příštích období	95 117,48	1,62	37 619,65	0,65	3 900,00	0,05	41 873,86	0,56	44 279,53	0,4432
Výnosy příštích období	100,00	0,00	21 025,00	0,36	18 950,00	0,26	25 350,00	0,34	39 700,00	0,3973
Dohadné účty pasivní	858 873,40	14,67	780 419,50	13,50	767 304,56	10,69	744 330,74	9,92	746 518,09	7,4715
Ostatní krátkodobé závazky	869 146,00	14,85	1 096 661,00	18,97	1 182 069,00	16,47	1 314 652,00	17,52	1 706 835,00	17,083
PASIVA CELKEM	5 853 789,33	100,00	5 782 498,65	100,00	7 177 292,87	100,00	7 505 824,04	100,00	9 991 546,22	100,00

Zdroj: ZŠ Šumperk, Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Podíl vlastního kapitálu, který je tvořen jměním účetní jednotky a fondy, se pohybuje ve sledovaném období od 37,31 % v roce 2018 až 45,3 % v roce 2016, kde nejvyšší podíl na celkových pasivech zaujímá v každém ze sledovaných roků jmění účetní jednotky v průměru 21,24 %. Fondy tvoří v průměru 15,29 % za sledované období. Významnější podíl na celkových pasivech mají však cizí zdroje, které se skládají z dlouhodobých a krátkodobých závazků, což odpovídá i povaze organizace. Podíl cizích zdrojů byl ve sledovaném období od 54,70 % v roce 2016 až po 62,69 % v roce 2018. Cizí zdroje zaznamenávají rapidnější růst v posledních letech a jejich podíl na celkových pasivech se proto zvyšuje. Nejedná se však zatím o vysoké zadlužení školy. Krátkodobé závazky se pohybují v hodnotách od 44,89 % v roce 2019 až po 55,28 % v roce 2015. Lze konstatovat, že ve struktuře pasiv k žádné extrémní změně v daném období nedošlo a drží se tak ve stabilní výši. Je nutné podotknout, že cizí zdroje v celém sledovaném období

převládají nad zdroji vlastními a jsou tvořeny z velké části krátkodobými závazky, i když v posledních dvou letech dochází k nárůstu závazků dlouhodobých.

5.2.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty udává podíly jednotlivých druhů nákladů a výnosů ve sledovaném období, tedy jejich vývoj a poměr k celkovým nákladům a výnosům.

Vertikální analýza nákladů

Dle Tabulky 27 je zřejmé, že podíly u jednotlivých nákladů v hlavní činnosti, nevykazují žádné velké rozdíly za sledované období. Jednotlivé nákladové položky se pohybují v relativně stabilní výši. Podobná situace panuje také u činnosti doplňkové. Nejvýznamnější a nejvyšší položkou v hlavní činnosti jsou mzdové náklady, které se pohybují v daném období průměrně ve výši 55,69 %, následuje je položka zákonné sociální pojištění, která se mzdovými náklady úzce souvisí a pohybuje se v průměrné výši 18,5 %. Další významnou položkou, která se pohybuje od 6,12 % do výše 8,66 %, je spotřeba materiálu. Ta zahrnovala především náklady na interaktivní výuku, pomůcky pro žáky se zvláštní péčí, učebnice, vybavení učeben nebo potraviny do školní jídelny. Z Tabulky 27 vyplývá, že spotřeba materiálu má každým rokem snižující se tendenci, týkající se procentuálního zastoupení na celkových nákladech. To stejné je možné říci i o spotřebě energie, která v roce 2019 činila pouze 3,75 % celkových nákladů, na rozdíl od roku 2015, kdy to bylo až 6,66 %. Velmi zanedbatelné zastoupení nákladů v průměrné výši 0,09 % je u cestovních nákladů, což představuje průměrnou částku 27 266 Kč. Penále se objevilo pouze v roce 2018 a to v částce 912 Kč. Ostatní služby se pohybovaly od 5,33 % do 6,61 % a zahrnovaly především poplatky za internet, telefony, poštovné nebo různá školení a semináře. Opravy a udržování tvořily průměrně pouze 1,83 % celkových nákladů. Nejvyšší částky dosáhla tato položka v roce 2019 a to 739 269,82 Kč.

Tabulka 27 - Vertikální analýza nákladů v letech 2015-2019 v Kč a v %

DRUH NÁKLADŮ	HLAVNÍ ČINNOST									
	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
Spotřeba materiálu	1 844 205,54	8,66	2 043 055,80	8,36	2 209 180,28	7,95	2 345 216,49	7,54	2 283 547,55	6,1282
Spotřeba energie	1 418 198,35	6,66	1 311 390,49	5,36	1 310 373,07	4,72	1 293 444,81	4,16	1 399 967,64	3,757
Prodané zboží	128 870,00	0,61	179 327,00	0,73	135 982,00	0,49	195 405,00	0,63	182 229,00	0,489
Opravy a udržování	241 786,96	1,14	688 569,22	2,82	435 993,24	1,57	504 515,17	1,62	739 269,82	1,9839
Cestovné	12 290,00	0,06	20 267,00	0,08	32 404,00	0,12	42 105,00	0,14	29 262,00	0,0785
Náklady na reprezentaci	0,00	0,00	548,00	0,00	0,00	0,00	3 073,00	0,01	1 132,00	0,003
Ostatní služby	1 197 733,94	5,63	1 350 105,48	5,52	1 539 712,29	5,54	2 054 929,77	6,61	1 986 809,14	5,3319
Mzdové náklady	11 545 937,00	54,24	13 358 096,00	54,64	15 171 109,00	54,60	17 585 910,00	56,56	21 765 900,00	58,412
Zákonné sociální pojištění	3 832 004,00	18,00	4 466 305,00	18,27	5 039 256,00	18,13	5 844 334,00	18,80	7 189 955,00	19,295
Jiné sociální pojištění	45 854,00	0,22	52 281,00	0,21	59 026,00	0,21	72 135,00	0,23	79 661,00	0,2138
Zákonné sociální náklady	130 232,45	0,61	225 880,66	0,92	317 125,68	1,14	368 798,02	1,19	451 691,70	1,2122
Jiné pokuty a penále	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	912,00	0,00	0,00	0
Odpisy dlouhodobého majetku	146 491,80	0,69	132 584,00	0,54	165 402,00	0,60	183 004,00	0,59	218 774,00	0,5871
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	351 046,32	1,65	208 091,90	0,85	881 251,92	3,17	129 076,45	0,42	424 788,45	1,14
Ostatní náklady z činnosti	393 698,70	1,85	412 989,15	1,69	490 657,16	1,77	467 548,65	1,50	509 928,38	1,3685
CELKEM	21 288 349,06	100,00	24 449 490,70	100,00	27 787 472,64	100,00	31 090 407,36	100,00	37 262 915,68	100

DRUH NÁKLADŮ	DOPLŇKOVÁ ČINNOST									
	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
Spotřeba materiálu	351 402,78	51,63	365 057,78	48,70	279 451,94	41,95	254 269,96	36,26	300 680,94	37,487
Spotřeba energie	51 084,00	7,51	55 040,73	7,34	53 710,94	8,06	69 162,38	9,86	91 331,13	11,387
Prodané zboží	19 483,20	2,86	14 636,16	1,95	15 776,64	2,37	2 661,12	0,38	0,00	0
Ostatní služby	8 644,00	1,27	7 667,46	1,02	6 873,03	1,03	12 622,70	1,80	16 467,80	2,0531
Mzdové náklady	181 784,00	26,71	219 561,00	29,29	220 747,00	33,14	259 045,00	36,94	281 631,00	35,112
Zákonné sociální pojištění	64 466,00	9,47	79 026,00	10,54	75 056,00	11,27	88 107,00	12,56	95 474,00	11,903
Jiné sociální pojištění	812,00	0,12	807,00	0,11	918,00	0,14	1 072,00	0,15	1 115,00	0,139
Zákonné sociální náklady	1 817,84	0,27	3 219,16	0,43	4 414,94	0,66	5 180,90	0,74	5 632,62	0,7022
Odpisy dlouhodobého majetku	1 130,00	0,17	4 527,00	0,60	9 157,00	1,37	9 157,00	1,31	9 763,00	1,2172
CELKEM	680 623,82	100,00	749 542,29	100,00	666 105,49	100,00	701 278,06	100,00	802 095,49	100

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

V doplňkové činnosti tvoří největší nákladový podíl a nejvýznamnější položku spotřeba materiálu, která se pohybuje průměrně ve výši 43,2 % z celkových nákladů za sledované období. Druhou největší položkou jsou mzdové náklady, které stejně jako v hlavní činnosti, následuje zákonné sociální pojištění. Odpisy dlouhodobého majetku se pohybují v průměrné výši 0,93 % z celkových nákladů.

Vertikální analýza výnosů

V hlavní činnosti mají dominantní postavení ve všech sledovaných letech výnosy z transferů (zahrnující např. příspěvky ze státního rozpočtu, příspěvky od zřizovatele na provoz, dotace z EU atd.), které činí v průměru 88,89 % celkových výnosů. Druhou nejvyšší položkou jsou ve sledovaném období jiné výnosy z vlastních výkonů (poplatky za školní družinu, lyžařský i plavecký výcvik nebo příjmy ze stravného), které činí průměrně 7,93 % celkových výnosů. V peněžním vyjádření má tato položka každoroční nárůst. Finanční výnosy, které zahrnují pouze úroky, představují pouze zanedbatelnou část výnosů a nevykazují ani 0,01 %. Celkově je možné zhodnotit, že výše celkových výnosů meziročně roste, což je pro organizaci důležitým a pozitivním jevem.

Tabulka 28 - Vertikální analýza výnosů v letech 2015-2019 v Kč a v %

DRUH VÝNOSŮ	HLAVNÍ ČINNOST									
	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
VÝNOSY Z ČINNOSTI	2 714 413,61	12,73	3 025 063,62	12,42	2 891 049,55	10,46	3 497 694,64	11,18	3 240 368,03	8,7482
Výnosy z prodeje služeb	162 329,14	0,76	178 592,73	0,73	204 470,06	0,74	206 985,30	0,66	202 729,10	0,5473
Výnosy z prodaného zboží	128 870,00	0,60	179 327,00	0,74	135 982,00	0,49	193 713,00	0,62	180 673,00	0,4878
Jiné výnosy z vlastních výkonů	1 698 798,00	7,97	2 047 298,00	8,41	2 225 633,00	8,05	2 571 945,00	8,22	2 602 382,00	7,0258
Čerpání fondů	188 970,00	0,89	380 000,00	1,56	119 150,49	0,43	271 772,00	0,87	7 722,00	0,0208
Ostatní výnosy z činnosti	535 446,47	2,51	239 845,89	0,99	205 814,00	0,74	253 279,34	0,81	246 861,93	0,6665
FINANČNÍ VÝNOSY	351,97	0,00	182,85	0,00	152,95	0,00	229,40	0,00	296,49	0,0008
Úroky	351,97	0,00	182,85	0,00	152,95	0,00	229,40	0,00	296,49	0,0008
VÝNOSY Z TRANSFERŮ	18 612 350,58	87,27	21 322 337,45	87,57	24 755 955,00	89,54	27 785 817,62	88,82	33 799 846,84	91,251
V vybr. míst. vládních institucí z transferů	18 612 350,58	87,27	21 322 337,45	87,57	24 755 955,00	89,54	27 785 817,62	88,82	33 799 846,84	91,251
CELKEM	21 327 116,16	100,00	24 347 583,92	100,00	27 647 157,50	100,00	31 283 741,66	100,00	37 040 511,36	100
DRUH VÝNOSŮ	DOPLŇKOVÁ ČINNOST									
	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %	2018	Podíl v %	2019	Podíl v %
VÝNOSY Z ČINNOSTI	879 374,25	100,00	966 108,43	100,00	806 420,63	100,00	864 629,43	100,00	1 081 876,79	100
Výnosy z prodeje služeb	601 127,05	68,36	663 173,03	68,64	565 519,74	70,13	496 272,17	57,40	612 340,88	56,6
Výnosy z pronájmu	257 917,76	29,33	287 330,22	29,74	224 439,00	27,83	365 580,55	42,28	468 185,91	43,275
Výnosy z prodaného zboží	20 329,44	2,31	15 605,18	1,62	16 461,89	2,04	2 776,71	0,32	1 350,00	0,1248
CELKEM	879 374,25	100,00	966 108,43	100,00	806 420,63	100,00	864 629,43	100,00	1 081 876,79	100

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Ve vedlejší činnosti mají ve všech letech sledovaného období výhradní postavení výnosy z prodeje služeb. Jejich průměrný podíl na celkových výnosech činí 65,23 % celkových výnosů. Druhou nejvyšší položkou, která má zvlášť v posledních dvou letech velmi vzrůstající tendenci, jsou výnosy z pronájmu. Jak už bylo zmiňováno v předešlých kapitolách, vděčí škola právě za tento pozitivní nárůst především vyššímu zájmu sportovních klubů, kroužků i jednotlivců o novou moderní tělocvičnu. Velmi mizivý podíl na celkových výnosech pak tvoří výnosy z prodaného zboží, které se pohybují od 0,12 % v roce 2019 až do 2,31 % v roce 2015.

5.3 Analýza pomocí vybraných poměrových ukazatelů

K další části rozboru hospodaření příspěvkové organizace byly využity některé vybrané poměrové ukazatele finanční analýzy, které byly stručně vysvětleny a doplněny konkrétními údaji. Zvoleny byly takové ukazatele, mající vypovídající hodnotu pro neziskové organizace, a které jsou vhodné pro její zhodnocení. Jako podklady k tomuto vypracování za sledované období 2015-2019 byly použity Rozvahy, VZZ a Přílohy.

5.3.1 Ukazatele autarkie

Ukazatel autarkie na nákladově výnosové bázi se využívá v hlavní činnosti především pro hodnocení toho, zda je organizace schopna vykrýt svými výnosy z hlavní činnosti své náklady z činnosti hlavní, tedy její míru soběstačnosti, která je zvláště důležitá právě u neziskových organizací. Ukazatel autarkie se vypočítá jako podíl celkových výnosů v hlavní činnosti k celkovým nákladům v hlavní činnosti krát 100. Pokud je výsledek, který je uveden v procentech, nižší než 100, znamená to, že výnosy nestačí k pokrytí veškerých nákladů z hlavní činnosti. Na druhou stranu, pokud vyjde výsledek vyšší než 100, je třeba uvažovat o dalším využití peněžních prostředků pro další důležité aktivity. Ukazatel, který je roven 100 %, vykazuje velmi dobrý a pozitivní vývoj.

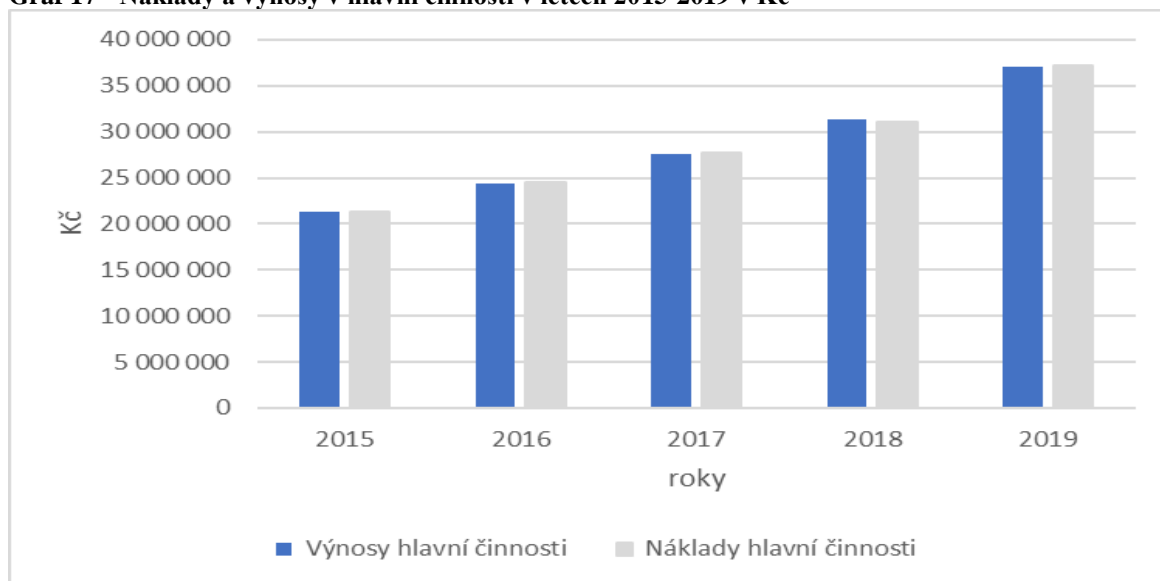
Tabulka 29 - Autarkie z hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Položka	2015	2016	2017	2018	2019
Výnosy hlavní činnosti	21 327 116,16	24 347 583,92	27 647 157,50	31 283 741,66	37 040 511,36
Náklady hlavní činnosti	21 288 349,06	24 449 490,70	27 787 472,64	31 090 407,36	37 262 915,68
Autarkie hlavní činnosti v %	100,18	99,58	99,50	100,62	99,40

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Jak je zřejmé z Tabulky 29, ukazatel autarkie překročil hodnotu 100 % pouze v roce 2015 a dále v roce 2018. V těchto letech byla organizace soběstačná v krytí svých nákladů ze své hlavní činnosti a výsledek hospodaření byl kladný. Naopak v letech 2016, 2017 a 2019 klesla míra autarkie pod hranici 100 %, což nebylo příznivým jevem a organizace v tomto období dosáhla ztráty v hlavní činnosti a nebyla tak soběstačná v krytí svých nákladů ze své vlastní činnosti.

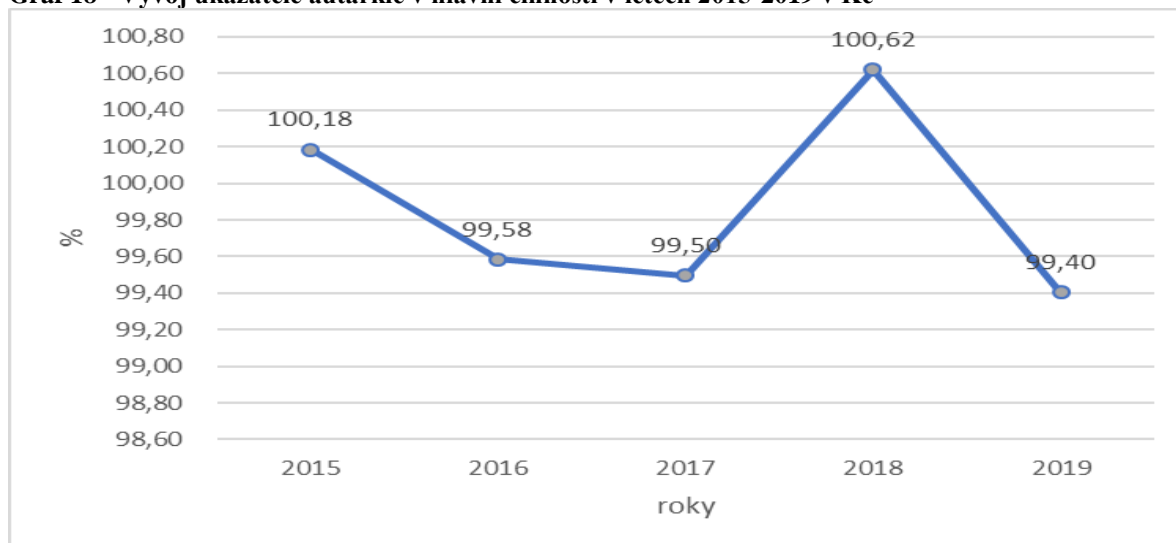
Graf 17 - Náklady a výnosy v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Jak je již patrné z Grafu 17, tak základní škola měla v každém roce své celkové náklady a výnosy téměř vyrovnané, pouze s nepatrným rozdílem. Z grafu je také možné znát, že jak celkové výnosy, tak i celkové náklady se rok od roku zvyšovaly. V roce 2015 a 2018 převýšily výnosy náklady a organizace tak dosáhla zlepšeného výsledku hospodaření. V letech 2016, 2017 a 2019 dosáhly celkové náklady vyšší hodnoty než celkové výnosy v hlavní činnosti a bylo nutné tuto ztrátu vykrýt z doplňkové činnosti.

Graf 18 - Vývoj ukazatele autarkie v hlavní činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

5.3.2 Ukazatele financování (zadluženosti)

Pro účely diplomové práce byly vybrány i ukazatele financování (zadluženosti). Tyto ukazatele měří, v jak velkém rozsahu je zajištěno financování školy z cizích zdrojů, dále pak jakým způsobem jsou financována vlastní aktiva vlastními a cizími zdroji. Je důležité připomenout, že se nejedná o výdělečný podnik, nýbrž o neziskovou příspěvkovou organizaci, a tudíž je odlišná struktura cizího kapitálu. V první řadě to byla **celková zadluženost** (míra věřitelského rizika), která se vypočítá jako podíl cizího kapitálu k celkovým pasivům a charakterizuje finanční úroveň organizace a to, jak je kryt majetek organizace cizími zdroji. Dále **koeficient zadluženosti**, který je získán podílem cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu. Jeho doporučená optimální hodnota je 0,5. Dalším ukazatelem, který byl počítán, je **koeficient samofinancování**, který se vypočítá jako podíl vlastního kapitálu k celkovým pasivům a je to vlastně opak k celkové zadluženosti. Jako poslední byla vybrána **míra finanční nezávislosti (stability)**, která se získá tak, že koeficient samofinancování vynásobíme 100 a ukazuje tak samostatnost nebo nesamostatnost organizace. Důležitým mezníkem je hodnota 30 %, kdy vyšší výsledek značí samostatnost a nižší nesamostatnost.

Tabulka 30 - Ukazatel financování v letech 2015-2019 v Kč

Položky	2015	2016	2017	2018	2019
Celková pasiva - kapitál	5 853 789,33	5 782 498,65	7 177 292,87	7 505 824,04	9 991 546,22
Vlastní kapitál	2 413 530,16	2 619 456,44	2 797 381,67	2 800 539,34	3 972 832,10
Cizí kapitál	3 440 259,17	3 163 042,21	4 379 911,20	4 705 284,70	6 018 714,12
Celková zadluženost - míra věřitelského rizika	0,59	0,55	0,61	0,63	0,60
Koeficient zadluženosti	1,43	1,21	1,57	1,68	1,51
koeficient samofinancování	0,41	0,45	0,39	0,37	0,40
Míra finanční nezávislosti	41,23	45,30	38,98	37,31	39,76

Zdroj: ZŠ Šumperk, Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Celková zadluženost se pohybuje v hodnotách od 0,55 až po 0,60. Vybraná organizace se tedy po celé sledované období pohybuje nad doporučenou hranicí, která je stanovena 0,5. Podíl cizího kapitálu na kapitálu vlastním vyjadřuje **koeficient zadluženosti**, který se ve sledovaném období značně kolísá a pohyboval se od 1,21 do 1,68. Není vhodné, aby výše cizích zdrojů překročila 1,5 násobek vlastního kapitálu, k čemuž došlo v roce 2017, 2018 i v roce 2019. Optimální situace je taková, když cizí zdroje vůbec nepřevyšují vlastní kapitál. Zadlužení je relativně vysoké, neboť škola využívá především dlouhodobého cizího kapitálu, viz rozvaha.

Míra finanční nezávislosti (samostatnosti), která obvykle u municipálních organizací nabývá vyšších hodnot, se po celou dobu sledovaného období pohybovala nad úrovní 30 % a značí tak, že si svoji nesamostatnost danou formou organizace, daří úspěšně snižovat až do té míry, že se nachází na úrovni, kdy už se o nesamostatnosti nedá mluvit. Koeficient samofinancování se pohyboval od 0,37 do 0,45, vyjadřuje tak finanční samostatnost a stabilitu organizace. Dále pak udává, do jaké míry je organizace sama schopná z vlastních zdrojů pokrýt své potřeby. Je třeba také nutně podotknout, že součet míry věřitelského rizika a koeficientu samofinancování musí dávat 100 %. Míra věřitelského rizika je ve sledovaném období vyšší, jelikož míra finanční nezávislosti, jak je zřejmé z Tabulky 30, byla v tomto období nižší. Čím je míra věřitelského rizika vyšší, tím vyšší se stává riziko pro věřitele.

5.3.3 Ukazatele rentability

Jelikož se jedná o příspěvkovou organizaci, není jednoduché hodnotit její hospodaření právě z pohledu rentability (výnosnosti). Jelikož však organizace prováděly ve sledovaném období pravidelně vedlejší činnost, která slouží právě ke zlepšení výsledku hospodaření, příp. k vyrovnání nákladů, je možné hodnotit i tímto ukazatelem. Ten dává informace o tom, jestli je lepší pro organizaci pracovat s cizími zdroji nebo s vlastními. Pro diplomovou práci byla využita rentabilita nákladů v doplňkové činnosti, která se vypočítá poměrem výsledku hospodaření ve vedlejší činnosti (zisku) s náklady krát sto, které byly vynaloženy na jeho dosažení.

Tabulka 31 - Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v letech 2015-2019 v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Výsledek hospodaření z doplňkové činnosti	198 750,43	216 566,14	140 315,14	163 351,37	279 781,30
Celkové náklady v doplňkové činnosti	680 623,82	749 542,29	666 105,49	701 278,06	802 095,49
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v %	29,20	28,89	21,07	23,29	34,88

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Ve všech letech sledovaného období dosahuje rentabilita spíše nižší úrovně mezi 21,07 % až 34,88 %. Lze však konstatovat, že doplňková činnosti byla v každém roce zisková. Cílem je to, aby hodnoty rentability dosahovaly co nejvyšších hodnot, neboť účelem doplňkové činnosti je podporovat hlavní činnost. I přesto byla organizace schopná pokrýt ztrátu v hlavní činnosti, ke které došlo hned třikrát, a to v roce 2016, 2017 a v roce 2019 viz kapitola 4.2.5.

5.3.4 Ukazatele likvidity

Ukazatelé likvidity nám říkají, jak dobře nebo špatně si organizace stojí ke svým závazkům, a zda je dokáže včas splácet. Pro účely diplomové práce byly vybrány ukazatele: běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita. Hodnoty vypočtené likvidity pro danou organizaci jsou vypočítány v Tabulce 32.

Tabulka 32 - Ukazatelé likvidity v období 2015-2019 v Kč

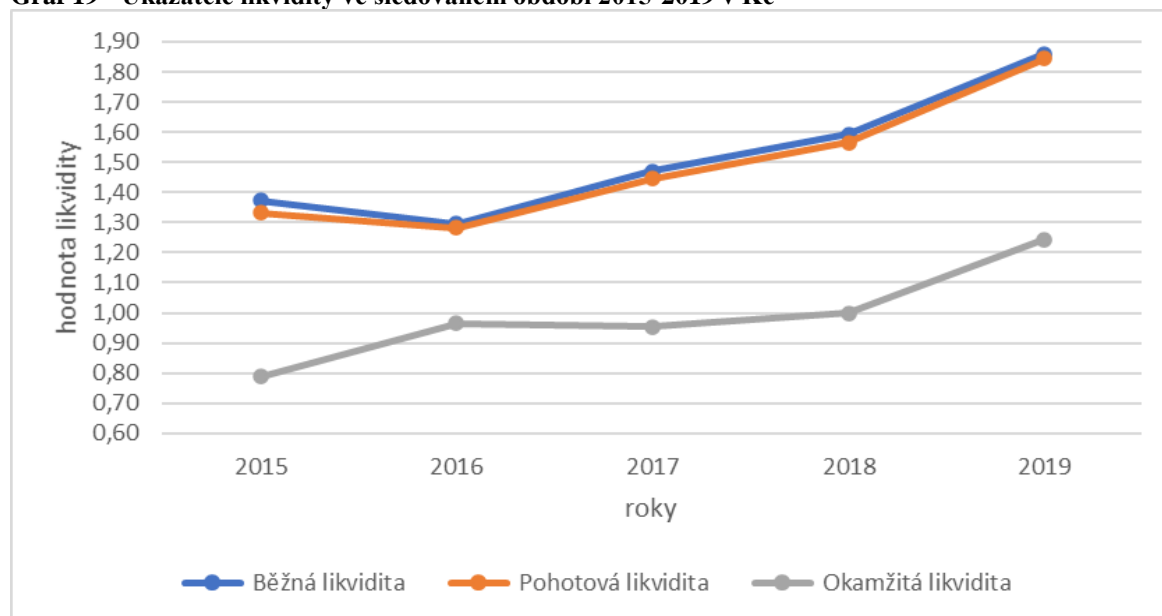
	2015	2016	2017	2018	2019
Krátkodobé závazky	3 236 147,17	3 163 042,21	3 762 998,40	3 677 096,70	4 486 040,12
Oběžná aktiva	4 441 439,33	4 095 706,62	5 529 950,17	5 852 928,34	8 346 865,17
Zásoby	126 835,55	40 233,70	94 213,34	99 188,61	78 394,49
Peněžní prostředky	2 549 163,66	3 053 224,48	3 593 085,85	3 672 928,72	5 580 111,92
Běžná likvidita	1,37	1,29	1,47	1,59	1,86
Pohotová likvidita	1,33	1,28	1,44	1,56	1,84
Okamžitá likvidita	0,79	0,97	0,95	1,00	1,24

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Poměrem oběžných aktiv s krátkodobými závazky je možné určit běžnou likviditu. Krátkodobé závazky jsou ve sledované organizaci tvořeny především závazky vůči zaměstnancům, spoření z platů, dále pak jsou to dohadné účty pasivní např. za spotřebu energií, která bude vyúčtována až v roce následujícím a další nemalou položkou jsou přijaté zálohy např. za lyžařský výcvik, zimní pobyt nebo školné za školní družinu a kroužky. Její optimální doporučená hodnota by se měla pohybovat okolo 1,5 až 2,5 a udává kolikrát je organizace schopna svoje věřitele uspokojit v případě, že by veškeré své oběžná aktiva proměnila na hotovost. Hodnoty běžné likvidity se ve sledovaném období pohybovaly od 1,29 do 1,86 a kromě roku 2016, kdy došlo k mírnému poklesu, měla běžná likvidita rostoucí tendenci a pohybovala se stále přes hodnotu 1. Pouze v letech 2015, 2016 a 2017 nedosahovaly optimální hodnoty a byly lehce pod její hranicí. V roce 2018 a 2019 již došlo ke zvýšení tohoto ukazatele a k navýšení finančního majetku školy. Dalším ukazatelem je pohotová likvidita, která se vypočítá jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a zásobami, který vydělíme krátkodobými závazky. Výsledkem pak bude ukazatel, který udává kolika Kč hotovosti a pohledávek je pokryta 1 Kč krátkodobých závazků, kdy doporučená optimální hodnota by se měla pohybovat v rozmezí od 0,7 do 1,2. Hodnota 1 značí vyrovnanost krátkodobých závazků a krátkodobých pohledávek. V našem případě se pohotová likvidita pohybovala od 1,28 do 1,84. Veškeré hodnoty se tak pohybují nad doporučenou hranicí, což znamená,

že organizace má oběžných aktiv více než by bylo vhodné. Dochází tedy k tomu, že peněžní prostředky a prostředky v pohledávkách se nezhodnocují opakovaným užíváním, což je ztelně neefektivní.

Graf 19 - Ukazatelé likvidity ve sledovaném období 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk, Rozvaha, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

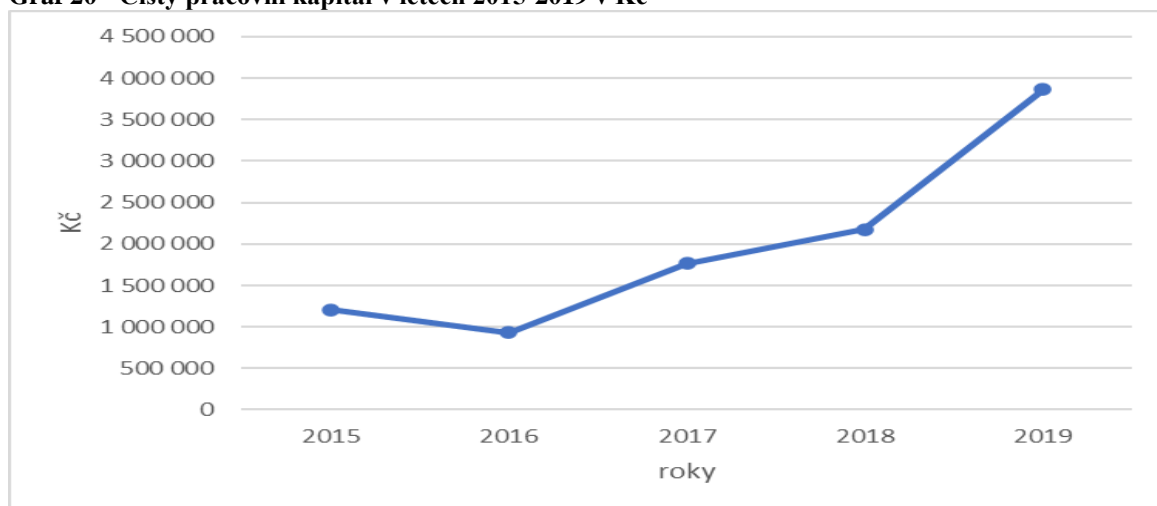
Při porovnání běžné a pohotové likvidity je z Grafu 19 znát, že tyto dva ukazatele se pohybují relativně na stejné úrovni, pouze s minimálními rozdíly. To vypovídá o tom, že není třeba mít vysoké zásoby k výkonu své činnosti. Posledním důležitým a často také nejpřísnějším ukazatelem je okamžitá likvidita, kterou je možné vypočítat jako podíl finančního majetku a krátkodobých závazků, kdy by optimální výše měla dosahovat hodnot mezi 0,2 až 0,5. Vyjadřuje schopnost organizace své závazky uhradit ihned (hotovostí, penězi na účtech, nebo ceninami). Vypočtené hodnoty se pohybovaly od 0,79 do 1,24, což převyšovalo doporučené hodnoty ve všech sledovaných letech a značí to, že škola je velmi dobře likvidní a má více peněžních prostředků, než je k úhradě svých krátkodobých závazků nutné mít. Vyšší okamžitá likvidita vypovídá i o vedení peněžních fondů.

Tabulka 33 - Čistý pracovní kapitál v letech 2015-2019 v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Krátkodobé závazky	3 236 147,17	3 163 042,21	3 762 998,40	3 677 096,70	4 486 040,12
Oběžná aktiva	4 441 439,33	4 095 706,62	5 529 950,17	5 852 928,34	8 346 865,17
Čistý pracovní kapitál	1 205 292,16	932 664,41	1 766 951,77	2 175 831,64	3 860 825,05

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Dalším ukazatelem může být i čistý pracovní kapitál, který se vypočítá jako rozdíl celkových oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Vyjadřuje především to, kolik provozních prostředků zůstane organizaci k dispozici, když všechny své krátkodobé závazky uhradí. Oběžná aktiva jsou zastoupena především zásobami (materiál a zboží na skladě), pohledávkami za odběrateli, krátkodobými poskytnutými zálohami, náklady příštích období, jinými pohledávkami z hlavní činnosti (pohledávky za školní družinu, kroužky nebo pracovní sešity) nebo dohadnými účty aktivními, které škola využívá při vyúčtování spotřeby energie, kterou spotřebuje mateřská škola, která provozuje svoji činnost v budově základní školy. K vyúčtování dochází k 31.3. Dále pak samozřejmě běžným účtem, který má v oběžných aktivech nejvyšší zastoupení, běžným účtem FKSP, ceninami nebo pokladnou. V žádném ze sledovaných roků nepřesáhly krátkodobé závazky oběžná aktiva.

Graf 20 - Čistý pracovní kapitál v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Čistý pracovní kapitál má až na výjimku z roku 2016 rostoucí tendenci díky vzrůstajícím hodnotám oběžných aktiv. V roce 2019 se zvýšil až o 220 % proti roku 2015, což vyjadřuje částku 2 655 532,89 Kč. Taková vysoká částka vypovídá také o tom, že provoz organizace

je financován převážně z cizích zdrojů. Celkově je možné zhodnotit hospodaření školy dle ukazatele likvidity jako velmi dobré. Je však důležité upozornit, že zvyšující se výše pracovního kapitálu znamená také to, že organizace tyto nadbytečné prostředky nezhodnocuje, což mohlo by to vést k neefektivnímu hospodaření.

5.3.5 Ukazatelé aktivity

Ukazatele aktivity slouží pro příspěvkové organizace pouze spíše jako doplňující hodnocení toho, jak efektivně hospodaří se svými aktivy. Pro účely diplomové práce byl zvolen ukazatel obratu kapitálu, který je jedním ze základních ukazatelů výkonnosti zdrojů, jaké byly vloženy do produkce, a který udává výkonnost využívání celkových zdrojů (kolikrát se vrátí organizaci vložené zdroje), mající k dispozici.

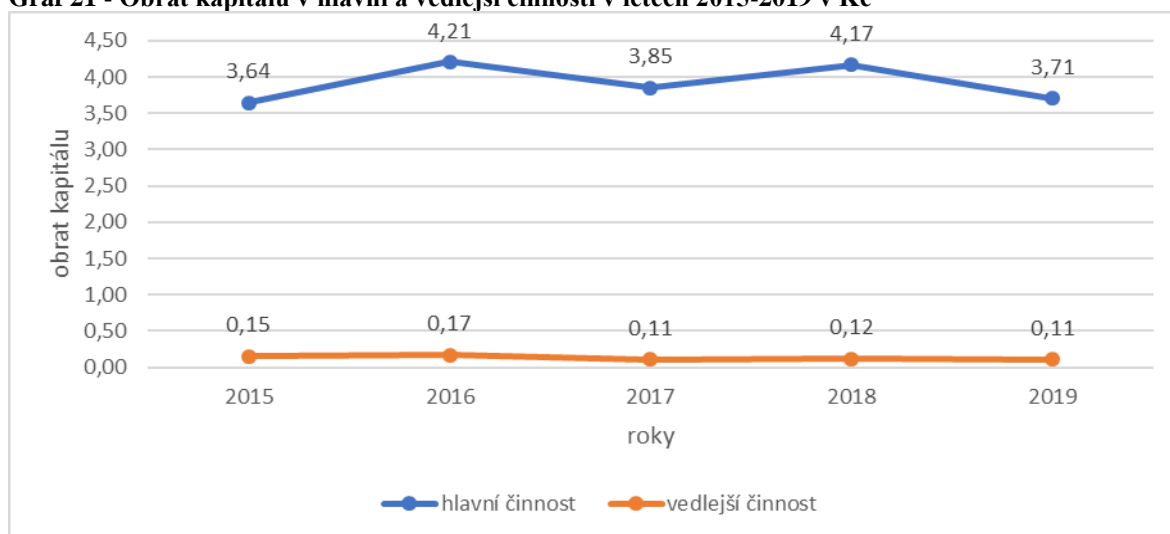
Tabulka 34 - Obrat kapitálu v hlavní a vedlejší činnosti v letech 2015-2019 v Kč

HLAVNÍ ČINNOST	2015	2016	2017	2018	2019
Celková pasiva	5 853 789,33	5 782 498,65	7 177 292,87	7 505 824,04	9 991 546,22
Celkové výnosy	21 327 116,16	24 347 583,92	27 647 157,50	31 283 741,66	37 040 511,36
Obrat kapitálu	3,64	4,21	3,85	4,17	3,71
VEDLEJŠÍ ČINNOST	2015	2016	2017	2018	2019
Celková pasiva	5 853 789,33	5 782 498,65	7 177 292,87	7 505 824,04	9 991 546,22
Celkové výnosy	879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79
Obrat kapitálu	0,15	0,17	0,11	0,12	0,11

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Ukazatelem výkonnosti toho, jak jsou využívány v organizaci celkového zdroje (vlastní i cizí), nám říká právě obrat kapitálu, který udává, kolikrát se zdroje vložené do hospodaření organizace vrátí. Za výnosy jsou v hlavní činnosti považovány především výnosy z činnosti, finanční výnosy a výnosy z transferů. V doplňkové činnosti to jsou v této organizace pouze výnosy z činnosti. Cílem je maximalizace hodnot obratu kapitálu.

Graf 21 - Obrat kapitálu v hlavní a vedlejší činnosti v letech 2015-2019 v Kč

Zdroj: ZŠ Šumperk; Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty, 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Dle Grafu 21 vzhledem k tomu, že v roce 2016 došlo k nárůstu celkových výnosů a zároveň klesla celková pasiva v hlavní činnosti, došlo také k růstu obratu kapitálu, což bylo pro organizaci příznivým jevem. Kapitál byl tak v roce 2016 ze sledovaného období nejvíce využíván. Hodnota 4,21 ukazuje, že se vložený kapitál více než čtyřikrát v roce 2016 vrátil do fungování školy. V dalších letech již hodnoty obratu kapitálu byly jen nižší, poklesly však velmi mírně. V průměrné výši byla doba obratu v hlavní činnosti na hodnotě 3,92 a v doplňkové činnosti bohužel jen na 0,13.

6 Budoucí investice školy, návrhy a doporučení

Přestože má vybraná příspěvková organizace velkou snahu udržet své hospodaření v minimálně takovém dobrém stavu, v jakém se nachází ve sledovaném období, stále je ještě reálné najít různé možnosti a rezervy, které by pomohly ke zlepšení a zvýšení efektivnosti. Je však nutné brát v úvahu, že neziskové organizace při sestavování svých finančních plánů jsou z velké míry závislé na příjmech z veřejných rozpočtů, což může působit jako velmi ztěžující fakt. Vlastní pílí, ochotou a snahou však mohou získat dalších nemalých finančních prostředků.

Jelikož má škola značný zájem na zlepšení provozu v dalších letech, má připravený plán budoucích investic školy pro následující roky, který obsahuje tyto priority:

- dokončení a otevření dalších multimediálních učeben pro odborné předměty, včetně další učebny cizích jazyků, které se velmi osvědčily,
- zlepšení vybavení tříd, které ještě neprošly celkovou rekonstrukcí a dovybavení nastavitelnými židlemi a lavicemi, dále pak nové kvalitnější osvětlení,
- postupné dovybavení modernějšími typy počítačů,
- nový nábytek, podlahy a pomůcky pro potřeby oddělení školní družiny,
- nutná rekonstrukce schodiště na prvním i druhém stupni, dále před budovou školy, které je po třiceti letech místy již ve velmi špatném stavu,
- úprava a údržba odpočinkových a relaxačních zón pro žáky v době přestávek nebo odpoledního klidu,
- společně se zřizovatelem školy je v plánu vypracování projektové dokumentace, týkající se vybudování dopravního hřiště, dále vybudování střídaček pro kolektivní sporty, dalšího travnatého hřiště se studnou, rekonstrukce Školní ulice, vybudování dlážděného chodníku především pro bezpečnost dětí.

Návrhy a doporučení ke zlepšení hospodaření

Jelikož je velmi důležité, aby se organizace neustále nespolehala pouze na stálé příspěvky z veřejných rozpočtů, podporující činnost příspěvkové organizace, měla by vyvinout snahu o získání dalších finančních i nemateriálních prostředků různými způsoby pro svůj vlastní rozvoj i činnost. V této části diplomové práce jsou proto uvedeny návrhy a vhodná doporučení na základě provedených analýz a také porovnání, která by mohla zajistit zlepšení a efektivní hospodaření organizace, a posílit tak její rozpočet.

Analýzou rozvahy a její majetkové struktury bylo zjištěno, že oběžný majetek školy tvoří 3/4 veškerých aktiv. Tento stav není ojedinělý a dosahují ho i další organizace ve školství. Největší podíl tohoto majetku je vázán na běžném účtu organizace a činí od 42–52 % veškerých aktiv v jednotlivých letech. Pozitivem tohoto stavu je především to, že je škola schopna bez problémů, řádně a včas hradit své závazky. Na druhou stranu ztrácejí tyto finanční prostředky na běžném účtu svoji hodnotu vlivem inflace a dochází tak k neefektivnímu využívání těchto prostředků. Jednou z možností ke zlepšení hospodaření je vložení těchto peněz na účet, který bude mnohem lépe úročený.

Co se týče doplňkové činnosti, tak ta vykazovala ve sledovaném období vždy zisk, který měl v posledních třech letech rostoucí tendenci. Tohoto stavu dosáhl díky finančním prostředkům získaných za poskytnuté obědy pro cizí strážníky a především z pronájmu prostor školy a nově postavené tělocvičny. Pronájem by se však mohl do budoucna promítnout také do intenzivnějšího využívání prostor školního divadla ke vzdělávacím účelům, např. pro jazykové školy, různé přednášky nebo školení. Další možností je i zavedení webové kamery, která bude přístupná veřejnosti. Cena za pronájem by se mohla pohybovat okolo 300 Kč za hodinu. Prostory by bylo možné využívat denně od 16 do 20 hod. Náklady s provozem by se pohybovaly pouze dle spotřeby elektřiny, což by činilo zanedbatelnou částku. Co se týče vytápění, tak prostory jsou v chladném období vytápěny denně a do 20 hod nevychladnou.

Další z možností pronájmu jsou nově zařízené multimediální učebny, které jsou moderně vybaveny prezentační technikou a zatím zůstávají po vyučování nevyužity. Příjmy z pronájmu by jistě převyšovaly náklady spojené s užíváním učeben a byly by pro školu zdrojem nemalých finančních prostředků, které by posloužily k dalšímu rozvoji. Bylo by však potřeba dle mého názoru zapracovat na zlepšení webových stránek školy a více se zaměřit na její propagaci, která je nedostačující. Je třeba zvýšit povědomí blízké

veřejnosti o této možnosti např. zajištěním reklamních letáčků v místním tisku, tak také na internetových stránkách a facebookovém profilu. Tato činnost nepovede k vysokým nákladům, které by zdatelně zasáhly do rozpočtu školy, ale významně může ovlivnit budoucí příjmy z doplňkové činnosti.

Co je však dle mého názoru nutné zvažít je výběr nových dodavatelů, kvalitnější průzkum trhu, lepší orientace v pestré konkurenční nabídce, případně oslovení stálých dodavatelů s požadavkem množstevní slevy, které by vedly ke snížení stálých výdajů. Každoročně zvyšující se náklady se mohou v budoucnosti stát velkou hrozbou, je tedy třeba důkladnější analýzy a přehodnocení současného stavu a budoucích možných dodavatelů.

Jako velkým přínosem do rozpočtu organizace by se mohlo stát intenzivnější využívání rozmanitých programů pro školy, které nabízí nejen stát, MŠMT, ale i také EU, které vedou ke zlepšení činnosti, modernějšímu materiálnímu vybavení, metodických pomůcek atd. Je nutné proto, aby měla škola velmi schopného člověka, příp. tým nebo externí firmu, která se vyzná a perfektně orientuje v oblasti dotací, financí a hospodaření. Tyto získané dotace mohou školu posunout velmi kupředu a získá tak přístup k většímu množství financí.

Důležitou aktivitou je také využívání programů zaměřených na další vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků, udržení kvalifikovaného a stabilního pedagogického sboru i asistentů pedagoga, neboť právě spokojenost žáků a jejich rodičů je největší pozitivní reklamou.

7 Závěr

Diplomová práce se zabývala problematikou neziskového sektoru, který je významnou součástí národního hospodářství, působící v různých sférách života společnosti. Konkrétně pak příspěvkovou organizací, která vyniká svou odlišností financování i hospodaření. Právě financování je jednou z nejdůležitějších částí provozu a vykonávání činnosti. Nutné je brát v potaz velmi silnou závislost na zdrojích územního a státního rozpočtu.

Celkové zhodnocení bylo provedeno jak v hlavní, tak ve vedlejší činnosti. Na základě analýzy příjmů, které měla organizace k dispozici pro svoji činnost z různých zdrojů, byla zdůrazněna účelovost příspěvku i dotace. Z účetních výkazů vyplynulo, že organizace, přestože se řadí mezi neziskové a příspěvkové, se snaží své finanční prostředky využívat hospodárně s maximální opatrností a zodpovědností. Vývoj příspěvku ze státního rozpočtu měl ve sledovaném období rostoucí tendenci (nejvyšší příspěvek byl v roce 2019 v celkové roční výši 28 483 900 Kč), zapříčiněnou především navýšením platů pedagogických a nepedagogických pracovníků, a s tím související rostoucí zákonné sociální náklady.

Roční příspěvek od zřizovatele měl až na rok 2018 také vzrůstající tendenci. Nejvyšší byl v roce 2019 a to v celkové roční výši 4 131 000 Kč. Tento příspěvek je přidělován organizaci měsíčně ve výši 1/12 ročního příspěvku a je určen především na neinvestiční náklady (energie, provoz a účelově vázané příspěvky a dotace, na aktivity a projekty).

Mezi ostatní mimorozpočtové příjmy patřily především příspěvky od rodičů, sponzorské dary, použití peněžních fondů nebo přijaté úroky. Škola provozovala i vedlejší doplňkovou činnost, která se každoročně podílela svým ziskem na celkovém kladném, příp. nulovém výsledku hospodaření a byla tak pro organizaci velmi přínosná. Dále organizace disponovala čtyřmi peněžními fondy a hospodaření s nimi je možno zhodnotit jako zodpovědné. Ve sledovaném období nedošlo k žádnému vyčerpání fondu a každoročně všechny fondy vykazovaly příznivý stav na konci účetního období, což je důležité především pro případné akutní krytí potřeb.

Analýza nákladů a výnosů byla provedena odděleně v hlavní i vedlejší doplňkové činnosti. Nejvyšší podíl nákladů byl zaznamenán každoročně u mzdových nákladů v hlavní činnosti, které činily přibližně 54–59 % celkových nákladů. Tyto náklady měly rostoucí tendenci, stejně tak i náklady na zákonné sociální pojištění, které se mzdovými náklady bezprostředně souvisejí. Toto navyšování nákladů bylo způsobeno především růstem platů a počtu zaměstnanců organizace. Z provozních nákladů byly nejvyšší položkou spotřeba

materiálu a energie. Nejvyšší náklady v hlavní činnosti byly zaznamenány v roce 2019 a to ve výši 37 262 916 Kč. Ve vedlejší doplňkové činnosti dominovala v celkových nákladech položka spotřeba materiálu, která souvisela především s pořízením potravin pro potřeby školní jídelny. Tato položka se pohybovala mezi 37,5 – 51,6 % celkových nákladů a nejvyšších nákladů bylo dosaženo v roce 2019 a to ve výši 802 095 Kč. V oblasti nákladů je možné zhodnotit organizaci tak, že se snaží využívat své provozní příspěvky, které jí byly poskytnuty, s vysokou mírou efektivnosti, což potvrzuje i fakt, že se aktivně angažovala k učinění dílčích úsporných opatření, vedoucí ke snížení těchto nákladů. Nemalá část celkových nákladů byla způsobena i zvyšující se cenou všech druhů energií a jejich spotřebou

Analýza výnosů byla provedena zvláště v hlavní i vedlejší doplňkové činnosti. Nejvyšší a nejdůležitější položkou v hlavní činnosti jsou výnosy z transferů, které jsou pro hospodaření většiny příspěvkových (neziskových) organizací typické. Tyto výnosy činily ve sledovaném období 87-91 % celkových výnosů, tedy jejich podstatnou a rozhodující část. Nejvyšších výnosů v hlavní činnosti bylo dosaženo v roce 2019 a to v celkové výši 37 040 511 Kč. V doplňkové činnosti dosahovaly nejvyšší výše výnosy z prodeje služeb. Jsou podstatné hlavně pro možné zlepšení finanční situace školy a mohou být využity ke krytí případně vzniklé ztráty v hlavní činnosti. Tato situace nastala ve sledovaném období hned třikrát. Nejvyšších výnosů v této činnosti bylo dosaženo v roce 2019 a to v celkové výši 1 081 877 Kč.

V hlavní činnosti jsou akceptovatelné vyšší celkové náklady nad celkovými výnosy. Tato situace nastala ve sledovaném období v roce 2016, 2017 a 2019. Nejvyšší ztráta byla zaznamenána v roce 2019 a to ve výši 222 404,32 Kč, která byla způsobena vyšší spotřebou materiálu, růstem cen energií a jejich spotřebou, zvyšujícími odpisy a náklady na správu a provoz sportovního hřiště. Tento nepřijemný fakt a ztráta byla pokryta příznivou situací v doplňkové činnosti, tedy jejím ziskem. Celkový výsledek hospodaření tak nikdy ve sledovaném období nebyl ztrátový, pouze v roce 2017 byl nulový. Ve vedlejší doplňkové činnosti je však žádoucí, aby výnosy převažovaly nad náklady. Bylo-li by tomu tak obráceně, bylo by nutné zvážit od vedlejší doplňkové činnosti upustit a dále ji v zájmu organizace nevykonávat. Škola však ve sledovaném období v doplňkové činnosti vždy dosáhla požadovaného zisku, její činnost byla tedy

efektivní a přínosná. Nejvyššího zisku (celkového výsledku hospodaření) za obě činnosti bylo dosaženo v roce 2018 a to ve výši 356 685,67 Kč.

Pro neziskové organizace mají vypovídající hodnotu z hlediska hodnocení hospodaření pouze některé ukazatele finanční analýzy. Dle ukazatele autarkie překročil ukazatel hodnotu 100 % pouze v roce 2015 a 2018, kdy byla organizace soběstačná k pokrytí svých nákladů. V letech 2016, 2017 a 2019 však bylo nutné uvažovat o dalším využití peněžních prostředků, neboť i v tomto období dosáhla organizace v hlavní činnosti ztráty. Dle ukazatelů (financování) zadluženosti je možné říci, že celková zadluženost se pohybovala v rozmezí od 0,55 do 0,60, což bylo nad doporučenou hodnotou. Koeficient zadluženosti tak ukázal, že zadlužení školy je relativně vysoké a škola využívá především dlouhodobého cizího kapitálu. Dle míry finanční nezávislosti (samostatnosti), lze dle analýzy konstatovat, že se organizace snaží svoji nesamostatnost a závislost na cizích zdrojích úspěšně snižovat a vyjadřuje tak její finanční stabilitu, což je její silnou stránkou. Rentabilita v doplňkové činnosti dosahovala ve sledovaném období spíše nižší úrovně kolem 21,07 až 34,88 %, přesto však byla tato činnost vždy zisková a dokázala pokrýt ztráty v hlavní činnosti hned třikrát. Hodnoty běžné likvidity se pohybovaly v rozmezí od 1,29 do 1,86, kdy doporučená hodnota se nachází v rozmezí 1,5 až 2,5. Pohotová likvidita se pohybovala od 1,28 do 1,84, tedy nad doporučenou hranicí a značila tak, že organizace má více oběžných aktiv, než je vhodné a hospodárné mít, neboť u těchto prostředků nedochází k jejich dalšímu zhodnocení, což je pro organizaci značně neefektivní. Výsledné hodnoty okamžité likvidity byly od 0,79 do 1,24, což znamená, že značně převyšovaly doporučenou hranici. Škola tak ve sledovaném období byla velmi dobře likvidní s vysokou schopností hradit své závazky ihned. Jedním z důvodů může být i vedení peněžních fondů. Dalším vybraným ukazatelem byl zvolen čistý pracovní kapitál, vyjadřující, kolik provozních prostředků organizaci zůstane, uhradí-li všechny své krátkodobé závazky. Čistý pracovní kapitál měl ve sledovaném období rostoucí tendenci, vypovídal převážně o tom, že je organizace financována z velké části z cizích zdrojů a s případnou okamžitou úhradou svých závazků by neměla mít problém.

Na základě zjištěných skutečností byla navržena vhodná doporučení, vedoucí k efektivnějšímu a účelovému hospodaření a zlepšení finanční situace organizace, zajišťující její udržitelný rozvoj. Tato doporučení jsou uvedena v kapitole 6.

Celkově je možné hospodaření organizace zhodnotit tak, že je v dobré finanční situaci, své závazky zvládá hradit zodpovědně, bez problémů a rozvíjí se úměrně svým možnostem. Hospodaří se svými prostředky zodpovědně, efektivně a v souladu s ustanoveními zákona. Na druhou stranu však nedochází ke zhodnocování finančních prostředků především na běžném účtu, což je z ekonomického hlediska značně neefektivní a negativní stránkou věci, kterou bohužel z legislativního hlediska nelze zhodnotit jiným výhodnějším způsobem, než právě uložením finančních prostředků na běžný účet. Velké pozitivum lze vidět v tom, že škola provedla spoustu zásadních investic pro budoucí vývoj.

Škola se však nespolehá pouze na získané prostředky z veřejných rozpočtů, ale hledá nové cesty, důležité pro získání dalších potřebných zdrojů pro různé investice, na podporu své hlavní činnosti a pro další rozvoj školy. Ředitel školy má značný zájem na zapojení všech pedagogických zaměstnanců do různých programů financovaných z EU a projektů, které mohou škole přinést nemalé finanční prostředky, a ovlivní tak zásadně jak její provoz, tak také vybavenost, dobrou pověst a skvělou reklamu.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

DOBROZEMSKÝ, Václav, Jan, STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2005, 398 s. ISBN 978-80-7478-799-7.

FRIČ, Pavol a kol. *Strategie rozvoje neziskového sektoru*. Fórum dárců, 2000, 84 s.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra, PAVELKOVÁ, ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza, komplexní průvodce s příklady*. 2. vydání. Grada Publishing, a.s., 2013, 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání, Praha: C. h. Beck, 2002, 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace, vznik, účetnictví, daně*. ANAG, Olomouc, 2003, 159 s. ISBN 80-7263-166-7

MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. *Příspěvkové organizace*. Aspi, Praha, 2006, 291 s. ISBN 80-7357-191-9.

OCHRANA, František, Jan, PAVEL, VÍTEK, Leoš a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vydání. Grada Publishing, a.s., Praha, 2010, 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy*. 1. vydání. Wolters Kluwer ČR, Praha, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PLAMÍNEK, Jiří, Vladimír, SVATOŠ a Jindřiška, HLEDÍKOVÁ. *Řízení neziskových organizací*. 1. vydání. Nadace Lotos. Praha, 1996, 186 s. ISBN 978-80-2380-442-3.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vydání. Ekopress, s.r.o. Praha, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

REKTOŘÍK, Jaroslav, Jan, ŠELEŠOVSKÝ a kol. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Masarykova univerzita v Brně, Brno, 1999, 140 s. ISBN 80-210-2126-8.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza. Metody, ukazatele, využití v praxi*. 4. aktualizované vydání. Grada Publishing, a.s., Praha, 2011, 144 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

SKOVAJSA a kol. *Občanský sektor*. 1. vydání. Portál, s.r.o., Praha 2010, 376 s. ISBN 978-80-7367-681-0.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Abeceda účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. ANAG, Olomouc, 2008, 502 s. ISBN 978-80-7263-457-6.

ŠEDIVÝ, Marek, Olga, MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vydání. Grada Publishing, a.s., Praha, 2009, 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Grada Publishing, a.s., Praha, 2011, 248 s. ISBN 978-80-247-3647-1.

VRÁBKOVÁ, Iveta a kol. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava, Vysoká škola báňská – TU, 2017, Ostrava. 189 s. ISBN 978-80-248-4028-4.

Internetové zdroje:

<https://slunecniskola.cz/>

www.slunecniskola.cz/atletika/, cit. online 15.10.2020

www.slunecniskola.cz/historie/, cit. online 22.11.2020

www.slunecniskola.cz/fotogalerie/, cit. online 15.8.2020

www.slunecniskola.cz/druzina-klub/skolni-druzina/, cit. online 25.11.2020

Právní předpisy:

České účetní standardy č. 701–710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 114/2002 Sb. o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona.

Ostatní zdroje:

Rozvaha ZŠ Šumperk, 2015

Rozvaha ZŠ Šumperk, 2016

Rozvaha ZŠ Šumperk, 2017

Rozvaha ZŠ Šumperk, 2018

Rozvaha ZŠ Šumperk, 2019

Výkaz zisku a ztráty ZŠ Šumperk, 2015

Výkaz zisku a ztráty ZŠ Šumperk, 2016

Výkaz zisku a ztráty ZŠ Šumperk, 2017

Výkaz zisku a ztráty ZŠ Šumperk, 2018

Výkaz zisku a ztráty ZŠ Šumperk, 2019

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2014/2015

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2015/2016

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2016/2017

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2017/2018

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2018/2019

Výroční zpráva ZŠ Šumperk, Sluneční 38, 2019/2020

Přílohy

Příloha 1 – Rozvaha aktiv ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

Příloha 2 – Rozvaha pasiv ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

Příloha 3 – Výkaz zisku a ztráty – náklady, ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

Příloha 4 – Výkaz zisku a ztráty – výnosy, ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

Příloha 5 – Zřizovací listina

Příloha 1 – Rozvaha aktiv ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

ROZVAHA - AKTIVA		Účet	2 014	2015	2016	2017	2018	2019
STÁLÁ AKTIVA			1 102 971,80	1 412 350,00	1 686 792,00	1 647 342,70	1 652 895,70	1 644 681,05
Dlouhodobý nehmotný majetek			22 810,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Software	013		22 810,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek			1 080 161,54	1 412 350,00	1 686 792,00	1 647 342,70	1 652 895,70	1 644 681,05
Stavby	021		857 217,15	810 259,00	1 216 567,00	1 224 782,70	1 161 294,70	1 096 391,70
SHMV a soubory hmotných movitých věcí	022		142 600,39	145 091,00	470 225,00	422 560,00	491 601,00	548 289,35
Nedokončený DHM	042		80 344,00	457 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OBĚŽNÁ AKTIVA			3 923 556,98	4 441 439,33	4 095 706,62	5 529 950,17	5 852 928,34	8 346 865,17
Zásoby			124 922,86	126 835,55	40 233,70	94 213,34	99 188,61	78 394,49
Materiál na skladě	112		119 862,93	125 800,56	37 358,74	89 907,43	97 965,34	77 173,42
Zboží na skladě	132		5 059,93	1 034,99	2 874,96	4 305,91	1 223,27	1 221,07
Krátkodobé pohledávky			1 358 169,58	1 765 440,12	1 002 248,44	1 842 650,98	2 080 811,01	2 688 358,76
Odběratelé	311		20 228,04	19 089,67	27 172,94	59 784,62	46 901,27	46 590,67
Krátkodobé poskytnuté zálohy	314		1 042 570,78	1 270 426,40	780 719,50	944 104,56	819 330,74	913 503,09
Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315		1 422,00	82 114,55	4 328,00	3 817,00	4 561,00	6 490,00
Daň z přidané hodnoty	343		26 184,76	0,00	7 718,00	0,00	0,00	0,00
Náklady příštích období	381		192 764,00	19 786,50	19 830,00	20 840,00	19 291,00	24 349,00
Dohadné účty aktivní	388		75 000,00	374 023,00	162 480,00	814 104,80	1 190 727,00	1 697 426,00
Krátkodobý finanční majetek			2 440 464,54	2 549 163,66	3 053 224,48	3 593 085,85	3 672 928,72	5 580 111,92
Běžný účet	241		2 361 924,27	2 500 723,49	2 993 738,80	3 443 098,90	3 507 879,05	5 274 304,45
Běžný účet FKSP	243		5 284,27	6 806,17	29 808,68	108 794,95	120 354,67	242 036,47
Ceniny	263		1 027,00	486,00	878,00	532,00	420,00	936,00
Peníze na cestě	262		0,00	0,00	1 800,00	0,00	0,00	0,00
Pokladna	261		72 229,00	41 148,00	26 999,00	40 660,00	44 275,00	62 835,00
AKTIVA CELKEM			5 026 528,78	5 853 789,33	5 782 498,62	7 177 292,87	7 505 824,04	9 991 546,22

Zdroj: ZŠ Šumperk, Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Příloha 2 – Rozvaha pasiv ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

ROZVAHA - PASIVA	Účet	2 014	2015	2016	2017	2018	2019
VLASTNÍ KAPITÁL		1 846 656,02	2 413 530,16	2 619 456,44	2 797 381,67	2 800 539,34	3 972 832,10
Jmění UCE jednotky a upravující položky		1 022 627,80	1 412 350,00	1 686 792,00	1 647 342,70	1 652 895,70	1 644 681,05
Jmění účetní jednotky	401	879 056,31	1 292 944,69	1 567 386,69	1 527 937,39	1 533 490,39	1 525 275,74
Transfery na pořízení DM	403	143 571,49	119 405,31	119 405,31	119 405,31	119 405,31	119 405,31
Fondy účetní jednotky		599 654,26	763 662,63	818 005,08	1 150 038,97	790 957,97	2 270 774,07
Fond odměn	411	159 000,00	211 000,00	326 000,00	326 000,00	326 000,00	404 278,00
Fond kulturních a sociálních potřeb	412	20 537,71	25 686,50	85 400,42	171 541,54	199 048,96	375 574,58
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	413	223 387,55	206 791,51	279 309,04	336 831,62	16 039,08	286 724,75
Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	0,00	0,00	210 934,60	101 671,18	1 047 783,34
Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	196 729,00	320 184,62	127 295,62	104 731,21	148 198,75	156 413,40
Výsledek hospodaření		224 373,96	237 517,53	114 659,36	0,00	356 685,67	57 376,98
VH běžného účetního období		224 373,96	237 517,53	114 659,36	0,00	356 685,67	57 376,98
CIZÍ ZDROJE		3 179 872,76	3 440 259,17	3 163 042,21	4 379 911,20	4 705 284,70	6 018 714,12
Dlouhodobé závazky		457 000,00	204 112,00	0,00	616 912,80	1 028 188,00	1 532 674,00
Dlouhodobé přijaté zálohy	455	457 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	204 112,00	0,00	616 912,80	1 028 188,00	1 532 674,00
Krátkodobé závazky		2 722 872,76	3 236 147,17	3 163 042,21	3 762 998,40	3 677 096,70	4 486 040,12
Dodavatelé	321	51 095,68	501 622,58	155 647,96	347 602,30	71 813,45	96 539,32
Krátkodobé přijaté zálohy	324	256 542,65	288 070,11	268 991,95	450 052,70	463 492,65	493 586,18
Zaměstnanci	331	9 102,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sociální zabezpečení	336	281 474,00	323 088,00	442 370,00	477 871,00	534 123,00	699 849,00
Zdravotní pojištění	337	121 457,00	139 406,00	191 507,00	205 495,00	230 276,00	303 552,00
Ostatní daně, poplatky a jiná peněžní plnění	342	85 971,00	101 189,00	168 799,00	190 499,00	225 951,00	315 756,00
Daň z přidané hodnoty	343	23 663,00	59 534,00	0,00	71 019,00	25 234,00	28 937,00
Závazky k vybram místní vládním institucím	349	0,12	0,60	1,15	48 235,84	0,00	10 488,00
Výdaje příštích období	383	37 885,28	95 117,48	37 619,65	3 900,00	41 873,86	44 279,53
Výnosy příštích období	384	100,00	100,00	21 025,00	18 950,00	25 350,00	39 700,00
Dohadné účty pasivní	389	1 086 524,37	858 873,40	780 419,50	767 304,56	744 330,74	746 518,09
Ostatní krátkodobé závazky	378	769 057,66	869 146,00	1 096 661,00	1 182 069,00	1 314 652,00	1 706 835,00
PASIVA CELKEM		5 026 528,78	5 853 789,33	5 782 498,65	7 177 292,87	7 505 824,04	9 991 546,22

Zdroj: ZŠ Šumperk, Rozvaha 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Příloha 3 – Výkaz zisku a ztráty - náklady, ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

DRUH NÁKLADŮ	HLAVNÍ ČINNOST					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba materiálu	1 628 577,72	1 844 205,54	2 043 055,80	2 209 180,28	2 345 216,49	2 283 547,55
Spotřeba energie	1 630 847,01	1 418 198,35	1 311 390,49	1 310 373,07	1 293 444,81	1 399 967,64
Prodané zboží	107 198,00	128 870,00	179 327,00	135 982,00	195 405,00	182 229,00
Opravy a udržování	299 016,49	241 786,96	688 569,22	435 993,24	504 515,17	739 269,82
Cestovné	16 734,00	12 290,00	20 267,00	32 404,00	42 105,00	29 262,00
Náklady na reprezentaci	0,00	0,00	548,00	0,00	3 073,00	1 132,00
Ostatní služby	1 242 033,28	1 197 733,94	1 350 105,48	1 539 712,29	2 054 929,77	1 986 809,14
Mzdové náklady	10 093 685,00	11 545 937,00	13 358 096,00	15 171 109,00	17 585 910,00	21 765 900,00
Zákonné sociální pojištění	3 368 279,00	3 832 004,00	4 466 305,00	5 039 256,00	5 844 334,00	7 189 955,00
Jiné sociální pojištění	40 956,00	45 854,00	52 281,00	59 026,00	72 135,00	79 661,00
Zákonné sociální náklady	105 453,99	130 232,45	225 880,66	317 125,68	368 798,02	451 691,70
Jiné pokuty a penále	0,00	0,00	0,00	0,00	912,00	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	127 000,95	146 491,80	132 584,00	165 402,00	183 004,00	218 774,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	135 740,53	351 046,32	208 091,90	881 251,92	129 076,45	424 788,45
Ostatní náklady z činnosti	426 080,30	393 698,70	412 989,15	490 657,16	467 548,65	509 928,38
CELKEM	19 221 602,27	21 288 349,06	24 449 490,70	27 787 472,64	31 090 407,36	37 262 915,68

DRUH NÁKLADŮ	VEDLEJŠÍ ČINNOST					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba materiálu	324 521,79	351 402,78	365 057,78	279 451,94	254 269,96	300 680,94
Spotřeba energie	56 575,00	51 084,00	55 040,73	53 710,94	69 162,38	91 331,13
Prodané zboží	10 865,17	19 483,20	14 636,16	15 776,64	2 661,12	0,00
Ostatní služby	6 606,00	8 644,00	7 667,46	6 873,03	12 622,70	16 467,80
Mzdové náklady	206 156,00	181 784,00	219 561,00	220 747,00	259 045,00	281 631,00
Zákonné sociální pojištění	72 365,00	64 466,00	79 026,00	75 056,00	88 107,00	95 474,00
Jiné sociální pojištění	1 148,00	812,00	807,00	918,00	1 072,00	1 115,00
Zákonné sociální náklady	2 061,56	1 817,84	3 219,16	4 414,94	5 180,90	5 632,62
Odpisy dlouhodobého majetku	1 480,00	1 130,00	4 527,00	9 157,00	9 157,00	9 763,00
CELKEM	681 778,52	680 623,82	749 542,29	666 105,49	701 278,06	802 095,49

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Příloha 4 – Výkaz zisku a ztráty – výnosy, ZŠ Šumperk v letech 2015-2019

DRUH VÝNOSŮ	HLAVNÍ ČINNOST					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VÝNOSY Z ČINNOSTI	2 285 508,96	2 714 413,61	3 025 063,62	2 891 049,55	3 497 694,64	3 240 368,03
Výnosy z prodeje služeb	154 625,91	162 329,14	178 592,73	204 470,06	206 985,30	202 729,10
Výnosy z prodaného zboží	107 198,00	128 870,00	179 327,00	135 982,00	193 713,00	180 673,00
Jiné výnosy z vlastních výkonů	1 635 537,00	1 698 798,00	2 047 298,00	2 225 633,00	2 571 945,00	2 602 382,00
Čerpání fondů	0,00	188 970,00	380 000,00	119 150,49	271 772,00	7 722,00
Ostatní výnosy z činnosti	388 148,05	535 446,47	239 845,89	205 814,00	253 279,34	246 861,93
FINANČNÍ VÝNOSY	375,59	351,97	182,85	152,95	229,40	296,49
Úroky	375,59	351,97	182,85	152,95	229,40	296,49
VÝNOSY Z TRANSFERŮ	17 014 745,88	18 612 350,58	21 322 337,45	24 755 955,00	27 785 817,62	33 799 846,84
V vybr. míst. vládních institucí z transferů	17 014 745,88	18 612 350,58	21 322 337,45	24 755 955,00	27 785 817,62	33 799 846,84
VÝNOSY Z HČ CELKEM	19 300 630,43	21 327 116,16	24 347 583,92	27 647 157,50	31 283 741,66	37 040 511,36
DRUH VÝNOSŮ	VEDLEJŠÍ ČINNOST					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VÝNOSY Z ČINNOSTI	827 124,32	879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79
Výnosy z prodeje vlatních výrobků	2 396,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy z prodeje služeb	564 902,36	601 127,05	663 173,03	565 519,74	496 272,17	612 340,88
Výnosy z pronájmu	248 392,90	257 917,76	287 330,22	224 439,00	365 580,55	468 185,91
Výnosy z prodaného zboží	11 432,50	20 329,44	15 605,18	16 461,89	2 776,71	1 350,00
VÝNOSY Z DČ CELKEM	827 124,32	879 374,25	966 108,43	806 420,63	864 629,43	1 081 876,79

Zdroj: ZŠ Šumperk, Výkaz zisku a ztráty 2015-2019, vlastní zpracování, 2020

Šumperk

MĚSTO ŠUMPERK

Město Šumperk, nám. Míru 364/1, 787 01 Šumperk
IČO: 00303461
zastoupené starostou Mgr. Tomášem Spurným
dále jen „zřizovatel“

vyhotovuje ke dni 01.01.2019

úplné znění zřizovací listiny

příspěvkové organizace

Základní škola Šumperk, Sluneční 38

účinné od 01.07.2001, ve znění dodatku č. 1 ze dne 15.09.2005, dodatku č. 2 ze dne 28.12.2007, dodatku č. 3 ze dne 12.12.2013, dodatku č. 4 ze dne 19.06.2014, dodatku č. 5 ze dne 19.03.2015, dodatku č. 6 ze dne 23.03.2017 a dodatku č. 7 ze dne 13.12.2018.

Čl. 1 Zřizovatel

Město Šumperk, IČO: 00303461, se sídlem Šumperk, nám. Míru 364/1, PSČ 787 01, zařazený do okresu Šumperk.

Čl. 2 Název, sídlo, identifikační číslo, právní forma organizace

Název: Základní škola Šumperk, Sluneční 38
Sídlo: Šumperk, Sluneční 38, PSČ 787 01
Identifikační číslo: 00852864
Právní forma: příspěvková organizace

Čl. 3 Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti

Hlavní účelem zřízení organizace je poskytování výchovy a vzdělávání.

Předmět činnosti organizace je vymezen příslušnými ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a prováděcími předpisy k němu, v platném znění.

Příspěvková organizace vykonává činnost:

- a) základní školy,
- b) školní jídelny,
- c) školní družiny,
- d) školního klubu.

Příspěvková organizace je oprávněna v souladu s ustanovením § 33b zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, poskytovat závodní stravování. Činnost závodního stravování je prováděna od 01.01.2005.

Čl. 4

Označení statutárních orgánů a způsob jakým vystupují jménem organizace

1. Příspěvková organizace vystupuje v právních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.
2. Statutárním zástupcem příspěvkové organizace je ředitel jmenovaný obcí na základě výsledků konkurzního řízení. Ředitel řídí školu, plní povinnosti vedoucího organizace a další úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jmenuje a odvolává svého zástupce, který ho zastupuje v době jeho nepřítomnosti.
3. Jménem příspěvkové organizace jedná ředitel jako statutární orgán, a to samostatně, v případě jeho nepřítomnosti jím jmenovaný zástupce. Za příspěvkovou organizaci podepisuje ředitel, nebo v jeho nepřítomnosti jím pověřený zástupce a to tak, že k otisku razítka organizace připojí vlastnoruční podpis.

Čl. 5

Vymezení majetku

1. Veškerý majetek zřizovatele (movitý, nemovitý, finanční, zásoby, pohledávky), který měla příspěvková organizace ve správě ke dni 31.12.2013 se bezúplatně převádí do vlastnictví příspěvkové organizace. Takto nabytý majetek je uveden v inventárním seznamu zpracovaném ke dni 31.12.2013, který je přílohou č. 1 této zřizovací listiny.
2. Nemovitý majetek přenechává zřizovatel příspěvkové organizace do bezplatného užívání na základě smlouvy o výpůjčce.

Čl. 6

Vymezení majetkových práv a povinností

1. Příspěvková organizace je povinna majetek, který nabyla do vlastnictví spravovat a hospodárně užívat pro plnění hlavního účelu a předmětu činnosti a doplňkové činnosti, pečovat o něj a provádět jeho opravy, dbát o jeho další rozvoj a zvelebení, vést jeho evidenci a vést jeho evidenci a vést jej v účetnictví.
2. Příspěvková organizace je povinna nabytý majetek chránit před zničením a poškozením, chránit jej před odcizením nebo zneužitím nebo před neoprávněnými zásahy. Je povinna sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících.

3. Příspěvková organizace je povinna včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.
4. Příspěvková organizace je v oblasti pohledávek povinna dodržovat postup stanovený v Zásadách řízení příspěvkových organizací zřizovaných městem Šumperkem, v platném znění.
5. Příspěvková organizace je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce z fondu kulturních a sociálních potřeb zřizovaného touto organizací za podmínek stanovených vyhláškou Ministerstva financí ČR o fondu kulturních a sociálních potřeb, v platném znění.
6. Stavební investiční činnost může příspěvková organizace provádět pouze po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.
7. Příspěvková organizace nesmí do svého vlastnictví bez souhlasu zřizovatele pořizovat nemovitosti.
8. Za ochranu majetku užívaného příspěvkovou organizací a výkon práv a povinností při hospodaření s tímto majetkem odpovídá ředitel příspěvkové organizace.
9. Finanční vztah příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele, zejména výše příspěvku, závazné ukazatele pro hospodaření a hmotná zainteresovanost, budou stanovovány zřizovatelem vždy na každý kalendářní rok.
10. Finanční hospodaření organizace je upraveno příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.
11. Příspěvková organizace se řídí platnou legislativou a pokyny zřizovatele, zejména Zásadami řízení příspěvkových organizací zřizovaných městem Šumperkem, v platném znění.
12. Příspěvková organizace je povinna umožnit provádění její kontroly zřizovatelem v rozsahu a způsobem, danými pokyny zřizovatele.
13. Příspěvková organizace je povinna každoročně vypracovat výroční zprávu o činnosti za školní rok a zprávu o hospodaření za hospodářský rok a předložit ji zřizovateli v termínech a rozsahu jím stanovených.
14. Majetková práva nevymezená příspěvkové organizací touto zřizovací listinou vykonává zřizovatel.

Čl. 7

Okruhy doplňkové činnosti

1. K lepšímu využití svých hospodářských možností a odborností svých zaměstnanců zřizovatel povoluje vykonávat příspěvkové organizací tyto doplňkové činnosti:
 - a) Pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor
 - b) Hostinská činnost
 - c) Obory činností náležejících do živnosti volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona:
 - Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
 - Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti
 - Ubytovací služby.

2. Podmínkou pro realizaci doplňkové činnosti je:
 - doplňková činnost nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace,
 - doplňková činnost je sledována odděleně od hlavní činnosti.
3. Finanční hospodaření doplňkové činnosti se řídí ustanovením § 28 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

Čl. 8

Závěrečná ustanovení

1. Příspěvková ZŠ, Sluneční 38, Šumperk byla zřízena na základě usnesení městského zastupitelstva č. 234/I ze dne 15.09.1992 a č. 244 ze dne 03.02.1993.
2. Příspěvková organizace ZŠ, Sluneční 38, Šumperk je zřízena od 01.01.1993 na dobu neurčitou.
3. Tato zřizovací listina ruší a nahrazuje zřizovací listinu ze dne od 25.01.1996.
4. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 1374/05 ze dne 15.09.2005 nabyl účinnosti k datu 01.10.2005.
5. Dodatek č. 2 ze dne 28.12.2007 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 536/07 ze dne 13.12.2007 nabyl účinnosti k datu 01.01.2008.
6. Dodatek č. 3 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 1088/13 ze dne 12.12.2013 nabyl účinnosti k datu 01.01.2014.
7. Dodatek č. 4 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 1281/14 ze dne 19.06.2014 nabyl účinnosti k datu 01.07.2014.
8. Dodatek č. 5 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 166/15 ze dne 19.03.2015 nabyl účinnosti k datu 01.04.2015.
9. Dodatek č. 6 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 731/17 ze dne 23.03.2017 nabyl účinnosti k datu 01.04.2017.
10. Dodatek č. 7 ke zřizovací listině schválený usnesením Zastupitelstva města Šumperka č. 88/18 ze dne 13.12.2018 nabyl účinnosti k datu 01.01.2019.

Toto úplné znění zřizovací listiny, ve znění pozdějších dodatků, je vyhotoveno ve 4 vyhotoveních, z nichž každé má platnost originálu. Příspěvková organizace i zřizovatel obdrží každý 2 vyhotovení.

V Šumperku dne 18.12.2018

[Redacted signature]

Město Šumperk
Mgr. Tomáš Spurný, starosta

